

Հավելված 9

## ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի  
խորհրդի 2011 թվականի դեկտեմբերի 20-ի թիվ 371-Ն  
որոշմամբ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի  
նախագահ՝

----- Արթուր Զավադյան  
2011 թվականի դեկտեմբերի \_\_\_\_

## ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների  
նախարարի՝ 2011 թվականի դեկտեմբերի -ի  
թիվ \_\_\_\_ -Ն հրամանով

Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների  
նախարար՝

----- Վաչե Գաբրիելյան  
2011 թվականի դեկտեմբերի

## ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին (ձև 6)

Ներդրումային ընկերության անվանումը և գտնվելու վայրը ԱՐՄԵՆԲՐՈՎ ԲԲԸ, Երևան, Տիգրան Մեծի 32/1, թիվ 8 տարածքԱմսաթիվ՝ 30.09.2019

(հազար դրամ)

|    | ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ                                                                | Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան | Ընթացիկ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև հաշվետու ամսաթիվն ընկած ժամանակաշրջան (աճողական) | Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան | Նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբից մինչև համադրելի հաշվետու ամսաթիվն ընկած ժամանակաշրջան (աճողական) |
|----|--------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1  | Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ                                          | 231,752                         | 668,611                                                                                | 225,473                                                             | 637,031                                                                                         |
| 2  | Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր                                              | 110,456                         | 308,448                                                                                | 108,046                                                             | 294,507                                                                                         |
| 3  | Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ                                        | 121,296                         | 360,163                                                                                | 117,427                                                             | 342,524                                                                                         |
| 4  | Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ                                | 72,531                          | 196,219                                                                                | 45,303                                                              | 136,441                                                                                         |
| 5  | Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր                                    | 22,307                          | 73,572                                                                                 | 18,152                                                              | 61,610                                                                                          |
| 6  | Ստացված գուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ                                      | 50,224                          | 122,647                                                                                | 27,151                                                              | 74,831                                                                                          |
| 7  | Եկամուտ շահաբաժիններից                                                   | 0                               | 17                                                                                     | 0                                                                   | 0                                                                                               |
| 8  | Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից                               | 32,158                          | 184,743                                                                                | 76,144                                                              | 179,999                                                                                         |
| 9  | Այլ գործառնական եկամուտներ                                               | -293                            | 1,267                                                                                  | 1,827                                                               | 2,555                                                                                           |
| 10 | Գործառնական եկամուտներ                                                   | 203,385                         | 668,837                                                                                | 222,549                                                             | 599,909                                                                                         |
| 11 | Զուտ մասհանումներ ակտիվների                                              |                                 |                                                                                        |                                                                     |                                                                                                 |
| 11 | հնարավոր կորուստների պահուստներին                                        | 0                               | 0                                                                                      |                                                                     |                                                                                                 |
| 12 | Ընդհանուր վարչական ծախսեր                                                | 54,878                          | 140,996                                                                                | 36,852                                                              | 121,670                                                                                         |
| 13 | Այլ գործառնական ծախսեր                                                   | 4,318                           | 11,146                                                                                 | 2,548                                                               | 9,892                                                                                           |
| 14 | Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներից գուտ շահույթ (վնաս)     |                                 | 0                                                                                      | 0                                                                   | 0                                                                                               |
| 15 | Շահույթը (վնասը) մինչև հարկումը                                          | 144,189                         | 516,695                                                                                | 183,149                                                             | 468,347                                                                                         |
| 16 | Շահութահարկի գծով ծախս (վոխսհատուցում)                                   | 22,324                          | 96,293                                                                                 | 33,076                                                              | 85,153                                                                                          |
| 17 | Ժամանակաշրջանի շահույթ                                                   | 121,865                         | 420,402                                                                                | 150,073                                                             | 383,194                                                                                         |
| 18 | Այլ թվում՝                                                               |                                 |                                                                                        |                                                                     |                                                                                                 |
| 19 | Մայր կազմակերպության բաժնեմաս                                            |                                 |                                                                                        |                                                                     |                                                                                                 |
| 20 | Զվերահսկվող բաժնեմաս                                                     |                                 |                                                                                        |                                                                     |                                                                                                 |
| 21 | Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք                                       | 148,073                         | 43,808                                                                                 | -50,975                                                             | -114,140                                                                                        |
| 22 | Փոխարժեքային տարբերություններ արտերկրյա գործառնությունների վերահաշվարկից |                                 |                                                                                        |                                                                     |                                                                                                 |
| 23 | Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումներ              | 148,073                         | 43,808                                                                                 | -50,975                                                             | -114,140                                                                                        |
| 24 | Դրամական հոսքերի հեջավորում                                              |                                 |                                                                                        |                                                                     |                                                                                                 |
| 25 | Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ                         |                                 |                                                                                        |                                                                     |                                                                                                 |
| 26 | Այլ համապարփակ եկամուտի գծով շահութահարկ                                 | -29,615                         | -8,762                                                                                 | 10,195                                                              | 22,828                                                                                          |
| 27 | Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո                        | 118,458                         | 35,046                                                                                 | -40,780                                                             | -91,312                                                                                         |
| 28 | Համապարփակ ֆինանսական արդյունք                                           | 240,323                         | 455,448                                                                                | 109,293                                                             | 291,882                                                                                         |
| 29 | Այլ թվում՝                                                               |                                 |                                                                                        |                                                                     |                                                                                                 |
| 30 | Մայր կազմակերպության բաժնեմաս                                            |                                 |                                                                                        |                                                                     |                                                                                                 |
| 31 | Զվերահսկվող բաժնեմաս                                                     |                                 |                                                                                        |                                                                     |                                                                                                 |
| 32 | Սեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ                             | 0                               | 2                                                                                      | 1                                                                   | 1                                                                                               |
| 33 | Սեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ                           | 0                               | 2                                                                                      | 1                                                                   | 1                                                                                               |

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 15.10.2019

ԿՏ

Գործադիր տնօրեն՝ \_\_\_\_\_

Գլխավոր հաշվապահ՝ \_\_\_\_\_

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է  
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական  
բանկի խորհրդի 2011 թվականի դեկտեմբերի 20-ի թիվ  
371-Ն որոշմամբ  
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական  
բանկի նախագահ՝

----- Արթուր Ջավադյան  
2011 թվականի դեկտեմբերի \_\_\_\_

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է  
Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների  
նախարարի 2011 թվականի դեկտեմբերի -ի  
թիվ \_\_\_\_ -Ն հրամանով  
Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների  
նախարար՝

----- Վաչե Գաբրիելյան  
2011 թվականի դեկտեմբերի

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ  
Ֆինանսական վիճակի մասին (ձև 7)

Ներդրումային ընկերության անվանումը և գտնվելու վայրը ԱՐՄԵՆԲՐՈՒԿ ԲԲԸ, ք. Երևան, Տիգրան Մեծի 32/1, թիվ 8 տարածք

Ամսաթիվ՝ 30.09.2019

|       |                                                                                           | (հազար դրամ)                                           |                                                                      |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
|       | ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ                                                                                 | Ընթացիկ միջանկյալ<br>ժամանակաշրջանի վերջի<br>դրությամբ | Նախորդող ֆինանսական<br>տարվա վերջի դրությամբ<br>(ստուգված/չստուգված) |
| 1     | Ակտիվներ                                                                                  |                                                        |                                                                      |
| 1.1   | Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ<br>կենտրոնական բանկում                           | 1,827                                                  | 1,505                                                                |
| 1.2   | Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական<br>կազմակերպությունների նկատմամբ                       | 72,233                                                 | 65,840                                                               |
| 1.3   | Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով<br>հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ           | 2,214,806                                              | 1,755,286                                                            |
| 1.4   | Պահանջներ հաճախորդների նկատմամբ                                                           | 74,268                                                 | 27,331                                                               |
| 1.5   | Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ                                                 | 8,236,532                                              | 6,909,061                                                            |
| 1.6   | Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ                                                   | 0                                                      | 0                                                                    |
| 1.7   | Ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում                                            | 44,170                                                 | 44,170                                                               |
| 1.8   | Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ                                                 | 44,757                                                 | 49,132                                                               |
| 1.9   | Հետաձգված հարկային ակտիվներ                                                               | 0                                                      | 0                                                                    |
| 1.10  | Այլ ակտիվներ                                                                              | 17,243                                                 | 4,026                                                                |
|       | <i>Ընդամենը՝ ակտիվներ</i>                                                                 | 10,705,836                                             | 8,856,351                                                            |
| 2     | Պարտավորություններ                                                                        |                                                        |                                                                      |
| 2.1   | Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական<br>կազմակերպությունների նկատմամբ              | 7,669,283                                              | 6,191,507                                                            |
| 2.2   | Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ                                                  | 17,627                                                 | 9,795                                                                |
| 2.3   | Ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված արժեթղթեր                                       | 0                                                      | 0                                                                    |
| 2.4   | Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով<br>հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ | 0                                                      | 0                                                                    |
| 2.5   | Հետաձգված հարկային պարտավորություններ                                                     | 171,012                                                | 164,591                                                              |
| 2.6   | Պահուստներ                                                                                | 90,762                                                 | 89,894                                                               |
| 2.7   | Այլ պարտավորություններ                                                                    | 226,244                                                | 100,633                                                              |
|       | <i>Ընդամենը՝ պարտավորություններ</i>                                                       | 8,174,928                                              | 6,556,420                                                            |
| 3     | Սեփական կապիտալ                                                                           |                                                        |                                                                      |
| 3.1   | Կանոնադրական կապիտալ                                                                      | 267,150                                                | 267,150                                                              |
| 3.2   | Էմիսիոն եկամուտ                                                                           | 208,011                                                | 208,011                                                              |
| 3.3   | Պահուստներ՝                                                                               |                                                        |                                                                      |
| 3.3.1 | Գլխավոր պահուստ                                                                           | 79,670                                                 | 79,670                                                               |
| 3.3.2 | Վերագնահատման պահուստներ                                                                  | 753,051                                                | 718,005                                                              |
| 3.4   | Զբաղիված շահույթ (վնաս)                                                                   | 1,220,420                                              | 1,027,095                                                            |
| 3.5   | Սեփական կապիտալի այլ տարրեր                                                               | 2,606                                                  |                                                                      |
|       | Մայր կազմակերպությանը պատկանող կապիտալ                                                    | 2,606                                                  |                                                                      |
|       | Փոքրամասնության բաժնեմաս                                                                  |                                                        |                                                                      |
|       | <i>Ընդամենը՝ սեփական կապիտալ</i>                                                          | 2,530,908                                              | 2,299,931                                                            |
|       | <i>Ընդամենը՝ պարտավորություններ և սեփական<br/>կապիտալ</i>                                 | 10,705,836                                             | 8,856,351                                                            |

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 15.10.2019

ԿՏ

Գործադիր տնօրեն՝ \_\_\_\_\_

Գլխավոր հաշվապահ՝ \_\_\_\_\_

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է:  
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի  
2011 թվականի դեկտեմբերի 20-ի թիվ 371-Ն որոշմամբ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի  
նախագահ՝

----- Արթուր Ջավադյան  
2011 թվականի դեկտեմբերի \_\_\_\_

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է:  
Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարի՝ 2011 թվականի դեկտեմբերի \_\_\_\_-ի թիվ \_\_\_\_-Ն հրամանով

Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարար՝

----- Վաչե Գաբրիելյան  
2011 թվականի դեկտեմբերի

ՀԱՇՎԵՏԱՎՈՒԹՅՈՒՆ  
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին (ձև 8)

Ներդրումային բնկերության անվանումը և գտնվելու վայրը ԱՐԼՄԵՆԲԱՆԿԻ ԲԻՐ, ք. Երևան, Ֆիզան Մեծի 32/1, թիվ 8 տարածք

Ամսաթիվ՝ 30.09.2019

| Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը                                                                                                  | Կանոնադրական կապիտալ    |                      |              | Էմիսիոն<br>եկամուտ/վնաս | Գլխավոր<br>պատուտ | Փոխարժեքային տարբերություններ<br>արտերկրյա գործառնությունների<br>վերահաշվարկից | Վաճառքի համար<br>մատչելի ֆինանսական<br>ակտիվներ<br>վերագահառումների | Դրամական<br>հոսքերի<br>հեջավորում | Ոչ բնթացիկ ակտիվների<br>վերագահառումներից<br>օգուտներ | Զբաղիված<br>շահույթ/վնաս | Միջանկյալ<br>շահութաբաժիններ | Սեփական կապիտալի<br>այլ տարրեր | Ընդամենը  | Չվերահսկվող<br>բաժնեմաս | Ընդամենը<br>կապիտալ |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|----------------------|--------------|-------------------------|-------------------|--------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|-------------------------------------------------------|--------------------------|------------------------------|--------------------------------|-----------|-------------------------|---------------------|
|                                                                                                                                     | Կանոնադրական<br>կապիտալ | Հետ գնված<br>կապիտալ | Ջուտ գումարը |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| Հոդվածներ                                                                                                                           | 1                       | 2                    | 3            | 4                       | 5                 | 6                                                                              | 7                                                                   | 8                                 | 9                                                     | 10                       | 11                           | 12                             | 13        | 14                      | 15                  |
| Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I աղյուսակ)                                      |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 1. Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբում<br>առ 01 հունվարի 2018թ. (ստուգված/ստուգված)                                            | 267,150                 |                      | 267,150      | 208,011                 | 79,670            |                                                                                | 806,451                                                             |                                   |                                                       | 810,834                  |                              |                                | 2,172,116 |                         | 2,172,116           |
| 1.1. Հաշվապահական հաշվառման բաղադրականության<br>փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը                     |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              | 0                              |           |                         | 0                   |
| 2. Վերահաշվարկված մնացորդը                                                                                                          | 267,150                 |                      | 267,150      | 208,011                 | 79,670            |                                                                                | 806,451                                                             |                                   |                                                       | 810,834                  |                              |                                | 2,172,116 |                         | 2,172,116           |
| 3. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ<br>բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝                                       |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 3.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական<br>կապիտալի այլ աճ                                                          |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 3.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և<br>շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի)<br>հաշվին  |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 4. Համապարփակ եկամուտ                                                                                                               |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                | -91,312                                                             |                                   |                                                       | 383,194                  |                              |                                | 291,882   |                         | 291,882             |
| 5. Հափաբաբաժիններ                                                                                                                   |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       | 213,720                  |                              |                                | 213,720   |                         | 213,720             |
| 6. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ<br>թվում՝                                                                |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 6.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ածանցյալ<br>գործիքների աճ/նվազում                                                 |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 7. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝                                                                                                        |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 7.1. Մասնաժամերի գլխավոր պատուտին                                                                                                   |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 7.2. Գլխավոր պատուտի հաշվին նուստակված վնասի ծածկում                                                                                |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 7.3. Էմիսիոն վնասի ծածկում                                                                                                          |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 7.4. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների<br>վերագահառումից արժեքի աճի նվազում                                               |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 7.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր                                                                                     |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 8. Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ<br>ժամանակաշրջանի վերջում<br>30.09.2018թ. (ստուգված/ստուգված)               | 267,150                 |                      | 267,150      | 208,011                 | 79,670            |                                                                                | 715,139                                                             |                                   |                                                       | 980,308                  |                              |                                | 2,250,278 |                         | 2,250,278           |
| Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)                                                         |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 9. Մնացորդը ֆինանսական տարվա սկզբում<br>առ 01 հունվարի 2019թ. (ստուգված/ստուգված)                                                   | 267,150                 |                      | 267,150      | 208,011                 | 79,670            |                                                                                | 718,005                                                             |                                   |                                                       | 1,027,095                |                              |                                | 2,299,931 |                         | 2,299,931           |
| 9.1. Հաշվապահական հաշվառման բաղադրականության<br>փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը                     |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              | 0                              |           |                         | 0                   |
| 10. Վերահաշվարկված մնացորդը                                                                                                         | 267,150                 |                      | 267,150      | 208,011                 | 79,670            |                                                                                | 718,005                                                             |                                   |                                                       | 1,027,095                |                              |                                | 2,299,931 |                         | 2,299,931           |
| 11. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ<br>բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝                                      |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 11.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական<br>կապիտալի այլ աճ                                                         |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 11.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և<br>շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի)<br>հաշվին |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 12. Համապարփակ եկամուտ                                                                                                              |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                | 35,046                                                              |                                   |                                                       | 420,402                  |                              |                                | 455,448   |                         | 455,448             |
| 13. Հափաբաբաժիններ                                                                                                                  |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       | 227,077                  |                              |                                | 227,077   |                         | 227,077             |
| 14. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ<br>թվում՝                                                               |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 14.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ածանցյալ<br>գործիքների աճ/նվազում                                                |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 15. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝                                                                                                       |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 15.1. Մասնաժամերի գլխավոր պատուտին                                                                                                  |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 15.2. Գլխավոր պատուտի հաշվին նուստակված վնասի ծածկում                                                                               |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 15.3. Էմիսիոն վնասի ծածկում                                                                                                         |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 15.4. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների<br>վերագահառումից արժեքի աճի նվազում                                              |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 15.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր                                                                                    |                         |                      |              |                         |                   |                                                                                |                                                                     |                                   |                                                       |                          |                              |                                |           |                         |                     |
| 16. Մնացորդը միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում<br>30.09.2019թ.                                                              | 267,150                 |                      | 267,150      | 208,011                 | 79,670            |                                                                                | 753,051                                                             |                                   |                                                       | 1,220,420                |                              | 2,606                          | 2,530,908 |                         | 2,530,908           |

Հաշվետվության վաճառքային ամսաթիվը 15.10.2019

Գործադիր տնօրեն՝

Գլխավոր հաշվապահ՝

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է  
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի  
2011 թվականի դեկտեմբերի 20-ի թիվ 371-Ն որոշմամբ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի  
նախագահ՝

----- Արթուր Ջավադյան  
2011 թվականի դեկտեմբերի \_\_\_\_

Հավելված 14  
ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է  
Հայաստանի Հանրապետության  
ֆինանսների նախարարի՝ 2011 թվականի  
դեկտեմբերի -ի թիվ \_\_\_\_-Ն հրամանով  
Հայաստանի Հանրապետության  
ֆինանսների նախարար՝

----- Վաչե Գաբրիելյան  
2011 թվականի դեկտեմբերի

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ  
Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ (ձև 9)  
(ուղղակի մեթոդ)

Ներդրումային ընկերության անվանումը և գտնվելու վայրը ԱՐՄԵՆԲՐՈՎ ԲԲԸ, ք. Երևան, Տիգրան Մեծի 32/1, թիվ 8 տարածք

Ամսաթիվ՝ 30.09.2019

(*հազար դրամ*)

|    | ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ                                                                                                                 | Ծանոթագրություն | Նախորդ<br>ժամանակաշրջան | Հաշվետու<br>ժամանակաշրջան |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------------|---------------------------|
| 1  | 1. Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից                                                                          |                 | x                       | x                         |
| 2  | Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը                           |                 | 305,701                 | 888,996                   |
| 3  | Ստացված տոկոսներ                                                                                                          |                 | 529,820                 | 618,894                   |
| 4  | Վճարված տոկոսներ                                                                                                          |                 | -292,918                | -307,858                  |
| 5  | Ստացված կոմիսիոն գումարներ                                                                                                |                 | 154,633                 | 185,307                   |
| 6  | Վճարված կոմիսիոն գումարներ                                                                                                |                 | -75,468                 | -68,233                   |
| 7  | Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներից օգուտ (վնաս)                               |                 | 0                       | 0                         |
| 8  | Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններից օգուտ (վնաս)                                                               |                 | 87                      | -144                      |
| 9  | Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերադարձ                                                                                  |                 | 248                     | 0                         |
| 10 | Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ                                                                     |                 | -56,683                 | -68,510                   |
| 11 | Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր                                                 |                 | 45,982                  | 529,540                   |
| 12 | Դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից                                             |                 | -181,108                | -98,006                   |
| 13 | Գործառնական ակտիվներում նվազում (ավելացում)                                                                               |                 | 185,179                 | -1,258,199                |
| 14 | այդ թվում՝<br>Փոխառությունների նվազում (ավելացում)                                                                        |                 | 172,473                 | 0                         |
| 15 | Շահույթով կամ վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների նվազում (ավելացում) |                 | 12,706                  | -1,258,199                |
| 16 | Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների նվազում (ավելացում)                                                   |                 |                         |                           |
| 17 | այլ գործառնական ակտիվների նվազում (ավելացում)                                                                             |                 |                         |                           |
| 18 | Գործառնական պարտավորությունների ավելացում (նվազում)                                                                       |                 | -366,287                | 1,160,193                 |
| 19 | այդ թվում՝<br>հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների ավելացում                                                         |                 |                         |                           |
| 20 | այլ գործառնական պարտավորությունների նվազում (ավելացում)                                                                   |                 | -366,287                | 1,160,193                 |
| 21 | Ջուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը                                            |                 | 124,593                 | 790,990                   |
| 22 | Վճարված շահութահարկ                                                                                                       |                 | -77,524                 | -100,452                  |
| 23 | Ջուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից                                                                        |                 | 47,069                  | 690,538                   |
| 24 | 2. Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից                                                                         |                 | x                       | x                         |
| 25 | Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների նվազում (ավելացում)                                                              |                 |                         |                           |
| 26 | Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների նվազում                                                                   |                 |                         |                           |
| 27 | Բանկերում տեղաբաշխված ավանդների նվազում (ավելացում)                                                                       |                 |                         |                           |
| 28 | Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ                                                                   |                 |                         |                           |
| 29 | Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում                                                                    |                 | -20,575                 | -2,063                    |
| 30 | Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում                                                                       |                 | 1,800                   | 3,000                     |
| 31 | Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ներդրումային                                                                           |                 | 5,701                   | -582,995                  |
| 32 | Ջուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից                                                                       |                 | -13,074                 | -582,058                  |
| 33 | 3. Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից                                                                           |                 | x                       | x                         |
| 34 | Վճարված շահութաբաժիններ                                                                                                   |                 | -105,237                | -102,164                  |
| 35 | Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)                                  |                 |                         |                           |
| 36 | Ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)                                                                              |                 |                         |                           |
| 37 | Ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)                                                  |                 |                         |                           |
| 38 | Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում                                                                          |                 |                         |                           |
| 39 | Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների ավելացում (նվազում)                                                   |                 |                         |                           |
| 40 | Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից                                                           |                 |                         |                           |
| 41 | Ջուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից                                                                         |                 | -105,237                | -102,164                  |
| 42 | Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա                               |                 | -119                    | 399                       |
| 43 | Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ (նվազում)                                                                 |                 | -71,361                 | 6,715                     |
| 44 | Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի                                                                      |                 | 145,200                 | 67,345                    |
| 45 | Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում                                                              |                 | 73,839                  | 74,060                    |

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 15.10.2019

ԿՏ

Գործադիր տնօրեն՝ \_\_\_\_\_

Գլխավոր հաշվապահ՝ \_\_\_\_\_

**ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է**

Հայաստանի Հանրապետության  
կենտրոնական բանկի խորհրդի 2011  
թվականի դեկտեմբերի 20-ի  
թիվ 371-Ն որոշմամբ

**ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է**

Հայաստանի Հանրապետության  
ֆինանսների նախարարի՝ 2011 թվականի  
դեկտեմբերի \_\_\_\_-ի  
թիվ \_\_\_\_ -Ն հրամանով

Հայաստանի Հանրապետության  
կենտրոնական բանկի նախագահ՝

----- Արթուր Զավադյան  
2011 թվականի դեկտեմբերի \_\_\_\_

Հայաստանի Հանրապետության  
ֆինանսների նախարար՝

----- Վաչե Գաբրիելյան  
2011 թվականի դեկտեմբերի \_\_\_\_

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ  
ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (ՁԵՎ5)**

1. Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները<sup>ա</sup>

1) ներկայացնում են ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելու հիմունքները, ինչպես նաև ընտրված և էական գործառնությունների ու իրադարձությունների նկատմամբ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մասին տեղեկատվություն.

2) բացահայտում են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներով (այսուհետ՝ նաև՝ ՖՀՄՍ) պահանջվող տեղեկատվությունը, ինչը ներկայացված չէ ֆինանսական հաշվետվությունների ձևերում:

2. Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում ինչպես թվային, այնպես էլ պատմողական և նկարագրական տեղեկատվության ձևով բացահայտվում է հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանի համադրելի տեղեկատվությունը:

3. Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները ներառում են սույն հավելվածի 4-ից 107-րդ կետերով նախատեսված ծանոթագրությունները:

4. «Ծանոթագրություն 1. Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում՝ ծանոթագրությունում բացահայտվում են ներդրումային ընկերության կազմակերպական-իրավական ձևը և ներդրումային ընկերության վերաբերյալ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտ (այսուհետ՝ ՀՀՄՍ) 1-ով սահմանված այլ տեղեկատվություն: Տեղեկությունները ներկայացվում են ըստ հետևյալ բաժինների<sup>ա</sup>

1) Իրավական դաշտ.

ա. Ներդրումային ընկերության հիմնական գործունեությունը,

«ԱՐՄԵՆԲՐՈՎ» ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնական գործունեությունը ներդրումային ծառայությունների մատուցումն է: Ընկերությունը մատուցում է բոլոր տեսակի ներդրումային ծառայությունները, բացի արժեթղթերի փաթեթի կառավարումից:

բ. Գործարար միջավայրը,

Ընկերությունը հիմնադրվել է Հայաստանի հանրապետությունում, հանդիսանում է բաց բաժնետիրական ընկերություն, գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Ընկերության գործունեությունը վերահսկվում է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ): Ընկերությունը իր գործունեությունը իրականացնում է գլխամասային գրասենյակի միջոցով, որի հասցեն է ՀՀ, ք. Երևան, Տիգրան Մեծի 32/1, թիվ 8 տարածք: Նշված հասցեն Ընկերության իրավաբանական հասցեն է: Ընկերությունը ստեղծվել է 1994թ-ին, իսկ 04.11.2008թ-ին վերագրանցվել և լիցենզավորվել է ՀՀ ԿԲ կողմից: Ընկերության գրանցման համարը և լիցենզիայի համարն է 10:

գ. Եթե ներդրումային ընկերությունը խմբի անդամ է, ապա խմբի իրավական կառուցվածքը:

Ընկերությունը ձեռք է բերել «ԿԱՊԻՏԱԼ ԻՆՎԵՍՏՄԵՆԹՍ» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 100%-ը և վերջինիս հետ միասին կազմում է խումբ:

2) Կորպորատիվ կառավարում.

ա. Խորհրդի կառուցվածքը, կազմը,

Ընկերությունը խորհուրդ չունի:

բ. Տնօրինության կառուցվածքը, կազմը,

Ընկերությունը տնօրինություն չունի: Ընկերության գործադիր մարմինը միանձնյա է և Ընկերության գլխավոր տնօրենն է Արամ Կայֆաջյանը:

գ. Սեփականության կառուցվածքը, բաժնետերերի/մասնակիցների քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում,

30.09.2019թ-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետերերի քանակը 26 է, որից 1-ը իրավաբանական անձ է, իսկ 25-ը՝ ֆիզիկական: Ընկերության բաժնետերերից միայն 8-ն են ՀՀ ռեզիդենտ:

դ. Նշանակալից մասնակիցների անունները/անվանումները,

Ընկերության նշանակալից մասնակիցներն են Արամ Կայֆաջյանը, «ՋԵՐՄԱՆ ՔՈՔԱԶԻԱՆ ԹՐԵՅԴԻՆԳ» ՍՊԸ-ն և Աշոտ Չաղարյանը:

ե. Ղեկավարների վարձատրության քաղաքականությունը,

Ընկերության ղեկավարները վարձատրվում են համաձայն իրենց հետ կնքված աշխատանքային պայմանագրերի՝ ամսական դրույքաչափով:

զ. Արտաքին աուդիտին վճարները:

Արտաքին աուդիտին վճարումը կատարվում է համաձայն վերջինիս հետ կնքված պայմանագրի: Վճարման չափը հաստատվում է Ընկերության բաժնետերերի ժողովի կողմից:

5. «Ծանոթագրություն 2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը՝ ծանոթագրությունում ներդրումային ընկերությունը բացահայտում է ներդրումային ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը՝ առնվազն հետևյալ հոդվածների վերաբերյալ.

1) ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը,

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների ամբողջական փաթեթը ներառում է՝

ա) ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն՝ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ.

բ) համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար.

գ) սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար.

դ) դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն՝ տվյալ ժամանակաշրջանի համար.

ե) ծանոթագրություններ, որոնք բաղկացած են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագրից և այլ բացատրական տեղեկատվությունից.

զ) ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն՝ համադրելի ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ, երբ Ընկերությունը հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառում է հետընթաց, կամ կատարում է իր ֆինանսական հաշվետվությունների հոդվածների հետընթաց վերահաշվարկ, կամ երբ վերադասակարգում է իր ֆինանսական հաշվետվությունների հոդվածները:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների և Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության ղեկավարությունը իրականացնում է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատում: Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են անընդհատության հիմունքով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ առկա է ղեկավարության՝ Ընկերությունը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք: Երբ այդպիսի գնահատական տալիս ղեկավարությունը տեղյակ է դեպքերին կամ իրադարձություններին վերաբերող էական անորոշություններին, որոնք կարող են նշանակալի կասկածներ հարուցել Ընկերության՝ անընդհատության հիմունքով շարունակելու կարողության վերաբերյալ, ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտվում են այդ անորոշությունները: Երբ ֆինանսական հաշվետվությունները չեն պատրաստում անընդհատության հիմունքով, ապա այդ փաստը բացահայտվում է այն հիմունքների հետ միասին, որոնցով պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունները, ինչպես նաև բացահայտվում է այն պատճառը, թե ինչու Ընկերությունը չի համարվում անընդհատ գործող:

Ֆինանսական հաշվետվությունները (բացառությամբ դրամական միջոցների հոսքերի մասին տեղեկատվության) պատրաստվում են՝ կիրառելով հաշվապահական հաշվառման հաշվեգրման հիմունքը:

Ֆինանսական հաշվետվություններում համանման հոդվածների յուրաքանչյուր էական դաս ներկայացվում է առանձին: Տարբեր բնույթի և գործառույթի հոդվածները ներկայացվում են առանձին, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք էական չեն:

Ակտիվները և պարտավորությունները, ինչպես նաև եկամուտները և ծախսերը չեն հաշվանցվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցումը պահանջվում կամ թույլատրվում է ՖՀՄՍ-ներով:

Ֆինանսական հաշվետվությունների ամբողջական փաթեթը (ներառյալ համադրելի տեղեկատվությունը) ներկայացվում է եռամսյակը մեկ անգամ:

Ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտվում է ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր գումարների՝ նախորդ ժամանակաշրջանի համադրելի տեղեկատվությունը, եթե ՖՀՄՍ-ներով չի պահանջվում կամ չի թույլատրվում այլ մոտեցում: Համադրելի տեղեկատվությունը ներառվում է նաև պատմողական և նկարագրական տեղեկատվության մեջ, երբ դա տեղին է ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունները հասկանալու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններում հոդվածների ներկայացումը կամ դասակարգումը փոփոխելու դեպքում վերադասակարգվում են նաև համադրելի գումարները, բացի այն դեպքերից, երբ վերադասակարգումն անիրագործելի է: Համադրելի գումարները վերադասակարգելիս բացահայտման ենթակա են՝

ա) վերադասակարգման բնույթը.

բ) վերադասակարգված յուրաքանչյուր հոդվածի կամ հոդվածների դասի գումարը.

գ) վերադասակարգման պատճառը:

Երբ համադրելի գումարների վերադասակարգումն անիրագործելի է, բացահայտվում է՝

ա) գումարները չվերադասակարգելու պատճառը.

բ) այն ճշգրտումների բնույթը, որոնք տեղի կունենային գումարների վերադասակարգումն իրականացնելու դեպքում:

Ֆինանսական հաշվետվություններում պահպանվում է հոդվածների ներկայացումը և դասակարգումը մի ժամանակաշրջանից մյուսը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ՝

ա) պարզ է, որ նշանակալի փոփոխություն է տեղի ունեցել գործառնությունների բնույթում, կամ ֆինանսական հաշվետվությունների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ մեկ այլ ներկայացում կամ դասակարգում կլինի ավելի տեղին, կամ

բ) ներկայացման փոփոխությունը պահանջվում է ՖՀՄՍ-ներով:

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են ՀՀ դրամով:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարները կլորացվում են հազարների ճշտությամբ:

2) համախմբման սկզբունքները (համախմբման դեպքում),

3) եկամտի և ծախսերի հիմնական տեսակների ճանաչումը,

Ժամանակաշրջանի եկամտի և ծախսի բոլոր հոդվածները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, եթե որևէ ՖՀՄՍ այլ բան չի պահանջում կամ թույլատրում:

4) արտարժույթային գործառնությունների հաշվառումը,

Արտարժույթով գործառնությունը սկզբնապես ճանաչման պահին հաշվառվում է ֆունկցիոնալ արժույթով՝ արտարժույթի գումարի նկատմամբ կիրառելով ֆունկցիոնալ արժույթի և արտարժույթի միջև գործառնության ամսաթվի դրությամբ սփոթ փոխանակման փոխարժեքը:



Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին՝

ա) արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով փակման փոխարժեքը.

բ) սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են (ներկայացվում են) գործառնության ամսաթվի փոխանակման փոխարժեքով. և

գ) իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են (ներկայացվում են) իրական արժեքի որոշման օրվա փոխանակման փոխարժեքով:

Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հոդվածների մարման արդյունքում, կամ երբ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են մի փոխարժեքով, որը տարբերվում է տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնապես ճանաչման կամ նախորդ ֆինանսական հաշվետվություններում վերահաշվարկման փոխարժեքից, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են, բացառությամբ այն փոխարժեքային տարբերությունների, որոնք նշված են ՀՀՄՍ 21-ի 32-րդ պարագրաֆում:

Եթե ոչ դրամային հոդվածի գծով օգուտ կամ վնաս է ճանաչվում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, ապա այդ օգուտի կամ վնասի ցանկացած փոխանակման բաղադրիչ ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Եվ հակառակը՝ եթե ոչ դրամային հոդվածի գծով օգուտ կամ վնաս է ճանաչվում շահույթում կամ վնասում, ապա այդ օգուտի կամ վնասի ցանկացած փոխանակման բաղադրիչ ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

5) հարկեր (ընթացիկ և հետաձգված),

#### Ընթացիկ հարկը

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկերը, դրանց չվճարված մասի չափով, ճանաչվում են որպես պարտավորություն: Եթե ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար արդեն վճարված գումարը գերազանցում է այդ ժամանակաշրջանների համար վճարման ենթակա հարկի գումարը, ապա գերազանցող մասը ճանաչվում է որպես ակտիվ:

Այն հարկային վնասի հետ կապված օգուտը, որը կարելի է տեղափոխել հետ՝ նախորդ ժամանակաշրջանի ընթացիկ հարկը փոխհատուցելու նպատակով, ճանաչվում է որպես ակտիվ:

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկային պարտավորությունները (ակտիվները) չափվում են այն գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի հարկային մարմիններին (կփոխհատուցվի հարկային մարմինների կողմից)՝ կիրառելով հարկերի դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

#### Հետաձգված հարկը

Հետաձգված հարկային պարտավորություն ճանաչվում է բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, բացառությամբ այն հետաձգված հարկային պարտավորությունների, որոնք առաջանում են՝

(ա) գուղվիլի սկզբնական ճանաչումից. կամ

(բ) ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը՝

(i) բիզնեսների միավորում չէ. և

(ii) գործարքի պահին չի ազդում ո՞չ հաշվապահական շահույթի, ո՞չ էլ հարկվող շահույթի (հարկային վնասի) վրա:

Այնուամենայնիվ, այն հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք կապված են դուստր կազմակերպություններում, մասնաճյուղերում, ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների և համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցությունների հետ, հետաձգված հարկային պարտավորությունը ճանաչվում է ՀՀՄՍ 12-ի 39-րդ պարագրաֆին համապատասխան:

Առաջիկա ժամանակաշրջաններ փոխանցվող չօգտագործված հարկային վնասների և չօգտագործված հարկային զեղչերի գծով ճանաչվում է հետաձգված հարկային ակտիվ այն չափով, որով հավանական է, որ Ընկերությունը ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել այդ չօգտագործված հարկային վնասները և չօգտագործված հարկային զեղչերը:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով կազմակերպությունը, հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ կստացվի բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել: Ցանկացած այդպիսի նվազեցում պետք է վերականգնվի այնքանով, որքանով հավանական է դառնում բավարար հարկվող շահույթի ստացումը:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են որպես եկամուտ կամ ծախս և ներառվում են տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթի կամ վնասի մեջ, բացառությամբ հարկի այն մասի, որն առաջանում է՝

(ա) գործարքից կամ իրադարձությունից, որը նույն կամ մեկ այլ ժամանակաշրջանում ճանաչվում է շահույթից կամ վնասից դուրս՝ կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում կամ

(բ)բիզնեսների միավորումից:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկը ճանաչվում են շահույթից կամ վնասից դուրս, եթե հարկը վերաբերում է այն հոդվածներին, որոնք, նույն կամ մեկ այլ ժամանակաշրջանում, ճանաչված են շահույթից կամ վնասից դուրս: Հետևաբար, ընթացիկ և հետաձգված հարկերը, որոնք վերաբերում են այն հոդվածներին, որոնք, նույն կամ տարբեր ժամանակաշրջանում, ճանաչված են՝

(ա) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում,

(բ)ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ճանաչվում են ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը կարող են հաշվանցվել այն և միայն այն դեպքում, երբ՝

(ա) առկա է իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք՝ հաշվանցելու ընթացիկ հարկային ակտիվները ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց.

(բ)հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից՝

(i) Ընկերությունից. կամ

(ii)Ընկերությունից և այլ հարկատուներից, որոնք մտադիր են կամ մարել ընթացիկ հարկային պարտավորությունները և ակտիվները զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվները և մարել պարտավորությունները միաժամանակ՝ յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների նշանակալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

6) ֆինանսական գործիքների ճանաչումը և գնահատումը,

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ՝

(ա) ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը. կամ

(բ)Ընկերությունը փոխանցում է ֆինանսական ակտիվը, և փոխանցումը որակվում է որպես ապաճանաչման պայմանները բավարարող:

Ֆինանսական ակտիվը ամբողջությամբ ապաճանաչելիս՝

(ա) հաշվեկշռային արժեքի և

(բ)(i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ եկամտում նախկինում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարի:

Տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորությունը (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասը) հեռացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունից այն ու միայն այն դեպքում,

երբ այն մարվում է, այսինքն՝ երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է:

Մարված կամ այլ կողմի փոխանցված ֆինանսական պարտավորության (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասի) հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ փոխանցված ցանկացած ոչ դրամական ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին այն չափվում է իր իրական արժեքով՝ գումարած (այն դեպքում, երբ դա ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ, չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով) գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո չափման նպատակով ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ չորս կատեգորիաների՝

(ա) ֆինանսական ակտիվներ, չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

(բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ.

(գ) փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր.

(դ) վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրենց իրական արժեքներով՝ առանց կատարելու որևէ նվազեցում գործարքի հետ կապված այն ծախսումների գծով, որոնք այն կարող է կրել վաճառքի կամ այլ ձևով օտարման ժամանակ, բացառությամբ հետևյալ ֆինանսական ակտիվների՝

(ա) փոխառությունների և դեբիտորական պարտքեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը.

(բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը.

(գ) բաժնային գործիքների մեջ ներդրումներ, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, ինչպես նաև ածանցյալ գործիքներ, որոնք կապված են դրանց հետ և պետք է մարվեն այդպիսի չգնանշվող բաժնային գործիքների մատակարարման միջոցով, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ՝

(ա) ֆինանսական պարտավորությունների՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Այսպիսի պարտավորությունները, ներառյալ պարտավորություն հանդիսացող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով, բացառությամբ այն ածանցյալ գործիք հանդիսացող պարտավորությանը, որը կապակցված է և պետք է մարվի

չգնանշվող բաժնային գործիքների մատակարարման միջոցով, որի իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, և որը չափվում է սկզբնական արժեքով.

(բ) ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի որակվում որպես ապաճանաչման ենթակա, կամ երբ կիրառելի է շարունակվող ներգրավվածության մոտեցումը.

(գ) ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի: Սկզբնական ճանաչումից հետո այդպիսի պայմանագիր թողարկողը պետք է (բացի այն դեպքերից, երբ կիրառելի են ՀՀՄՍ 39-ի 47 (ա) կամ (բ) պարագրաֆները) այն չափի հետևյալ երկու գումարներից առավելագույնով.

(i) ՀՀՄՍ 37-ի համաձայն որոշված գումար.

(ii) սկզբնապես ճանաչված գումար՝ հանած, համապատասխան դեպքերում, ՀՀՄՍ 18-ի համաձայն ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան.

(դ) շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու պարտավորվածությունների: Սկզբնական ճանաչումից հետո այսպիսի պարտավորվածություն թողարկողը պետք է (բացի այն դեպքերից, երբ կիրառելի է ՀՀՄՍ 39-ի 47(ա) պարագրաֆը) այն չափի հետևյալ երկու գումարներից առավելագույնով.

(i) ՀՀՄՍ 37-ի համաձայն որոշված գումար.

(ii) սկզբնապես ճանաչված գումար՝ հանած, համապատասխան դեպքերում, ՀՀՄՍ 18-ի համաձայն ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան:

Հեջավորման փոխհարաբերության մաս չհանդիսացող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

(ա) որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով դասակարգված ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գծով օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում.

(բ) որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված ֆինանսական ակտիվի գծով օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և արտարժույթի փոխարժեքից առաջացած օգուտների կամ վնասների, քանի դեռ այդ ակտիվը ապաճանաչված չէ: Ապաճանաչման ժամանակ նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված օգուտը կամ վնասը վերադասակարգվում է՝ դուրս բերվելով սեփական կապիտալից և ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Այնուամենայնիվ, արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքի գծով շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, երբ հաստատվում է վճարը ստանալու իրավունքը:

7) դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (բացահայտում են այն քաղաքականությունը, որը կիրառվում է դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների կազմը որոշելիս),

Ընկերության համար դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ դրամը, ՀՀ Կենտրոնական բանկում և այլ բանկերում բացված հաշիվներում առկա

գումարները, ֆինանսական գործարքներ կատարելու նպատակով այլ ֆինանսական կազմակերպություններում դեպոնացված գումարները, ինչպես նաև կարճաժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

8) Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ,

Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ են համարվում այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք բավարարում են հետևյալ պայմաններից որևէ մեկին.

(ա) դասակարգված են որպես առևտրական նպատակներով պահվող: Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող, եթե այն՝

(i) ձեռք է բերվել կամ ստանձնվել է հիմնականում կարճ ժամանակամիջոցում վաճառելու կամ հետգնելու նպատակով.

(ii) սկզբնական ճանաչման պահին որոշելի, միասին կառավարվող ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մի մաս է, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի պատկերի վերաբերյալ. կամ

(iii) ածանցյալ գործիք է (բացառությամբ այնպիսի ածանցյալ գործիքի, որը ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիր է կամ նախատեսված և արդյունավետ հեջավորման գործիք).

(բ) սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսվել են որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: այդպիսի նախատեսումը կարող է օգտագործվել, միայն երբ դա թույլատրված է ՀՀՄՍ 39-ի 11Ա պարագրաֆով, կամ երբ դա հանգեցնում է ավելի տեղին տեղեկատվության, քանի որ՝

(i) այն վերացնում կամ էապես նվազեցնում է չափման կամ ճանաչման անհետևողականությունը, որը այլապես կառաջանար ակտիվները տարբեր հիմունքներով չափելու կամ դրանց գծով օգուտները և վնասները տարբեր հիմունքներով ճանաչելու արդյունքում. կամ

(ii) ֆինանսական ակտիվների խումբը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով՝ ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային փաստաթղթավորված ռազմավարության համաձայն, և այդ խմբի վերաբերյալ ներքին տեղեկատվությունը՝ նույնպես իրական արժեքի հիմունքով, տրամադրվում է Ընկերության գլխավոր տնօրենին:

Ներդրումներն այն բաժնային գործիքներում, որոնք ակտիվ շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, չեն նախատեսվում որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են իրական արժեքով:

Սկզբնական ճանաչումից հետո շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները չափվում են իրենց իրական արժեքներով՝

առանց կատարելու որևէ նվազեցում գործարքի հետ կապված այն ծախսումների գծով, որոնք այն կարող է կրել վաճառքի կամ այլ ձևով օտարման ժամանակ:

որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող դասակարգված ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

9) վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ,

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ոչ ածանցյալ գործիք հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք կազմակերպության կողմից նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ որոնք դասակարգված չեն որպես (ա) փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր, (բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, կամ (գ) Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման պահին այն չափվում է իր իրական արժեքով՝ գումարած՝ գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի ձեռքբերմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները, չափվում են իրենց իրական արժեքներով՝ առանց կատարելու որևէ նվազեցում գործարքի հետ կապված այն ծախսումների գծով, որոնք այն կարող է կրել վաճառքի կամ այլ ձևով օտարման ժամանակ, բացառությամբ բաժնային գործիքների մեջ ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, ինչպես նաև ածանցյալ գործիքների, որոնք կապված են դրանց հետ և պետք է մարվեն այդպիսի չգնանշվող բաժնային գործիքների մատակարարման միջոցով, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված ֆինանսական ակտիվի գծով օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և արտարժույթի փոխարժեքից առաջացած օգուտների կամ վնասների, քանի դեռ այդ ակտիվը ապաճանաչված չէ: Ապաճանաչման ժամանակ, նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված օգուտը կամ վնասը վերադասակարգվում է դուրս բերվելով սեփական կապիտալից և ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Այնուամենայնիվ, արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքի գծով շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, երբ հաստատվում է վճարը ստանալու կազմակերպության իրավունքը:

10) ռեպո համաձայնագրերով գործառնություններ,

Ռեպո համաձայնագրով վաճառված ֆինանսական գործիքները չեն ապաճանաչվում, քանի որ Ընկերությունը պահպանում է փոխանցված ֆինանսական գործիքների սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները:

Ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված ֆինանսական գործիքների հաշվառումն իրականացվում է հետհաշվեկշռային հաշիվներով և դրանք չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Ռեպո համաձայնագրով ստացված արժեթղթերի դիմաց վճարված գումարները հաշվառվում են որպես տրամադրված փոխառություններ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Դրանց գծով ստացվող տոկոսները հաշվեգրման հիմունքով ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես եկամուտ:

Ռեպո համաձայնագրով տրված արժեթղթերի դիմաց ստացված գումարները հաշվառվում են որպես ստացված փոխառություններ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Դրանց գծով վճարվող տոկոսները հաշվեգրման հիմունքով ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես ծախս:

11) ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ,

Ածանցյալ գործիքը. ֆինանսական գործիք է՝ օժտված ստորև նշված բոլոր երեք հատկանիշներով՝

(ա) դրա արժեքը փոփոխվում է՝ ի պատասխան սահմանված տոկոսադրույքի, ֆինանսական գործիքի գնի, ապրանքի գնի, արտարժույթի փոխարժեքի, գների կամ դրույքների ինդեքսի, պարտքային վարկանիշի կամ պարտքային ինդեքսի, կամ այլ փոփոխականի փոփոխությունների՝ պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին (երբեմն կոչվում են «հիմքում ընկած»):

(բ) այն չի պահանջում սկզբնական զուտ ներդրում կամ պահանջում է ավելի փոքր սկզբնական զուտ ներդրում պայմանագրերի այլ տեսակների համեմատ, որոնք շուկայական գործոնների փոփոխություններին, ըստ ակնկալիքների, կհակազդեին նույնանման կերպով:

(գ) նրա գծով վերջնահաշվարկը կատարվում է ապագա ամսաթվին:

Ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես՝

(ա) Ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով՝ կիրառելով ճանաչման և չափման համապատասխան մոտեցումները,

(բ) հեջավորման գործիք՝ կիրառելով հեջի հաշվապահական հաշվառման համապատասխան մոտեցումները:

12) փոխառություններ՝ բանկերին, այլ ֆինանսական կազմակերպություններին, հաճախորդներին,

Փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն ակտիվների՝

(ա) որոնք Ընկերությունը մտադիր է անմիջապես կամ մոտ ապագայում վաճառել, որոնք պետք է դասակարգվեն որպես առևտրական նպատակներով պահվող, և նրանց, որոնք



սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսվել են որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

(բ)որոնք սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսվել են որպես վաճառքի համար մատչելի. կամ

(գ) որոնց գծով Ընկերությունը կարող է չփոխհատուցել ըստ էության իր ողջ սկզբնական ներդրումը այլ պատճառով, քան պարտքային դիրքի վատթարացումը, որի դեպքում ակտիվները պետք է դասակարգվեն որպես վաճառքի համար մատչելի:

Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր չներկայացնող ակտիվների խմբում ձեռք բերված մասնակցությունը (օրինակ՝ փոխադարձ ֆոնդերում կամ այլ նման ֆոնդերում մասնակցությունը) փոխառություն կամ դեբիտորական պարտք չէ:

Փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի ձեռքբերմանը:

Փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ փոխառությունը ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում, ինչպես նաև՝ ամորտիզացիայի միջոցով: Այնուամենայնիվ, այն փոխառությունների դեպքում, որոնք հեջավորված հոդվածներ են, օգուտի կամ վնասի հաշվառումը կատարվում է ՀՀՄՍ 39-ի 89-102-րդ պարագրաֆների համաձայն:

13) փոխառությունների ու դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման գծով կորուստների որոշման և անհուսալի փոխառությունների ու դեբիտորական պարտքերի դուրսգրման հիմունքը,

Եթե գոյություն ունի անկողմնակալ վկայություն, որ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների գծով առկա է արժեզրկումից կորուստ, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն (բացառելով ապագա պարտքային վնասները, որոնք դեռևս տեղի չեն ունեցել)՝ զեղչված ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով (այսինքն՝ սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքով): Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը կարող է նվազեցվել կամ ուղղակիորեն, կամ օգտագործելով կարգավորող հաշիվը: Կորստի գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկումից կորստի գումարը նվազում է, և նվազումը կարելի է անկողմնակալ ձևով կապել մի դեպքի հետ, որը տեղի է ունեցել արժեզրկումը ճանաչելուց հետո (ինչպիսին է, օրինակ, պարտապանի պարտքային վարկանիշի բարելավումը), ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է կամ ուղղակիորեն, կամ կարգավորող հաշիվը ճշգրտելու միջոցով: Հակադարձումը չպետք է հանգեցնի այն բանին, որ ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցի այն ամորտիզացված արժեքը, որը առկա կլիներ արժեզրկման

հակադարձման ամսաթվի դրությամբ, եթե արժեզրկումը ճանաչված չլիներ: Հակադարձման գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

14) տոկոսների հաշվեգրման դադարեցումը,

Այլ անձանց կողմից կազմակերպության ակտիվներն օգտագործելիս առաջացող հասույթները՝ տոկոսներ, ռոյալթիներ և շահաբաժիններ, ճանաչվում են հետևյալ հիմունքներով՝

ա) տոկոսը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսի մեթոդը, ինչպես ներկայացված է ՀՀՄՍ 39-ի 9-րդ և ԿՈՒ5-ԿՈՒ8 պարագրաֆներում:

բ) ռոյալթիները ճանաչվում են հաշվեգրման հիմունքով՝ համապատասխան համաձայնագրի բովանդակության համաձայն:

գ) շահաբաժինները ճանաչվում են, երբ սահմանված է վճարը ստանալու բաժնետերերի իրավունքը:

Տոկոսներ, ռոյալթիներ և շահաբաժիններ, ճանաչվում են, երբ՝

ա) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Արմենբրոկ,

բ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթների գումարը:

Տոկոսների հաշվեգրումը դադարեցվում է, երբ հայտնի է դառնում, որ բավարարված չէ վերոնշյալ պայմաններից թեկուզ և մեկը:

15) մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների հաշվառումը,

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ են ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները, որոնք Շնկերությունը հստակ մտադրված է և ի վիճակի է պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ՝

(ա) նրանց, որոնք սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսվել են որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

(բ) նրանց, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի:

(գ) նրանց, որոնք բավարարում են փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Որևէ ֆինանսական ակտիվ չի դասակարգվում որպես մինչև մարումը պահվող, եթե ընթացիկ ֆինանսական տարվա կամ նախորդ երկու ֆինանսական տարիների ընթացքում Շնկերությունը մինչև մարման ժամկետը լրանալը վաճառել կամ վերադասակարգել է մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների նշանակալի մասը (նշանակալի՝ համեմատած մինչև մարումը պահվող ներդրումների ողջ գումարի հետ), բացառությամբ այնպիսի վաճառքի կամ վերադասակարգումների, որոնք՝

(i) տեղի են ունենում մարման ժամկետին կամ ֆինանսական ակտիվի հետգնման իրավունքի իրագործման ամսաթվին այնքան մոտ (օրինակ՝ մարման ժամկետից երեք ամիս կամ ավելի պակաս առաջ), որ շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունները նշանակալի ազդեցություն չէին ունենա ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի վրա:

(ii) տեղի են ունենում այն բանից հետո, երբ Շնկերությունն արդեն ստացել է ֆինանսական ակտիվների ըստ էության ամբողջ սկզբնական հիմնական գումարը՝

սահմանված վճարումների ժամանակացույցի կամ վաղաժամկետ վճարումների միջոցով.  
Կամ,

(iii) վերագրելի են առանձին բացառիկ դեպքի, որը Ընկերության հսկողությունից դուրս է, և որը չէր կարող խելամտորեն կանխատեսվել:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած՝ գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի ձեռքբերմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում, ինչպես նաև՝ ամորտիզացիայի միջոցով: Այնուամենայնիվ, այն ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դեպքում, որոնք հեջավորված հոդվածներ են, օգուտի կամ վնասի հաշվառումը կատարվում է ՀՀՄՍ 39-ի 89-102-րդ պարագրաֆների համաձայն:

16) հեջի հաշվապահական հաշվառումը,

Հեջավորման գործիք է համարվում նախատեսված ածանցյալ գործիքը կամ (միայն արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ռիսկի հեջավորման դեպքում) ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվը կամ ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունը, որի իրական արժեքը կամ դրամական միջոցների հոսքերը, ակնկալվում է, որ կչեզոքացնեն նախատեսված հեջավորված հոդվածի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունները:

Հեջավորված հոդված է համարվում ակտիվը, պարտավորությունը, կայուն պարտավորվածությունը, մեծապես հավանական կանխատեսված գործարքը կամ զուտ ներդրումը արտերկրյա ստորաբաժանման մեջ, որը՝ (ա) Ընկերությամբ ենթարկվում է իրական արժեքի կամ ապագա դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունների ռիսկի, և (բ) նախատեսվում է որպես հեջավորվող:

Հեջի արդյունավետություն է համարվում այն աստիճանը, որքանով հեջավորված հոդվածի իրական արժեքի կամ դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունները, որոնք վերագրելի են հեջավորված ռիսկին, չեզոքացվում են հեջավորման գործիքի իրական արժեքի կամ դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխություններով:

Եթե հեջավորված հոդվածը ոչ ֆինանսական ակտիվ կամ ոչ ֆինանսական պարտավորություն է, այն նախատեսվում է որպես հեջավորված հոդված՝ (ա) արտարժույթային ռիսկերի համար, կամ (բ) ամբողջությամբ բոլոր ռիսկերի համար, քանի որ դժվար է առանձնացնել և չափել դրամական միջոցների հոսքերի կամ իրական արժեքի փոփոխության համապատասխան մասը, որը վերագրելի է արտարժույթային ռիսկերից տարբեր այլ յուրահատուկ ռիսկերի:

Հեջավորման փոխհարաբերությունները լինում են երեք տեսակի՝

(ա) իրական արժեքի հեջ. ճանաչված ակտիվի կամ պարտավորության կամ չճանաչված կայուն պարտավորվածության, կամ այդ ակտիվի, պարտավորության կամ կայուն

պարտավորվածության որոշակիացված մասի իրական արժեքի փոփոխությունների այնպիսի ենթարկվածության հեջ, որը վերագրելի է որոշակի ռիսկի և կարող է ազդեցություն ունենալ շահույթի կամ վնասի վրա.

(բ) դրամական միջոցների հոսքերի հեջ. դրամական միջոցների հոսքերի տատանումներին ենթարկվածության հեջ, որը՝ (i) վերագրելի է ճանաչված ակտիվի կամ պարտավորության (ինչպիսիք են փոփոխական տոկոսադրույքով պարտքի գծով ապագա տոկոսային բոլոր կամ որոշ վճարումները) կամ մեծապես հավանական կանխատեսված գործարքի հետ կապված որոշակի ռիսկի, և (ii) կարող է ազդեցություն ունենալ շահույթի կամ վնասի վրա.

(գ) արտերկրյա ստորաբաժանման մեջ զուտ ներդրման հեջ:

Հեջավորման փոխհարաբերությունը բավարարում է հեջի հաշվառման պահանջները այն և միայն այն դեպքում, եթե բավարարվում են բոլոր հետևյալ պայմանները.

(ա) հեջի սկզբի դրությամբ գոյություն ունի հեջավորման փոխհարաբերության և հեջի իրականացման հետ կապված կազմակերպության ռիսկերի կառավարման նպատակների և ռազմավարության ֆորմալ նախատեսում և փաստաթղթավորում: Այդ փաստաթղթերի մեջ պետք է նույնականացվեն հեջավորման գործիքը և հեջավորված հոդվածը կամ գործառնությունը, հեջավորվող ռիսկի բնույթը, և թե ինչպես է կազմակերպությունը գնահատելու հեջավորման գործիքի արդյունավետությունը՝ կապված հեջավորված հոդվածների՝ հեջավորված ռիսկերին վերագրելի իրական արժեքի կամ դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխություններին ենթարկվածությունը չեզոքացնելու հետ.

(բ) ակնկալվում է, որ հեջը կլինի մեծապես արդյունավետ հեջավորված ռիսկին վերագրելի իրական արժեքի կամ դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունների չեզոքացման գործում՝ տվյալ հեջավորման փոխհարաբերության գծով ռիսկերի կառավարման սկզբնապես փաստաթղթավորված ռազմավարությանը համապատասխան.

(գ) դրամական միջոցների հոսքերի հեջերի դեպքում հեջի առարկա հանդիսացող կանխատեսված գործարքը մեծապես հավանական է և ցուցաբերում է ենթարկվածություն դրամական միջոցների հոսքերի տատանումների նկատմամբ, որոնք, ի վերջո, կարող են ազդել շահույթի կամ վնասի վրա.

(դ) հեջի արդյունավետությունը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել, այսինքն՝ հեջավորված հոդվածի իրական արժեքը կամ դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք վերագրելի են հեջավորված ռիսկին, ինչպես նաև հեջավորման գործիքի իրական արժեքը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել.

(ե) հեջը գնահատվում է անընդհատ հիմունքով և որոշվում է, որ այն փաստացի եղել է մեծապես արդյունավետ այն հաշվետու ֆինանսական ժամանակաշրջանների ընթացքում, որոնց համար այն նախատեսված էր:

Իրական արժեքի հեջը հաշվառվում է հետևյալ կերպ.

(ա) հեջավորման գործիքի՝ իրական արժեքով վերաչափումից օգուտը կամ վնասը (հեջավորման ածանցյալ գործիքի դեպքում), կամ դրա հաշվեկշռային արժեքի՝ ՀՀՄՍ 21-ի համաձայն չափված արտարժույթային բաղադրիչը (հեջավորման ոչ ածանցյալ գործիքի դեպքում) ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում.

(բ) հեջավորված ռիսկին վերագրելի՝ հեջավորված հոդվածի գծով օգուտը կամ վնասը ճշգրտում է հեջավորված հոդվածի հաշվեկշռային արժեքը և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այս դրույթը կիրառվում է, եթե հեջավորված հոդվածը այլապես կչափվեր սկզբնական արժեքով: Հեջավորված ռիսկին վերագրելի օգուտի կամ վնասի ճանաչումը շահույթում կամ վնասում կիրառվում է, եթե հեջավորված հոդվածը վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվ է:

Իրական արժեքի հեջի հաշվառումը առաջընթաց կիրառմամբ դադարեցվում է, եթե՝

(ա) հեջավորման գործիքի ժամկետը լրանում է, կամ այն վաճառվում, դադարեցվում կամ իրագործվում է (այս վերջին դեպքում հեջավորման գործիքի փոխարինումը կամ վերաձևակերպումը մեկ այլ հեջավորման գործիքով չի դիտվում որպես ժամկետի լրացում կամ դադարեցում, եթե նման փոխարինումը կամ վերաձևակերպումը փաստաթղթավորված հեջավորման ռազմավարության մաս է կազմում):

(բ) տվյալ հեջը այլևս չի բավարարում հեջի հաշվառման պահանջների կիրառման վերաբերյալ նշված չափանիշները. կամ

(գ) Ընկերությունը չեղյալ է համարում հեջի նախատեսումը:

Դրամական միջոցների հոսքերի հեջը հաշվառվում է հետևյալ կերպ.

(ա) հեջավորման գործիքի օգուտի կամ վնասի այն մասը, որը որոշված է որպես արդյունավետ հեջ ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

(բ) հեջավորման գործիքի օգուտի կամ վնասի ոչ արդյունավետ մասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե կանխատեսված գործարքի հեջը հետագայում հանգեցնում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ճանաչման, ապա դրա հետ կապված օգուտները կամ վնասները, որոնք ճանաչվել էին այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, վերադասակարգվում են՝ դուրս բերվելով սեփական կապիտալից և ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում այն նույն ժամանակաշրջանում կամ ժամանակաշրջաններում, որոնցում ձեռք բերված ակտիվը կամ ստանձնած պարտավորությունը ազդում է շահույթի կամ վնասի վրա (օրինակ՝ այն ժամանակաշրջաններում, երբ ճանաչվում է տոկոսային եկամուտը կամ տոկոսային ծախսը): Սակայն, եթե ակնկալվում է, որ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված վնասը ամբողջությամբ կամ մասամբ չի փոխհատուցվի մեկ կամ մի քանի ապագա ժամանակաշրջանների ընթացքում, ապա այն գումարը, որն ըստ ակնկալիքների չի փոխհատուցվելու, վերադասակարգվում է՝ ներառվելով շահույթում կամ վնասում:

Եթե կանխատեսված գործարքի հեջը հետագայում հանգեցնում է ոչ ֆինանսական ակտիվի կամ ոչ ֆինանսական պարտավորության ճանաչման, կամ ոչ ֆինանսական ակտիվի կամ ոչ ֆինանսական պարտավորության գծով կանխատեսված գործարքը դառնում է կայուն պարտավորվածություն, որի համար կիրառվում է իրական արժեքի հեջի հաշվառում, ապա համապատասխան օգուտները կամ վնասները, որոնք ճանաչվել էին այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, վերադասակարգվում են՝ ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում այն նույն ժամանակաշրջանում կամ ժամանակաշրջաններում, որոնցում ձեռք բերված ակտիվը կամ ստանձնած

պարտավորությունը ազդում են շահույթի կամ վնասի վրա (օրինակ՝ այն ժամանակաշրջաններում, երբ ճանաչվում է մաշվածության գծով ծախսը կամ վաճառքի ինքնարժեքը): Սակայն, եթե ակնկալվում է, որ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված վնասը ամբողջությամբ կամ մասամբ չի փոխհատուցվի մեկ կամ մի քանի ապագա ժամանակաշրջանների ընթացքում, ապա այն գումարը, որն ըստ ակնկալիքների չի փոխհատուցվելու, վերադասակարգվում է՝ դուրս բերվելով սեփական կապիտալից և ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում:

Հետևյալ հանգամանքներից ցանկացածի դեպքում դրամական միջոցների հոսքերի հեջը առաջընթաց կիրառմամբ դադարեցվում է.

(ա) հեջավորման գործիքի ժամկետը լրանում է, կամ այն վաճառվում, դադարեցվում կամ իրագործվում է (այս վերջին դեպքում հեջավորման գործիքի փոխարինումը կամ վերաձևակերպումը մեկ այլ հեջավորման գործիքով չի դիտվում որպես ժամկետի լրացում կամ դադարեցում, եթե նման փոխարինումը կամ վերաձևակերպումը փաստաթղթավորված հեջավորման ռազմավարության մաս է կազմում): Այս դեպքում հեջավորման գործիքի գծով կուտակված օգուտը կամ վնասը, որը ճանաչվել էր այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում հեջի արդյունավետ լինելու ժամանակաշրջանից սկսած, շարունակվում է առանձին արտացոլվել սեփական կապիտալում մինչև կանխատեսված գործարքի տեղի ունենալը: Երբ այդ գործարքը տեղի է ունենում, կիրառվում են ՀՀՄՍ 39-ի 97-րդ, 98-րդ կամ 100-րդ պարագրաֆները.

(բ) տվյալ հեջը այլևս չի բավարարում հեջի հաշվառման կիրառման չափանիշները: Այս դեպքում հեջավորման գործիքի գծով կուտակված օգուտը կամ վնասը, որը ճանաչվել էր այլ համապարփակ եկամտում հեջի արդյունավետ լինելու ժամանակաշրջանից սկսած, շարունակվում է առանձին արտացոլվել սեփական կապիտալում մինչև կանխատեսված գործարքի տեղի ունենալը: Երբ այդ գործարքը տեղի է ունենում, կիրառվում են ՀՀՄՍ 39-ի 97-րդ, 98-րդ կամ 100-րդ պարագրաֆները.

(գ) այլևս չի ակնկալվում, որ կանխատեսված գործարքը տեղի կունենա, որի դեպքում հեջավորման գործիքի գծով համապատասխան կուտակված օգուտը կամ վնասը, որը ճանաչվել էր այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում հեջի արդյունավետ լինելու ժամանակաշրջանից սկսած, վերադասակարգվում է՝ դուրս բերվելով սեփական կապիտալից և ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կանխատեսված գործարքի տեղի ունենալը, որն այլևս մեծապես հավանական չէ, այնուամենայնիվ, դեռևս կարող է ակնկալվել.

(դ) Ընկերությունը չեղյալ է համարում նախատեսումը: Կանխատեսված գործարքի հեջավորման դեպքում հեջավորման գործիքի գծով համապատասխան կուտակված օգուտը կամ վնասը, որը ճանաչվել էր այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում հեջի արդյունավետ լինելու ժամանակաշրջանից սկսած, շարունակվում է առանձին արտացոլվել սեփական կապիտալում մինչև կանխատեսված գործարքի տեղի ունենալը կամ մինչև այն պահը, երբ դրա տեղի ունենալն այլևս չի ակնկալվում: Երբ գործարքը տեղի է ունենում, կիրառվում են ՀՀՄՍ 39-ի 97-րդ, 98-րդ կամ 100-րդ պարագրաֆները: Եթե գործարքի տեղի ունենալն այլևս չի ակնկալվում, կուտակված օգուտը կամ վնասը, որը ճանաչվել էր այլ

համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, վերադասակարգվում է՝ դուրս բերվելով սեփական կապիտալից և ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում:

Ձուտ ներդրման հեջը հաշվառվում է հետևյալ կերպ.

Արտերկրյա ստորաբաժանման մեջ զուտ ներդրման հեջը՝ ներառյալ դրամային հոդվածի հեջը, որը հաշվառվում է որպես զուտ ներդրման մի մաս, հաշվառվում է դրամական միջեցների հոսքերի հեջի հաշվառմանը համանման.

(ա) հեջավորման գործիքի օգուտի կամ վնասի այն մասը, որը որոշված է որպես արդյունավետ հեջ ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում.

(բ)անարդյունավետ մասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հեջի արդյունավետ մասին վերաբերող հեջավորման գործիքի գծով օգուտը կամ վնասը, որը ճանաչվել էր այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, վերադասակարգվում է՝ դուրս բերվելով սեփական կապիտալից և ներառվելով շահույթում կամ վնասում որպես վերադասակարգման ճշգրտում՝ համաձայն ՀՀՄՍ 21-ի 48-49-րդ պարագրաֆների, արտերկրյա ստորաբաժանման օտարման կամ մասնակի օտարման ժամանակ:

17) ասոցիացված և դուստր կազմակերպություններում ներդրումների հաշվառումը,

Ընկերության համար դուստր կազմակերպությունը կազմակերպություն է (ներառյալ ոչ կորպորատիվ (իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեցող) կազմակերպությունը, ինչպիսին ընկերակցությունն է), որը վերահսկվում է Ընկերության կողմից:

Ընկերության համար ասոցիացված կազմակերպությունը կազմակերպություն է (ներառյալ ոչ կորպորատիվ (իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեցող) կազմակերպությունը, ինչպիսին ընկերակցությունն է), որի նկատմամբ Ընկերությունն ունի նշանակալի ազդեցություն, և որը չի հանդիսանում ոչ դուստր կազմակերպություն, ոչ էլ բաժնեմաս համատեղ ձեռնարկումում:

Դուստր կազմակերպության վերահսկողությունը կորցնելու դեպքում Ընկերությունը՝

(ա) ապաճանաչում է դուստր կազմակերպության ակտիվները (ներառյալ գույքիլը) և պարտավորությունները իրենց հաշվեկշռային արժեքներով այն ամսաթվի դրությամբ, երբ վերահսկողությունը կորցվում է.

(բ)ապաճանաչում է նախկին դուստր կազմակերպությունում չվերահսկող բաժնեմասերի հաշվեկշռային արժեքը այն ամսաթվի դրությամբ, երբ վերահսկողությունը կորցվում է (ներառյալ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի՝ դրանց վերագրվող այլ բաղադրիչները).

(գ)ճանաչում է.

(i) այն գործարքի, դեպքի կամ հանգամանքների արդյունքում ստացված հատուցման իրական արժեքը, որոնք հանգեցրել են վերահսկողության կորստի. և

(ii)եթե վերահսկողության կորստի հանգեցրած գործարքը ներառում է դուստր կազմակերպության բաժնետոմսերի բաշխումը սեփականատերերին, որոնք գործում են որպես սեփականատեր իրենց կարգավիճակով, ապա այդ բաշխումը.

(դ)ճանաչում է նախկին դուստր կազմակերպությունում մնացած ներդրումը իր այն ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքով, երբ վերահսկողությունը կորցվել է.

(ե) ՀՀՄՍ 27-ի 35-րդ պարագրաֆում նշված գումարները վերադասակարգում է շահույթի կամ վնասի մեջ կամ փոխանցում է ուղղակիորեն չբաշխված շահույթին, եթե այդպես է պահանջվում այլ ՖՀՄՍ-ներով:

(զ) արդյունքում առաջացող տարբերությունը որպես օգուտ կամ կորուստ ճանաչում է մայր կազմակերպությանը վերագրվող շահույթում կամ վնասում:

Երբ Ընկերությունը պատրաստում է առանձին ֆինանսական հաշվետվություններ, այն դուստր կազմակերպություններում, համատեղ վերահսկվող կազմակերպություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումները հաշվառում է ՀՀՄՍ 39-ի համապատասխան:

Դուստր կազմակերպությունից, համատեղ վերահսկվող կազմակերպությունից կամ ասոցիացված կազմակերպությունից ստացվելիք շահաբաժինը առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ սահմանվում է շահաբաժինը ստանալու իրավունքը:

Ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրում հաշվառվում է բաժնեմասնակցության մեթոդի օգտագործմամբ, բացառությամբ երբ՝ ներդրումը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող՝ «վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և ընդհատված գործունեություն» ՖՀՄՍ 5-ին համապատասխան, որի դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ՖՀՄՍ 5-ին համապատասխան:

Բաժնեմասնակցության մեթոդի օգտագործումը դադարեցվում է սկսած այն ամսաթվից, երբ Ընկերությունը դադարում է նշանակալի ազդեցություն ունենալ ասոցիացված կազմակերպության նկատմամբ, և այդ ամսաթվից ներդրումը հաշվառվում է ՀՀՄՍ 39-ին համապատասխան՝ պայմանով, որ ասոցիացված կազմակերպությունը չի դառնում դուստր կազմակերպություն կամ համատեղ ձեռնարկում, ինչպես սահմանված է ՀՀՄՍ 31-ում: Նշանակալի ազդեցությունը կորցնելիս նախկին ասոցիացված կազմակերպությունում դեռ պահվող ներդրումը չափվում է իրական արժեքով:

Շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է ստորև նշվածների միջև տարբերությունը՝

(ա) դեռ պահվող ներդրման իրական արժեքի և ասոցիացված կազմակերպությունում մասնակցության մի մասի օտարումից ստացված մուտքերի հանրագումար,

(բ) նշանակալի ազդեցությունը կորցնելու ամսաթվի դրությամբ ներդրման հաշվեկշռային արժեք:

Երբ ներդրումը դադարում է լինել ասոցիացված կազմակերպություն և հաշվառվում է ՀՀՄՍ 39-ին համապատասխան, ներդրման իրական արժեքը այն ամսաթվի դրությամբ, երբ այն դադարում է լինել ասոցիացված կազմակերպություն, դիտարկվում է որպես դրա իրական արժեք ՀՀՄՍ 39-ին համապատասխան որպես ֆինանսական ակտիվ սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Բաժնեմասնակցության մեթոդը կիրառելիս օգտագործում են ասոցիացված կազմակերպության առկա ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունները:

Եթե ասոցիացված կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք օգտագործվում են բաժնեմասնակցության մեթոդը կիրառելիս, պատրաստված են



Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվից տարբեր ամսաթվի դրությամբ, կատարվում են ճշգրտումներ՝ արտացոլելու համար այն նշանակալի գործարքների կամ դեպքերի հետևանքները, որոնք տեղի են ունեցել այդ ամսաթվի և Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի միջև ընկած ժամանակահատվածում: Բոլոր դեպքերում ասոցիացված կազմակերպության և Ընկերության հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջերի միջև տարբերությունը չպետք է երեք ամսից ավել լինի: Հաշվետու ժամանակաշրջանների տևողությունը և հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջերի միջև տարբերությունը պետք է ժամանակաշրջանից ժամանակաշրջան մնան նույնը:

Ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրումները Ընկերության առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվառվում են ՀՀՄՍ 27-ի 38–43-րդ պարագրաֆներին համապատասխան:

18) հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ,

#### Հիմնական միջոցները

Հիմնական միջոցի միավորի սկզբնական արժեքը ճանաչվում է որպես ակտիվ այն և միայն այն դեպքում, երբ՝

ա) հավանական է, որ այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի կազմակերպություն, և

բ) միավորի սկզբնական արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Հիմնական միջոցի միավորը, որը ճանաչվում է որպես ակտիվ, ճանաչման պահին չափվում է իր սկզբնական արժեքով:

Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է՝

ա) գնման գինը, ներառյալ ներկրման տուրքերը և չփոխհատուցվող հարկերը՝ հանած առևտրային զեղչերը և արտոնությունները.

բ) ակտիվը համապատասխան վայր հասցնելու և ղեկավարության նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած ծախսում.

գ) հիմնական միջոցների ապատեղակայման և քանդման, ինչպես նաև իր զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման սկզբնապես գնահատված ծախսումների գումարը, որոնց գծով կազմակերպության պարտականությունը առաջանում է ձեռքբերման ժամանակ:

Հիմնական միջոցի միավորը՝ որպես ակտիվ ճանաչելուց հետո, հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Հիմնական միջոցի մաշվող գումարը պարբերական հիմունքով բաշխվում է դրա օգտակար ծառայության ընթացքում:

Հիմնական միջոցների միավորի յուրաքանչյուր մասի համար, որի արժեքը նշանակալի է միավորի ընդհանուր արժեքի նկատմամբ, մաշվածությունը հաշվարկվում է առանձին:

Յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի մաշվածության գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ եթե այն ներառվել է մեկ այլ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքում:

Հիմնական միջոցի մնացորդային արժեքը և օգտակար ծառայությունը վերանայվում են առնվազն յուրաքանչյուր ֆինանսական տարեվերջի դրությամբ, և եթե ակնկալիքները

տարբերվում են նախորդ գնահատումներից, փոփոխությունները հաշվառվում են որպես փոփոխություն հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում:

Մաշվածության հաշվարկման համար կիրառվում է այնպիսի մեթոդ, որը արտացոլում է այն մոդելը, որով Ընկերությունն ակնկալում է սպառել ակտիվի տնտեսական օգուտները:

Ակտիվի համար կիրառվող մաշվածության հաշվարկման մեթոդը առնվազն յուրաքանչյուր ֆինանսական տարեվերջի դրությամբ վերանայվում է և, եթե այդ ակտիվներից սպասվող տնտեսական օգուտների ստացման ակնկալվող մոդելի մեջ տեղի է ունեցել նշանակալի փոփոխություն, ապա մեթոդը փոխվում է՝ փոփոխված մոդելն արտացոլելու նպատակով: Այդ փոփոխությունը հաշվառվում է որպես փոփոխություն հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում:

Որոշելու համար, թե արդյոք հիմնական միջոցի միավորն արժեզրկված է, թե ոչ, կիրառվում է Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության 18-րդ կետը և ՀՀՄՍ 36 «Ակտիվների արժեզրկում» ստանդարտը:

Արժեզրկված, կորած կամ փոխանցված հիմնական միջոցների միավորների գծով երրորդ կողմներից փոխհատուցումը ներառվում է շահույթում կամ վնասում, երբ այդ փոխհատուցումը դառնում է ստացման ենթակա:

Հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքը ապաճանաչվում է, երբ՝

ա) այն օտարվում է, կամ

բ) ապագա ոչ մի տնտեսական օգուտ չի ակնկալվում դրա օգտագործումից կամ օտարումից:

Հիմնական միջոցի միավորի ապաճանաչումից առաջացող օգուտը կամ վնասը ներառվում է շահույթում կամ վնասում, երբ միավորը ապաճանաչվում է (բացառությամբ երբ ՀՀՄՍ 17-ով պահանջվում է այլ բան՝ հետադարձ վարձակալությամբ վաճառքի դեպքում):

Հիմնական միջոցների միավորի ապաճանաչումից առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի (եթե առկա են) և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն: Օգուտը չի դասակարվում որպես հասույթ:

#### Ոչ նյութական ակտիվները

Ընկերության համար ոչ նյութական ակտիվ է համարվում որոշելի ոչ դրամային ակտիվը, որը չունի ֆիզիկական սուբստանցիա:

Ակտիվը որոշելի է, եթե այն՝

(ա) առանձնացվելի է, այսինքն՝ եթե կարող է առանձնացվել կամ բաժանվել կազմակերպությունից և վաճառվել, փոխանցվել, տրամադրվել լիցենզիայով, տրվել վարձակալությամբ կամ փոխանակվել անհատապես կամ հարակից պայմանագրի, որոշելի ակտիվի կամ պարտավորության հետ միասին՝ անկախ նրանից, թե արդյոք կազմակերպությունը մտադրություն ունի այդպես վարվելու. կամ

(բ) առաջանում է պայմանագրային կամ այլ իրավաբանորեն ամրագրված իրավունքներից՝ անկախ նրանից, թե արդյոք այդ իրավունքները փոխանցելի են կամ առանձնացվելի են կազմակերպությունից կամ այլ իրավունքներից ու պարտականություններից:

Ոչ նյութական ակտիվը ճանաչվում է միմիայն այն դեպքում, երբ՝

(ա) հավանական է, որ ակտիվին վերագրելի ակնկալվող ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն.

(բ) ակտիվի արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Ակնկալվող ապագա տնտեսական օգուտների հավանականության գնահատումը իրականացվում է օգտագործելով խելամիտ և հիմնավորված ենթադրություններ, որոնք արտացոլում են ղեկավարության՝ այն տնտեսական պայմանների ամբողջական կազմի լավագույն գնահատականը, որոնք առկա կլինեն ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում:

Ոչ նյութական ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով:

Ներստեղծված գույքի չի ճանաչվում որպես ակտիվ:

Հետազոտությունից (կամ ներքին նախագծի հետազոտության փուլից) առաջացող ոչ նյութական ակտիվները չեն ճանաչվում: Հետազոտության (կամ ներքին նախագծի հետազոտության փուլի) ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց տեղի ունենալու պահին:

Մշակումից (կամ ներքին նախագծի մշակման փուլից) առաջացող ոչ նյութական ակտիվը ճանաչվում է միմիայն այն դեպքում, երբ հնարավոր է ցուցադրել ստորև բերվածն ամբողջությամբ՝

(ա) ոչ նյութական ակտիվն այնպիսի ավարտուն վիճակի հասցնելու տեխնիկական իրագործելիությունը, որ այն մատչելի լինի օգտագործման կամ վաճառքի համար.

(բ) ոչ նյութական ակտիվն ավարտին հասցնելու և այն օգտագործելու կամ վաճառելու մտադրությունը.

(գ) ոչ նյութական ակտիվն օգտագործելու կամ վաճառելու կարողությունը.

(դ) այն, թե ինչպես է ոչ նյութական ակտիվն առաջացնելու հնարավոր ապագա տնտեսական օգուտներ: Ի թիվս այլոց, պետք է ցուցադրվի ոչ նյութական ակտիվի միջոցով ստեղծվող արդյունքի կամ հենց այդ ոչ նյութական ակտիվի համար շուկայի առկայությունը, կամ, եթե ակտիվը օգտագործվելու է կազմակերպության ներսում, ապա ոչ նյութական ակտիվի օգտակարությունը.

(ե) մշակումն ավարտին հասցնելու և ոչ նյութական ակտիվն օգտագործելու կամ վաճառելու համար անհրաժեշտ համապատասխան տեխնիկական, ֆինանսական և այլ միջոցների առկայությունը.

(զ) ոչ նյութական ակտիվին մշակման ընթացքում վերագրելի ծախսումներն արժանահավատորեն չափելու կարողությունը:

Ներստեղծված ապրանքանիշերը, խորագրերը, հրապարակումների անվանումները, հաճախորդների ցուցակները և այլ էությամբ նմանատիպ միավորները չեն ճանաչվում որպես ոչ նյութական ակտիվներ:

Ոչ նյութական միավորի գծով ծախսումները ճանաչվում են որպես ծախս, երբ դրանք տեղի են ունենում՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ.

(ա) դրանք կազմում են ոչ նյութական ակտիվի ճանաչման սահմանված չափանիշները բավարարող սկզբնական արժեքի մաս կամ

(բ)միավորը ձեռք է բերվում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում և չի կարող ճանաչվել որպես ոչ նյութական ակտիվ: Այդպիսի դեպքում նշված ծախսումները կազմում են ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ գուղվիլ ճանաչված գումարի մաս:

Ոչ նյութական միավորի գծով ծախսումները, որոնք սկզբնապես ճանաչվել են որպես ծախս, ավելի ուշ ամսաթվով չեն ճանաչվում որպես ոչ նյութական ակտիվի սկզբնական արժեքի մաս:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվը հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով՝ հանած ցանկացած կուտակված ամորտիզացիա և ցանկացած կուտակված արժեզրկումից կորուստներ:

Արմենբրոկը որոշում է, թե արդյոք ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայությունը որոշակի է, թե անորոշ, իսկ որոշակի լինելու դեպքում որոշում է նաև այդ օգտակար ծառայության տևողությունը կամ օգտակար ծառայությունը ներկայացնող արտադրանքի կամ նմանատիպ միավորների քանակը: Ոչ նյութական ակտիվը դիտարկվում է որպես անորոշ օգտակար ծառայություն ունեցող, երբ բոլոր առնչվող գործոնների վերլուծության հիման վրա կարելի է եզրակացնել, որ չկա որևէ կանխատեսելի սահմանափակում այն ժամանակահատվածի, որի ընթացքում այդ ակտիվից ակնկալվում է զուտ դրամական ներհոսք դեպի կազմակերպություն:

Ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայությունը, որը բխում է պայմանագրային կամ այլ իրավաբանորեն ամրագրված իրավունքներից, չպետք է գերազանցի պայմանագրային կամ այլ իրավաբանորեն ամրագրված իրավունքների ժամկետը, սակայն կարող է լինել ավելի կարճ՝ կախված այն ժամանակահատվածից, որի ընթացքում ենթադրվում է օգտագործել տվյալ ակտիվը: Եթե պայմանագրային կամ այլ իրավաբանորեն ամրագրված իրավունքները փոխանցվում են սահմանափակ ժամկետով, որը կարող է նորացվել, ապա ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայությունը ներառում է նորացման ժամանակահատվածը (ժամանակահատվածները) միայն այն դեպքում, երբ առկա է նորացումն առանց էական ծախսումների իրականացնելու ապացույցը:

Օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզացվող գումարը պարբերաբար բաշխվում է դրա օգտակար ծառայության ընթացքում: Ամորտիզացիան հաշվարկվում է այն պահից, երբ ակտիվը մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն՝ երբ գտնվում է այն վայրում և այն վիճակում, որն անհրաժեշտ է, որպեսզի այն կարողանա գործել ղեկավարության կողմից նախատեսված ձևով: Ամորտիզացիայի հաշվարկումը դադարեցվում է, երբ տվյալ ակտիվը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող (կամ ներառվում է օտարվող ակտիվների այն խմբում, որը դասակարգված է որպես վաճառքի համար պահվող), կամ, երբ այդ ակտիվն ապաճանաչվում է՝ նայած, թե այդ ամսաթվերից որն ավելի շուտ կլինի: Ամորտիզացիայի կիրառվող մեթոդը պետք է արտացոլի այն մոդելը, ըստ որի՝ ակնկալվում է, որ ակտիվից ստացվող ապագա տնտեսական օգուտները կսպառվեն կազմակերպության կողմից: Եթե այդ մոդելը հնարավոր չէ արժանահավատորեն որոշել, ապա կիրառվում է գծային մեթոդը: Յուրաքանչյուր ժամանակահատվածի համար հաշվարկված ամորտիզացիայի ծախսումը ճանաչվում է

շահույթում կամ վնասում, եթե միայն որևէ ստանդարտով չի թույլատրվում կամ պահանջվում, որ այն ներառվի մեկ այլ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքում:

Օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվի մնացորդային արժեքը համարվում է զրո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ՝

(ա) առկա է երրորդ կողմի պարտավորվածություն՝ գնելու այդ ակտիվը օգտակար ծառայության ավարտին. կամ

(բ) ակտիվի համար գոյություն ունի գործող շուկա և

(i) մնացորդային արժեքը կարող է որոշվել՝ վկայակոչելով այդ շուկան.

(ii) հավանական է, որ այդպիսի շուկա գոյություն կունենա տվյալ ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի վերջում:

Որոշակի օգտակար ծառայություն ունեցող ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզացիայի ժամանակաշրջանը և ամորտիզացիայի մեթոդը վերանայվում են առնվազն յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում: Եթե ակտիվի ակնկալվող օգտակար ծառայությունը տարբերվում է նախորդ գնահատումներից, ապա ամորտիզացիայի ժամանակաշրջանը համապատասխանաբար փոփոխվում է: Եթե ակտիվից առաջացող և դրանում մարմնավորված տնտեսական օգուտների սպառման ակնկալվող մոդելում փոփոխություն է տեղի ունեցել, ապա ամորտիզացիայի մեթոդը փոփոխվում է այնպես, որ արտացոլի այդ փոփոխությունները: Այդպիսի փոփոխությունները հաշվառվում են որպես հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխություններ:

Օգտակար ծառայության անորոշ ժամկետով ոչ նյութական ակտիվը ամորտիզացիայի ենթակա չէ:

Ամորտիզացիայի չենթարկվող ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայությունը յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանում վերանայվում է՝ պարզելու համար, թե արդյոք իրադարձություններն ու հանգամանքները շարունակում են հիմնավորել անորոշ ժամկետով օգտակար ծառայության գնահատումը տվյալ ակտիվի համար: Եթե դա այդպես չէ, ապա օգտակար ծառայության գնահատման փոփոխությունը անորոշ ժամկետից դեպի որոշակի ժամկետ հաշվառվում է որպես հաշվապահական հաշվառման գնահատումի փոփոխություն:

Որոշելու համար, թե արդյոք ոչ նյութական ակտիվն արժեզրկված է, թե ոչ, կիրառվում է Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության 18-րդ կետը և ՀՀՄՍ 36-ը:

Ոչ նյութական ակտիվը ապաճանաչվում է՝

(ա) օտարման պահին. կամ

(բ) երբ դրա օգտագործումից կամ հետագա օտարումից այլևս չեն ակնկալվում ապագա տնտեսական օգուտներ:

Ոչ նյութական ակտիվի ապաճանաչումից առաջացող օգուտը կամ վնասը որոշվում է որպես օտարումից զուտ ներհոսքի, եթե կա այդպիսին, և տվյալ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի միջև տարբերություն: Այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ակտիվի ապաճանաչման պահին (եթե ՀՀՄՍ 17-ը այլ բան չի պահանջում վաճառքի և հետվարձակալման դեպքում): Օգուտը չի դասակարվում որպես հասույթ:

19) հաճախորդների միջոցներ,

Եթե Ընկերությունը չունի հաճախորդի միջոցները ի շահ իրեն օգտագործելու պայմանագրով նախատեսված իրավունք, ապա հաճախորդի միջոցների հաշվառումը տարվում է հետհաշվեկշռային հոդվածներով և այդ միջոցները չեն ներառվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ:

Եթե Ընկերությունն ունի հաճախորդի միջոցները ի շահ իրեն օգտագործելու պայմանագրով նախատեսված իրավունք, ապա այդ միջոցները դիտարկվում են որպես ֆինանսական ակտիվներ և դրանց նկատմամբ կիրառվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվառման քաղաքականությունը:

20) ներդրումային ընկերությունների կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթեր,

Ընկերության կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական պարտավորություններ և դրանց նկատմամբ կիրառվում է ֆինանսական պարտավորությունների հաշվառման քաղաքականությունը:

21) տարբերակումն այն գործառնությունների և իրադարձությունների, որոնք հանգեցնում են հաշվեկշռում ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչմանը, այն գործառնություններից և իրադարձություններից, որոնք առաջացնում են միայն պայմանական դեպքեր և պայմանավորվածություններ,

Ընկերության համար պայմանական պարտավորություն է համարվում.

ա) հնարավոր պարտականությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, որի գոյությունը հաստատվելու է միայն մեկ կամ ավելի ապագա անորոշ դեպքերի տեղի ունենալով կամ չունենալով, որոնք ամբողջովին չեն վերահսկվում Ընկերության կողմից. կամ

բ) ներկա պարտականությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, որը, սակայն, չի ճանաչվում հետևյալ պատճառներով՝

i. հավանական չէ, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք. կամ

ii. պարտականության գումարը չի կարող չափվել բավարար արժանահավատությամբ:

Ընկերության համար պայմանական ակտիվ է համարվում. հնարավոր ակտիվը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, որի գոյությունը հաստատվելու է միայն մեկ կամ ավելի ապագա անորոշ դեպքերի տեղի ունենալով կամ չունենալով, որոնք ամբողջովին չեն վերահսկվում Ընկերության կողմից:

Պայմանական ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում:

22) ընդհանուր գործունեության ռիսկերի դիմաց կատարվող հատկացումների որոշման և դրանց հաշվապահական ձևակերպման հիմունքը,

Ընկերության համար պահուստ է համարվում անորոշ ժամկետով կամ գումարով պարտավորություն:

Պահուստը ճանաչվում է, երբ՝

ա) Ընկերությունն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական)՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք.

բ) հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք. և

գ) պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Եթե վերը նշված պայմանները չեն բավարարվում, ապա պահուստ չի ճանաչվում:

Հազվադեպ դեպքերում կարող է հստակ չլինել, թե արդյոք գոյություն ունի ներկա պարտականություն: Այս դեպքերում համարվում է, որ անցյալ դեպքը հանգեցրել է ներկա պարտականության, եթե, հաշվի առնելով հասանելի բոլոր վկայությունները, ավելի շատ հավանական է, քան ոչ, որ ներկա պարտականությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գոյություն ունի:

Որպես պահուստ ճանաչված գումարը պետք է իրենից ներկայացնի հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկա պարտականությունը մարելու համար պահանջվող ծախսումների լավագույն գնահատականը:

Պահուստի լավագույն գնահատականը որոշելու համար հաշվի են առնվում այն ռիսկերը և անորոշությունները, որոնք անխուսափելիորեն ի հայտ են գալիս բազմաթիվ դեպքերում և հանգամանքներում:

Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը իրենից ներկայացնում է այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Որպես զեղչման դրույք վերցվում է այն դրույքը՝ առանց հաշվի առնելու հարկման ազդեցությունը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները: Զեղչման դրույքը չպետք է արտացոլի այն ռիսկերը, որոնց գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գնահատումներն արդեն ճշգրտվել են:

Ապագա դեպքերը, որոնք կարող են ազդեցություն թողնել պարտականությունը մարելու համար պահանջվող գումարի վրա, արտացոլվում են պահուստի գումարում, երբ բավականաչափ անկողմնակալ վկայություն կա, որ դրանք ի հայտ են գալու:

Ակտիվների ակնկալվող օտարումից օգուտները հաշվի չեն առնվում պահուստը չափելիս:

Եթե ակնկալվում է, որ որևէ այլ կողմ ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցելու է պահուստը մարելու համար պահանջվող ծախսումները, ապա փոխհատուցումը ճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ ըստ էության որոշակի է, որ Ընկերության կողմից պարտականությունը մարելու դեպքում փոխհատուցումը կստացվի: Փոխհատուցումը դիտվում է որպես առանձին ակտիվ: Փոխհատուցման գծով ճանաչված գումարը չպետք է գերազանցի պահուստի գումարը:

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում պահուստին վերաբերող ծախսը կարող է ներկայացվել զուտ հիմունքով՝ հանելով փոխհատուցման գծով ճանաչված գումարը:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ պահուստները վերանայվում և ճշգրտվում են՝ ընթացիկ լավագույն գնահատականը արտացոլելու համար: Եթե այլևս հավանական չէ, որ պարտավորությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, ապա պահուստը հակադարձվում է:

Պահուստը օգտագործվում է միայն այն ծախսումների դիմաց, որոնց գծով այդ պահուստը սկզբնապես ճանաչվել էր:

Ապագա գործառնական վնասների համար պահուստներ չեն ճանաչվում:

Եթե Ընկերությունն ունի անբարենպաստ պայմանագիր, ապա այդ պայմանագրի գծով ներկա պարտականությունը ճանաչվում և չափվում է որպես պահուստ:

Վերակազմավորման գծով պահուստը պետք է ներառի միայն ուղղակիորեն վերակազմավորումից առաջացող ծախսումները, որոնք՝

ա) անպայմանորեն հետևանք են վերակազմավորման.

բ) կապված չեն Ընկերության անընդհատ գործունեության հետ:

23) կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ,

Ընկերության կանոնադրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է Ընկերության թողարկված բաժնետոմսերի քանակի և մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքի արտադրյալը:

Թողարկված բաժնետոմսերի իրացման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքի և բաժնետոմսերի անվանական արժեքի դրական տարբերությունը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

24) փոխանակման փոխարժեքի որոշման մեթոդաբանությունը,

Մի քանի փոխանակման փոխարժեքի առկայության դեպքում օգտագործվում է այն փոխարժեքը, որով տվյալ գործառնությունից բխող դրամական հոսքերը կամ հաշիվների մնացորդները կարող էին կարգավորվել (մարվել), եթե այդ դրամական միջոցների հոսքերը տեղի ունենային չափման ամսաթվի դրությամբ: Եթե երկու արժույթների միջև փոխանակման հնարավորությունը ժամանակավորապես անհնարին է, օգտագործվում է առաջին հաջորդող փոխարժեքը, որը կկիրառվեր հնարավոր փոխանակման դեպքում:

25) ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվանցումը,

Ֆինանսական ակտիվը և ֆինանսական պարտավորությունը հաշվանցվում են, և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ գումարը այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը.

(ա) տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք.

(բ) մտադիր է կամ հաշվարկը (մարումը) իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Երբ ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապաճանաչման չափանիշների, փոխանցված ակտիվը և համապատասխան պարտավորությունը չեն հաշվանցվում:

26) ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգումները,

Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգումը կատարվում է այն դեպքում, երբ տեղի է ունեցել սկզբնական գնահատականներում փոփոխություն և վերադասակարգման արդյունքում ֆինանսական հաշվետվությունները կլինեն առավել արժանավահատ:

27) տեղեկատվություն սեզմենտների վերաբերյալ:

6. Ծանոթագրություն 2-ում բացահայտվում է կազմված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխանությունը ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին և



ներդրումային ընկերության իրավասու մարմնի կողմից հաստատված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանը:

**Կազմված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխանում են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին և «ԱՐՄԵՆԲՐՈԿ» ԲԲԸ-ի իրավասու մարմնի կողմից հաստատված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանը:**

7. «Ծանոթագրություն 3. Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ՝ ծանոթագրությունը ներկայացնում է տոկոսային և նմանատիպ եկամուտի, ծախսերի հիմնական տարրերը հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանների համար՝ համաձայն սույն աղյուսակի՝

|    |                                                                                  | Հաշվետու<br>ժամանակաշրջան | Նախորդ<br>ժամանակաշրջան |
|----|----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-------------------------|
| 1. | <b><u>Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ</u></b>                                    |                           |                         |
| 1) | Տոկոսային եկամուտներ բանկային հաշիվներից և ներդրված ավանդներից                   | 4243                      | 1885                    |
| 2) | Տոկոսային եկամուտներ արժեթղթերից                                                 | 662427                    | 632819                  |
| 3) | Տոկոսային եկամուտներ փոխառություններից                                           | 1566                      | 1008                    |
| 4) | Տոկոսային եկամուտներ ռեպո համաձայնագրերից                                        | 375                       | 1319                    |
| 5) | Տոկոսային եկամուտներ սվոպից                                                      |                           |                         |
| 6) | Այլ տոկոսային եկամուտներ                                                         |                           |                         |
| 7) | <b>Ընդամենը</b>                                                                  | 668611                    | 637031                  |
| 2. | <b><u>Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր</u></b>                                        |                           |                         |
| 1) | Տոկոսային ծախսեր ներգրավված փոխառությունների և ստացված վարկերի դիմաց             | 14781                     | 17980                   |
| 2) | Տոկոսային ծախսեր ռեպո համաձայնագրերի գծով                                        | 293667                    | 276527                  |
| 3) | Տոկոսային ծախսեր սվոպի գծով                                                      |                           |                         |
| 4) | Տոկոսային ծախսեր ներդրումային ընկերությունների կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց |                           |                         |
| 5) | Այլ տոկոսային ծախսեր                                                             |                           |                         |
| 6) | <b>Ընդամենը</b>                                                                  | 308448                    | 294507                  |
| 3. | <b><u>Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ</u></b>                                  | 360163                    | 342524                  |

8. «Ծանոթագրություն 4. Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր՝ ծանոթագրությունը ներկայացնում է կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտների և ծախսերի հիմնական տարրերը հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանների համար՝ համաձայն սույն աղյուսակի.

|    |                                                          | Հաշվետու<br>ժամանակաշրջան | Նախորդ<br>ժամանակաշրջան |
|----|----------------------------------------------------------|---------------------------|-------------------------|
| 1. | <b>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ</b>         |                           |                         |
| 1) | Արժեթղթերի փաթեթի կառավարման գծով միջնորդավճարներից      |                           |                         |
| 2) | Արժեթղթերով գործարքներից միջնորդավճարներից               | 6275                      | 4138                    |
| 3) | Խորհրդատվական ծառայությունների գծով միջնորդավճարներից    | 25078                     | 9032                    |
| 4) | Արժեթղթերի տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարներից            | 12198                     | 3447                    |
| 5) | Այլ ներդրումային ծառայությունների գծով միջնորդավճարներից |                           |                         |
| 6) | Պահառության գործունեությունից                            |                           |                         |
| 7) | Այլ միջնորդավճարներ                                      | 152668                    | 119824                  |
| 8) | <b>Ընդամենը</b>                                          | 196219                    | 136441                  |
| 2. | <b>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր</b>             |                           |                         |
| 1) | Միջնորդավճարների գծով ծախսեր                             | 73572                     | 61610                   |
| 2) | Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ                      | 122647                    | 74831                   |

9. «Ծանոթագրություն 5. Եկամուտ շահութաբաժիններից՝ ծանոթագրությունը ներկայացնում է շահութաբաժինների հիմնական տարրերը հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանների համար՝ համաձայն սույն աղյուսակի.

|    | <b>Շահութաբաժիններ</b>                                  | Հաշվետու<br>ժամանակաշրջան | Նախորդ<br>ժամանակաշրջան |
|----|---------------------------------------------------------|---------------------------|-------------------------|
| 1. | Սովորական բաժնետոմսերի գծով հայտարարված շահութաբաժիններ | 17                        | 0                       |
| 2. | Սովորական բաժնետոմսերի գծով վճարված շահութաբաժիններ     | 17                        | 0                       |
| 3. | Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով հայտարարված շահութաբաժիններ  |                           |                         |
| 4. | Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով վճարված շահութաբաժիններ      |                           |                         |

10. «Ծանոթագրություն 6. Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից՝ ծանոթագրությունը ներկայացնում է առևտրային գործառնություններից զուտ եկամուտների հիմնական տարրերը հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանների համար՝ համաձայն սույն աղյուսակի.

|    |                                                                                                                                        | Հաշվետու<br>Ժամանակաշրջան | Նախորդ<br>Ժամանակաշրջան |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-------------------------|
| 1. | <b>Առևտրական նպատակներով պահվող<br/>ներդրումներից զուտ եկամուտներ</b>                                                                  |                           |                         |
| 1) | Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող<br>իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական<br>ակտիվների առքուվաճառքից զուտ եկամուտ                   | 603                       | 1311                    |
| 2) | Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող<br>իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական<br>ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ<br>եկամուտ | 63441                     | 51462                   |
| 3) | <b>Ընդամենը</b>                                                                                                                        | 64044                     | 52773                   |
| 2. | <b>Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ<br/>եկամուտներ</b>                                                                         |                           |                         |
| 1) | Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների առք ու<br>վաճառքից զուտ եկամուտ                                                                     | 123890                    | 127698                  |
| 2) | Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական<br>արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ                                                        |                           |                         |
| 3) | <b>Ընդամենը</b>                                                                                                                        | 123890                    | 127698                  |
| 3. | <b>Արտարժույթային գործառնություններից զուտ<br/>եկամուտներ</b>                                                                          |                           |                         |
| 1) | Արտարժույթի առքուվաճառքից ստացված զուտ<br>եկամուտ                                                                                      | (145)                     | 87                      |
| 2) | Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ<br>եկամուտ                                                                                    | (3046)                    | (559)                   |
| 3) | <b>Ընդամենը</b>                                                                                                                        | <b>(3191)</b>             | <b>(472)</b>            |
| 4. | <b>Ընդամենը զուտ եկամուտ առևտրային<br/>գործառնություններից</b>                                                                         | 184743                    | 179999                  |

11. «Ծանոթագրություն 7. Այլ գործառնական եկամուտ՝ ծանոթագրությունը ներկայացնում է այլ գործառնական եկամտի հիմնական տարրերը հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանների համար՝ համաձայն սույն աղյուսակի.

|    | <b>Այլ գործառնական եկամուտ</b>                                                                               | Հաշվետու<br>Ժամանակաշրջան | Նախորդ<br>Ժամանակաշրջան |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-------------------------|
| 1. | Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների<br>օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ                             |                           | 1500                    |
| 2. | Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների<br>վերագնահատումից և արժեզրկման<br>հակադարձումից զուտ եկամուտներ |                           |                         |
| 3. | Այլ եկամուտներ, այդ թվում՝                                                                                   | 1267                      | 1055                    |
|    | Մինչև մարման ժամկետ պահվող ներդրումների                                                                      |                           |                         |

|    |                        |      |      |
|----|------------------------|------|------|
|    | օտարումից զուտ եկամուտ |      |      |
| 4. | <b>Ընդամենը</b>        | 1267 | 2555 |

12. Եթե 11-րդ կետի աղյուսակի ՏԱյլ եկամուտներ՝ տողը էականորեն մեծ է, ապա բացահայտվում են եկամտի գոյացման աղբյուրները:

13. ՏԾանոթագրություն 8. Զուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին՝ ծանոթագրությունը ներկայացնում է համապատասխան ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին կատարված հատկացումները, պահուստներին կատարված մասհանումների վերադարձը և պահուստներին կատարված զուտ մասհանումները<sup>a</sup> հետևյալ կառուցվածքով.

|    |                                                                               | Հաշվետու<br>Ժամանակաշրջան | Նախորդ<br>Ժամանակաշրջան |
|----|-------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-------------------------|
| 1. | <b>Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով</b> |                           |                         |
| 1) | Պահուստի սկզբնական մնացորդ                                                    |                           |                         |
| 2) | Պահուստին կատարված մասհանումներ                                               |                           |                         |
| 3) | Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ                                     |                           |                         |
| 4) | Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ                                          |                           |                         |
| 5) | Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրսգրված գումարների վերադարձ                         |                           |                         |
| 6) | Պահուստի օգտագործում                                                          |                           |                         |
| 7) | Պահուստի վերջնական մնացորդ                                                    |                           |                         |
| 2. | <b>Հաճախորդների նկատմամբ պահանջների գծով</b>                                  |                           |                         |
| 1) | Պահուստի սկզբնական մնացորդ                                                    |                           |                         |
| 2) | Պահուստին կատարված մասհանումներ                                               |                           |                         |
| 3) | Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ                                     |                           |                         |
| 4) | Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ                                          |                           |                         |
| 5) | Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրսգրված գումարների վերադարձ                         |                           |                         |
| 6) | Պահուստի օգտագործում                                                          |                           |                         |
| 7) | Պահուստի վերջնական մնացորդ                                                    |                           |                         |
| 3. | <b>Ներդրումների գծով</b>                                                      |                           |                         |
| 1) | Պահուստի սկզբնական մնացորդ                                                    |                           |                         |
| 2) | Պահուստին կատարված մասհանումներ                                               |                           |                         |
| 3) | Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ                                     |                           |                         |
| 4) | Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ                                          |                           |                         |
| 5) | Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրսգրված գումարների վերադարձ                         |                           |                         |

|    |                                                       |        |        |
|----|-------------------------------------------------------|--------|--------|
| 6) | Պահուստի օգտագործում                                  |        |        |
| 7) | Պահուստի վերջնական մնացորդ                            |        |        |
| 4. | <b>Այլ ակտիվների գծով</b>                             |        |        |
| 1) | Պահուստի սկզբնական մնացորդ                            | 112271 | 112271 |
| 2) | Պահուստին կատարված մասհանումներ                       |        |        |
| 3) | Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ             |        |        |
| 4) | Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ                  |        |        |
| 5) | Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրսգրված գումարների վերադարձ |        |        |
| 6) | Պահուստի օգտագործում                                  |        |        |
| 7) | Պահուստի վերջնական մնացորդ                            | 112271 | 112271 |

14. Տնտեսագրություն 9. Ընդհանուր վարչական ծախսեր՝ ծանոթագրության տարրերն են<sup>4</sup>

|     | <b>Ընդհանուր վարչական ծախսեր</b>                                                                                 | <b>Հաշվետու ժամանակաշրջան</b> | <b>Նախորդ ժամանակաշրջան</b> |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-----------------------------|
| 1.  | Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով                                           | 101959                        | 80510                       |
| 2.  | Ծախսեր սոցիալական ապահովության վճարների գծով                                                                     |                               |                             |
| 3.  | Գործուղման և ուսուցման գծով ծախսեր                                                                               | 2453                          | 6679                        |
| 4.  | Անձնակազմի այլ ծախսեր                                                                                            | 1450                          | 2126                        |
| 5.  | Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր                                                                           | 13500                         | 13060                       |
| 6.  | Ներդրումային ընկերության շենքի և սարքավորումների, փոխադրամիջոցների տեխնիկական սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր | 1124                          | 1944                        |
| 7.  | Աուդիտի և այլ խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր                                                         | 5767                          | 3750                        |
| 8.  | Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր                                                                        | 1725                          | 1263                        |
| 9.  | Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր                                                                            | 2418                          | 2878                        |
| 10. | Տրանսպորտային ծախսեր                                                                                             | 950                           | 1027                        |
| 11. | Այլ վարչական ծախսեր                                                                                              | 9650                          | 8433                        |
| 12. | <b>Ընդամենը</b>                                                                                                  | <b>140996</b>                 | <b>121670</b>               |

15. Ծանոթագրություն 9-ում բացահայտվում են աշխատակիցների միջին թվաքանակը և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափը:

**Աշխատակիցների միջին թվաքանակը 20 մարտ է:**

**Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձը 380,000.00 դրամ է:**

16. Եթե 14-րդ կետի աղյուսակի ՏԱյլ վարչական ծախսերը՝ տողը էականորեն մեծ է, ապա բացահայտվում են այլ ծախսերի բաղադրիչները:

17. ՏԾանոթագրություն 10. Այլ գործառնական ծախսեր՝ ծանոթագրության տարրերն են<sup>ա</sup>

|    | <b>Այլ գործառնական ծախսեր</b>                 | <b>Հաշվետու<br/>Ժամանակաշրջան</b> | <b>Նախորդ<br/>Ժամանակաշրջան</b> |
|----|-----------------------------------------------|-----------------------------------|---------------------------------|
| 1. | Հասարակական կապերի գծով ծախսեր                | 3338                              | 3808                            |
| 2. | Հիմնական միջոցների ամորտիզացիոն<br>ծախսեր     | 6973                              | 5382                            |
| 3. | Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն<br>ծախսեր | 555                               | 300                             |
| 4. | Այլ ծախսեր                                    | 280                               | 402                             |
| 5. | <b>Ընդամենը</b>                               | 11146                             | 9892                            |

18. Եթե 17-րդ կետի աղյուսակի ՏԱյլ ծախսեր՝ տողը էականորեն մեծ է, ապա բացահայտվում են այլ ծախսերի ձևավորման բաղադրիչները:

19. ՏԾանոթագրություն 11. Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումներից զուտ շահույթ (վնաս)՝ ծանոթագրության տարրերն են<sup>ա</sup>

|    | <b>Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում<br/>ներդրումներից զուտ եկամուտ</b> | <b>Հաշվետու<br/>Ժամանակաշրջան</b> | <b>Նախորդ<br/>Ժամանակաշրջան</b> |
|----|--------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|---------------------------------|
| 1. | Ասոցիացված կազմակերպություններում<br>ներդրումներից                       |                                   |                                 |
| 2. | Համատեղ վերահսկվող միավորներում<br>ներդրումներից                         |                                   |                                 |
| 3. | Դուստր ներդրումային ընկերություններում<br>ներդրումներից                  |                                   |                                 |
| 4. | Այլ դուստր ընկերություններում<br>ներդրումներից                           |                                   |                                 |
| 5. | <b>Ընդամենը</b>                                                          |                                   |                                 |

20. 19-րդ կետում բերված աղյուսակում խմբից առաջացող շահույթները և վնասները ծանոթագրություններում ներկայացված են զուտ հիմունքներով (օրինակ՝ արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից շահույթները և վնասները կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթները և վնասները), սակայն այդպիսի շահույթները և վնասները, ցույց են տրվում առանձին-առանձին, եթե դրանց չափը, բնույթը կամ ազդեցությունն այնպիսին են, որ դրանց առաձին բացահայտումը պահանջվում է ՀՀՄՍ 8 «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում և սխալներ» ստանդարտով:

21. ՏՃանոթագրություն 12. Շահութահարկի գծով ծախս՝ ծանոթագրությունում բացահայտվում են ընթացիկ տարվա շահութահարկի և հետաձգված շահութահարկի գծով ծախսի հանրագումարը և ՀՀՄՍ 12 ՏՇահութահարկ՝ ստանդարտով պահանջվող բացահայտումները: Ծանոթագրություն 12-ով բացահայտվում են նաև Նախորդ միջանկյալ ժամանակաշրջանի շահութահարկի գծով ծախսի ճշգրտված գումարները:

|    | <b>Շահութահարկի գծով ծախս</b>                                                              | <b>Հաշվետու<br/>ժամանակաշրջան</b> | <b>Նախորդ<br/>ժամանակաշրջան</b> |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|---------------------------------|
| 1. | Ընթացիկ հարկի գծով ծախս                                                                    | 90605                             | 83173                           |
| 2. | Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝<br>Նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ<br>հարկի ճշգրտումները |                                   |                                 |
| 3. | Հետաձգված հարկի գծով ծախս                                                                  | 5688                              | 1980                            |
| 4. | <b>Ընդամենը</b>                                                                            | 96293                             | 85153                           |

22. Ծանոթագրություն 12-ում բացահայտվում է նաև<sup>ա</sup>

- 1) գործող օրենսդրության համաձայն կիրառվող շահութահարկի դրույքաչափը,
- 2) շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև

փոխկապակցվածությունը.

|    |                                                                                                         | <b>Հաշվետու<br/>ժամանակա-<br/>շրջան</b> | <b>Արդյունավետ<br/>դրույքաչափ<br/>(%)</b> | <b>Նախորդ<br/>ժամանա-<br/>կաշրջան</b> | <b>Արդյունավետ<br/>դրույքաչափ<br/>(%)</b> |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------------------------|-------------------------------------------|
| 1. | Շահույթը մինչև<br>հարկումը                                                                              | x                                       |                                           | x                                     |                                           |
| 2. | Շահութահարկ <sup>ա</sup><br>դրույքաչափով                                                                | x                                       | 20                                        | x                                     | 20                                        |
| 3. | Հարկման նպատակով<br>եկամուտների և<br>ծախսերի ճշգրտումներ<br>ոչ ժամանակավոր<br>տարբերությունների<br>գծով |                                         |                                           |                                       |                                           |
| 4. | Չհարկվող եկամուտներ                                                                                     | (x)                                     | (x%)                                      | (x)                                   | (x%)                                      |
| 5. | Չնվազեցվող ծախսեր                                                                                       | x                                       | x%                                        | x                                     | x%                                        |
| 6. | Նախորդ տարվա<br>հաշվարկված հարկային<br>ծախսի ճշտում                                                     | x/(x)                                   | x/(x)                                     | x/(x)                                 | x/(x)                                     |
| 7. | Շահութահարկի գծով<br>ծախս                                                                               |                                         |                                           |                                       |                                           |

3) Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը.

|    |                                                                                                        | Մնացորդը<br>նախորդ<br>ժամանակա-<br>շրջանի<br>դրությամբ | Ֆինանսական<br>արդյունքներով<br>ճանաչված | Սեփական<br>կապիտալում<br>անաչված | Մնացորդը<br>հաշվետու<br>ժամանակա-<br>շրջանի<br>դրությամբ |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|-----------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------------------------|
| 1. | Հետաձգված հարկային<br>ակտիվներ, այդ թվում՝                                                             | 17978                                                  | 2474                                    |                                  | 20452                                                    |
| 1) | Շահույթի կամ վնասի<br>միջոցով վերաչափվող<br>իրական արժեքով հաշ-<br>վառվող ֆինանսական<br>ակտիվների գծով |                                                        |                                         |                                  |                                                          |
| 2) | Վաճառքի համար<br>մատչելի ֆինանսական<br>ակտիվների գծով                                                  |                                                        |                                         |                                  |                                                          |
| 3) | Հիմնական միջոցների<br>գծով                                                                             |                                                        |                                         |                                  |                                                          |
| 4) | Այլ ակտիվների գծով                                                                                     |                                                        |                                         |                                  |                                                          |
| 5) | Ստեղծված<br>պահուստների գծով                                                                           | 17978                                                  |                                         |                                  | 17978                                                    |
| 6) | Այլ պարտավորու-<br>թյունների գծով                                                                      |                                                        | 2474                                    |                                  | 2474                                                     |
| 2. | Հետաձգված հարկային<br>պարտավորություններ,<br>այդ թվում՝                                                | 182569                                                 | 8895                                    |                                  | 191464                                                   |
| 1) | Շահույթի կամ վնասի<br>միջոցով վերաչափվող<br>իրական արժեքով հաշ-<br>վառվող ֆինանսական<br>ակտիվների գծով | 3068                                                   | 133                                     |                                  | 3201                                                     |
| 2) | Վաճառքի համար<br>մատչելի ֆինանսական<br>ակտիվների գծով                                                  | 179501                                                 | 8762                                    |                                  | 188263                                                   |
| 3) | Հիմնական միջոցների<br>գծով                                                                             | 0                                                      |                                         |                                  | 0                                                        |
| 4) | Այլ ակտիվների գծով                                                                                     |                                                        |                                         |                                  |                                                          |
| 5) | Այլ պարտավորու-<br>թյունների գծով                                                                      |                                                        |                                         |                                  |                                                          |
| 3. | Զուտ հետաձգված<br>հարկային<br>ակտիվ/պարտավո-<br>րություն                                               | 164591                                                 | 6421                                    |                                  | 171012                                                   |

4) ՀՀ ՄՄՍՄԻ-ով պահանջվող այլ բացահայտումներ:



23. Ծանոթագրություն 13. Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ՝ ծանոթագրությունում բացահայտվում է մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթի հաշվարկման (հաշվարկման բանաձևերում որպես համարիչ և հայտարար օգտագործվող գումարների) վերաբերյալ տեղեկատվությունը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 33 §Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ՝ ստանդարտի: Բացահայտումները ներկայացվում են նաև այն դեպքում, երբ բացահայտվող գումարները բացասական են (մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող վնաս):

|    | <b>Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ</b>                                              | <b>Հաշվետու ժամանակաշրջան</b> | <b>Նախորդ ժամանակաշրջան</b> |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-----------------------------|
| 1. | Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո                                              | 420402                        | 383194                      |
| 2. | Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով           |                               |                             |
| 3. | Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վնաս)        | 420402                        | 383194                      |
| 4. | Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը | 267150                        | 267150                      |
| 5. | Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ                                                     | 1.57                          | 1.43                        |
| 6. | Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթ                                                   | 1.57                          | 1.43                        |

24. Ծանոթագրություն 14 Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ Կենտրոնական բանկում՝ ծանոթագրության տարրերն են.

1) §Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ Կենտրոնական բանկում՝ ըստ սույն ենթակետում բերված աղյուսակի: Այս ծանոթագրության մեջ պետք է բացահայտվեն կանխիկ դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների օգտագործման որևէ սահմանափակման առկայությունը, այն դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների էական գումարների մնացորդները, որոնք մատչելի չեն խմբի օգտագործման համար: Ընդ որում, այդ բացահայտումները պետք է ուղեկցվեն ղեկավարության մեկնաբանություններով:

|    | <b>Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ Կենտրոնական բանկում</b> | <b>Հաշվետու ժամանակաշրջան</b> | <b>Նախորդ ժամանակաշրջան</b> |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-----------------------------|
| 1. | Կանխիկ դրամական միջոցներ և վճարային փաստաթղթեր                                      | 1827                          | 1505                        |
| 2. | Կանոնադրական կապիտալի կուտակման հաշիվ Կենտրոնական բանկում                           |                               |                             |
| 3. | Դեպոնացված միջոցներ Կենտրոնական բանկում                                             |                               |                             |
| 4. | Հաշվեգրված տոկոսներ                                                                 |                               |                             |

|    |                                                              |  |  |
|----|--------------------------------------------------------------|--|--|
| 5. | Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ<br>Կենտրոնական բանկում |  |  |
|----|--------------------------------------------------------------|--|--|

2) ՏՌ-րամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, որոնք ներառվում են դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում»: Այս ծանոթագրությամբ բացահայտվում են ՏՌ-րամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության: մեջ ՏՌ-րամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում/վերջում: տողերում ներառված հոդվածները:

**Հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում մնացորդը 67,345.00 հազ. դրամ:**

**Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում մնացորդը 74,060.00 հազ. դրամ:**

**Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում մնացորդը 145,200.00 հազ. դրամ:**

**Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում մնացորդը 73,839.00 հազ. դրամ:**

25. ՏԾանոթագրություն 15. Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ: ծանոթագրության տարրերն են՝

|    |                                                                        | Հաշվետու<br>ժամանակաշրջան | Նախորդ<br>ժամանակաշրջան |
|----|------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-------------------------|
| 1. | <b>Ընթացիկ հաշիվներ</b>                                                |                           |                         |
| 1) | Հայաստանի Հանրապետության բանկերում                                     | 72233                     | 65840                   |
| 2) | Այլ բանկերում                                                          |                           |                         |
| 3) | Դեպոնացված հաշիվներ բանկերում                                          |                           |                         |
| 4) | Հաշվեգրված տոկոսներ                                                    |                           |                         |
| 5) | Ընդամենը                                                               | 72233                     | 65840                   |
| 2. | <b>Տրամադրված փոխառություններ և ավանդներ, այլ պահանջներ</b>            |                           |                         |
| 1) | <b>Կենտրոնական բանկում՝</b>                                            |                           |                         |
|    | Տրամադրված փոխառություններ և ավանդներ<br>ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր   |                           |                         |
|    | Այլ                                                                    |                           |                         |
| 2) | <b>Բանկերում՝</b>                                                      |                           |                         |
|    | Տրամադրված փոխառություններ և ավանդներ<br>ռեպո (հետգնման) համաձայնագրեր |                           |                         |
|    | Արժեթղթերի փաթեթի կառավարում                                           |                           |                         |
|    | Այլ                                                                    |                           |                         |
| 3) | <b>Ներդրումային և այլ ֆինանսական<br/>կազմակերպություններում</b>        |                           |                         |
|    | Տրամադրված փոխառություններ և ավանդներ<br>ռեպո (հետգնման) համաձայնագրեր |                           |                         |
|    | Արժեթղթերի փաթեթի կառավարում                                           |                           |                         |
|    | Այլ                                                                    |                           |                         |
| 4) | <b>Հաշվեգրված տոկոսներ</b>                                             |                           |                         |

|    |                                                                                                                       |       |       |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|-------|
| 5) | <b>Ընդամենը</b>                                                                                                       |       |       |
| 3. | <b>Բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 8)</b> |       |       |
| 4. | <b>Զուտպահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</b>                                           | 72233 | 65840 |

26. Ծանոթագրություն 15-ում բացահայտվում են ընթացիկ հաշիվների և ավանդների օգտագործման գծով առկա սահմանափակումները, դրանցում առկա այն էական գումարների մնացորդները, որոնք մատչելի չեն օգտագործման համար (դատարանի որոշմամբ արգելանքի տակ գտնվող գումարները, պարտավորությունների ապահովման միջոց հանդիսացող գումարները, այլ): Ընդ որում այդ բացահայտումներն ուղեկցվում են ղեկավարության մեկնաբանություններով, օրինակ:

27. ՏԾանոթագրություն 16. Պահանջներ հաճախորդների նկատմամբ՝ ծանոթագրության տարրերն են՝

|    | <b><u>Պահանջներ հաճախորդների նկատմամբ</u></b>                                     | <b>Հաշվետու ժամանակաշրջան</b> | <b>Նախորդ ժամանակաշրջան</b> |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-----------------------------|
| 1. | Տրամադրված փոխառություններ, այդ թվում՝                                            | 23327                         | 4392                        |
|    | Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը                                           |                               |                             |
|    | Հայաստանի Հանրապետության տեղական ինքնակառավարման մարմիններին                      |                               |                             |
| 2. | ռեպո (հետգնման) համաձայնագրեր                                                     |                               |                             |
| 3. | Արժեթղթերի փաթեթի կառավարում                                                      |                               |                             |
| 4. | այլ                                                                               | 49545                         | 22883                       |
| 5. | Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ                                         | 1396                          | 56                          |
| 6. | Ընդամենը պահանջներ                                                                | <b>74268</b>                  | <b>27331</b>                |
| 7. | Հաճախորդների նկատմամբ պահանջների հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթագրություն 8) |                               |                             |
| 8. | Ընդամենը զուտ պահանջներ                                                           | 74268                         | 27331                       |

28. Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հաճախորդներին տրամադրված չարժեզրկված և խնդրահարույց փոխառությունների կառուցվածքը.

|  | <b><u>Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հաճախորդներին տրամադրված արժեզրկված փոխառությունների</u></b> | <b>Հաշվետու ժամանակաշրջան գումարը/քանակը</b> | <b>Նախորդ ժամանակաշրջան գումարը/քանակը</b> |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------------------------------|
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|--------------------------------------------|

|    | <b>կառուցվածքը</b>                                                                                     |         |        |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|
| 1. | <b>Տրամադրված փոխառություններ, որից</b>                                                                | 23327/4 | 4392/3 |
| 2. | <b>Արժեզրկված փոխառություններ, այդ թվում<sup>ա</sup></b>                                               |         |        |
|    | Ժամկետանց                                                                                              |         |        |
|    | վերանայված (վերաձևակերպված)                                                                            |         |        |
|    | վերաֆինանսավորված                                                                                      |         |        |
| 3. | <b>Ընդամենը փոխառություններ</b>                                                                        | 23327/4 | 4392/3 |
| 4. | <b>Հաճախորդներին տրամադրված փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթագրություն 8)</b> |         |        |
| 5. | <b>Ընդամենը զուտփոխառություններ</b>                                                                    | 23327/4 | 4392/3 |

29. Վերանայված (վերաձևակերպված) են համարվում այն ակտիվները, որոնց մարման ժամկետները կամ այլ պայմանները վերանայվել (վերաձևակերպվել) են, գումարները փոխանցվել են ակտիվային նոր գործիքներին, կամ էլ պայմանները վերանայվել են այլ կերպ<sup>ա</sup> պարտապանի (փոխառուի) համար առավել նպաստավոր ուղղությամբ, ինչը պայմանավորված է նրա վատ ֆինանսական դրությամբ և (կամ) նրա<sup>ա</sup> պարտքը մարելու կարողությամբ:

30. Վերաֆինանսավորված ակտիվներն այն ակտիվներն են, որոնց մարումն իրականացվել է նոր ստանձնած պարտավորությունների աղբյուրների հաշվին:

31. Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում են փոխառուների թվաքանակը, տրամադրված փոխառությունների վերլուծությունն առնվազն ըստ հաճախորդների հետևյալ տիպերի.

|    | <b>Հաճախորդների նկատմամբ պահանջների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների</b>                             | <b>Հաշվետու ժամանակաշրջան</b> | <b>Նախորդ ժամանակաշրջան</b> |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-----------------------------|
| 1. | <b>Բանկեր, այդ թվում՝</b>                                                                            | 11605                         | 3074                        |
|    | Տրամադրված փոխառություններ                                                                           |                               |                             |
|    | ռեպո (հետգնման) համաձայնագրեր                                                                        |                               |                             |
|    | այլ                                                                                                  | 11605                         | 3074                        |
| 2. | <b>Այլ ֆինանսական կազմակերպություններ, այդ թվում՝</b>                                                | 803                           | 507                         |
|    | Տրամադրված փոխառություններ                                                                           |                               |                             |
|    | ռեպո (հետգնման) համաձայնագրեր                                                                        |                               |                             |
|    | այլ                                                                                                  | 803                           | 507                         |
| 3. | <b>Պետական կազմակերպություններ, այդ թվում՝</b>                                                       |                               |                             |
|    | Տրամադրված փոխառություններ                                                                           |                               |                             |
|    | ռեպո (հետգնման) համաձայնագրեր                                                                        |                               |                             |
|    | այլ                                                                                                  |                               |                             |
| 4. | <b>Ֆինանսական կազմակերպություն չհանդիսացող ոչ պետական կազմակերպություններ, այդ թվում<sup>ա</sup></b> | 35077                         | 17842                       |

|     |                                                                                          |       |       |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------|-------|-------|
|     | խոշոր կազմակերպություններ                                                                |       |       |
|     | փոքր և միջին կազմակերպություններ*                                                        | 35077 | 17842 |
| 5.  | <b>Անհատ ձեռնարկատեր չհանդիսացող ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝</b>                        | 25387 | 5852  |
|     | Փոխառություններ                                                                          | 25387 | 4392  |
|     | ռեպո (հետգնման) համաձայնագրեր                                                            |       |       |
| 6.  | <b>Անհատ ձեռնարկատերեր, այդ թվում՝</b>                                                   |       |       |
|     | Փոխառություններ                                                                          |       |       |
|     | ռեպո (հետգնման) համաձայնագրեր                                                            |       |       |
| 7.  | <b>Հաշվեգրված տոկոսներ, այդ թվում՝</b>                                                   | 1396  | 56    |
|     | տրամադրված փոխառությունների գծով                                                         | 1396  | 56    |
|     | ռեպո (հետգնման) համաձայնագրերի գծով                                                      |       |       |
|     | այլ ակտիվների գծով                                                                       |       |       |
| 8.  | <b>Ընդամենը պահանջներ</b>                                                                | 74268 | 27331 |
| 9.  | <b>Հաճախորդների նկատմամբ պահանջների հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթագրություն 8)</b> |       |       |
| 10. | <b>Ընդամենը զուտ պահանջներ</b>                                                           | 74268 | 27331 |

32. Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում են խոշոր հաճախորդների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված փոխառությունների<sup>ա</sup>

- 1) ընդհանուր գումարը,
- 2) տեսակարար կշիռը ընդհանուր փոխառությունների մեջ (ընդհանուր փոխառությունների  $n$  %-ը),
- 3) տոկոսային հարաբերակցությունը ընդհանուր կապիտալի նկատմամբ (կապիտալի  $n$  %-ը):

33. Ծանոթագրություն 16-ում բացահայտվում է հաճախորդների նկատմամբ պահանջների աշխարհագրական վերլուծությունը:

|    | <b>Հաճախորդների նկատմամբ պահանջների վերլուծությունն ըստ ռեզիդենտության</b>   | <b>Հաշվետու ժամանակաշրջան</b> | <b>Տոկոսային հարաբերությունը</b> | <b>Նախորդ ժամանակաշրջան</b> | <b>Տոկոսային հարաբերությունը</b> |
|----|------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|----------------------------------|-----------------------------|----------------------------------|
| 1. | Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտներ                                         | 60948                         | 83.94%                           | 23404                       | 85.84%                           |
| 2. | ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ                     |                               |                                  |                             |                                  |
| 3. | ԲԲԲ-/Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ | 11924                         | 16.06%                           | 3871                        | 14.16%                           |
| 4. | Հաշվեգրված տոկոսներ                                                          | 1396                          |                                  | 56                          |                                  |
| 5. | <b>Ընդամենը</b>                                                              | 74268                         |                                  | 27331                       |                                  |

34. Ծանոթագրություն 16-ում «Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ» և «ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ» տողերում նշվում են երկրների անվանումները

35. «Ծանոթագրություն 17. Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ» ծանոթագրության տարրերն են<sup>3</sup>

|    |                                                                                                  | Հաշվետու<br>ժամանակաշրջան |                   | Նախորդ<br>ժամանակաշրջան |                   |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-------------------|-------------------------|-------------------|
| 1. | <b>Պետական արժեթղթեր</b>                                                                         |                           |                   |                         |                   |
| 1) | <b>Հայաստանի Հանրապետության պետական արժեթղթեր, այդ թվում<sup>3</sup></b>                         |                           |                   |                         |                   |
|    | Գանձապետական պարտատոմսեր                                                                         |                           |                   |                         |                   |
|    | Կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր                                                                    |                           |                   |                         |                   |
|    | Այլ                                                                                              |                           |                   |                         |                   |
| 2) | <b>ԲԲԲ- /Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում<sup>3</sup></b>    |                           |                   |                         |                   |
|    | Գանձապետական պարտատոմսեր                                                                         |                           |                   |                         |                   |
|    | Կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր                                                                    |                           |                   |                         |                   |
|    | Այլ                                                                                              |                           |                   |                         |                   |
| 3) | <b>ԲԲԲ- /Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր</b>       |                           |                   |                         |                   |
|    | Գանձապետական պարտատոմսեր                                                                         |                           |                   |                         |                   |
|    | Կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր                                                                    |                           |                   |                         |                   |
|    | Այլ                                                                                              |                           |                   |                         |                   |
| 4) | <b>Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պետական արժեթղթեր</b> |                           |                   |                         |                   |
| 2. | <b>Հայաստանի Հանրապետության ոչ պետական արժեթղթեր</b>                                             | <i>ցուցակված</i>          | <i>չցուցակված</i> | <i>ցուցակված</i>        | <i>չցուցակված</i> |
| 1) | <b>Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի</b>                                                 |                           |                   |                         |                   |
|    | Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                 |                           |                   |                         |                   |
|    | Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                  |                           |                   |                         |                   |
|    | Բաժնային գործիքներ                                                                               |                           |                   |                         |                   |
|    | Այլ                                                                                              |                           |                   |                         |                   |
| 2) | <b>Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից §Գ -ի և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի</b> |                           |                   |                         |                   |
|    | Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                 |                           |                   |                         |                   |
|    | Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                  |                           |                   |                         |                   |
|    | Բաժնային գործիքներ                                                                               |                           |                   |                         |                   |
|    | Այլ                                                                                              |                           |                   |                         |                   |
| 3) | <b>ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ</b>                                                   |                           |                   |                         |                   |

|    |                                                                                                                              |                  |                   |                  |                   |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-------------------|------------------|-------------------|
|    | <b>վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի</b>                                                                        |                  |                   |                  |                   |
|    | Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                                             | 1837810          |                   | 1308456          | 202878            |
|    | Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                                              |                  |                   |                  |                   |
|    | Բաժնային գործիքներ                                                                                                           | 25455            | 1865              | 9834             |                   |
|    | Այլ                                                                                                                          |                  | 349676            |                  | 234118            |
| 4) | <b>Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող Հայաստանի Հանրապետության ոչ պետական արժեթղթեր</b> | 1863265          | 351541            | 1318290          | 436996            |
| 3. | <b><u>Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր</u></b>                                                                              | <b>ցուցակված</b> | <b>չցուցակված</b> | <b>ցուցակված</b> | <b>չցուցակված</b> |
| 1) | <b>Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի</b>                                                                             |                  |                   |                  |                   |
|    | Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                                             |                  |                   |                  |                   |
|    | Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                                              |                  |                   |                  |                   |
|    | Բաժնային գործիքներ                                                                                                           |                  |                   |                  |                   |
|    | Այլ                                                                                                                          |                  |                   |                  |                   |
| 2) | <b>ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի</b>                                |                  |                   |                  |                   |
|    | Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                                             |                  |                   |                  |                   |
|    | Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                                              |                  |                   |                  |                   |
|    | Բաժնային գործիքներ                                                                                                           |                  |                   |                  |                   |
|    | Այլ                                                                                                                          |                  |                   |                  |                   |
| 3) | <b>Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր</b>             |                  |                   |                  |                   |
| 4) | <b>Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող արժեթղթեր</b>                                     |                  |                   |                  |                   |
| 4. | <b><u>Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ</u></b>                         |                  |                   |                  |                   |
| 1) | <b>Տրամադրված փոխառություններ, դեբիտորական պարտքեր</b>                                                                       |                  |                   |                  |                   |
|    | Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող փոխառուների տրամադրված փոխառություններ                                                       |                  |                   |                  |                   |
|    | ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող փոխառուների տրամադրված փոխառություններ          |                  |                   |                  |                   |
|    | Այլ                                                                                                                          |                  |                   |                  |                   |
| 2) | <b>Ածանցյալ գործիքներ</b>                                                                                                    |                  |                   |                  |                   |
|    | Ֆյուչերս                                                                                                                     |                  |                   |                  |                   |
|    | Ֆորվարդ                                                                                                                      |                  |                   |                  |                   |

|    |                                                                                                    |         |         |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|
|    | օպցիոն                                                                                             |         |         |
|    | սվոպ                                                                                               |         |         |
|    | այլ                                                                                                |         |         |
| 3) | Ընդամենը                                                                                           |         |         |
| 5. | <b>Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ</b> | 2214806 | 1755286 |

36. Ծանոթագրություն 17-ում բացահայտվում են «շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների» հաշվեկշռային արժեքները և իրական արժեքները: Եթե առկա են շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել, և այդ հիմքով չափվում են ամորտիզացված արժեքով, ապա այս ծանոթագրության մեջ փաստը բացահայտվում է<sup>3</sup> բացահայտելով նաև

- 1) այդ ֆինանսական ակտիվների նկարագրությունը,
- 2) դրանց հաշվեկշռային արժեքը,
- 3) դրանց իրական արժեքը արժանահավատորեն չափելու անհնարինության բացատրությունը,
- 4) հնարավորության դեպքում այն գնահատականների տիրույթը, որում մեծապես հավանական է, որ կլինի իրական արժեքը: Բացի այդ, եթե վաճառվում են ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքները նախկինում հնարավոր չէր արժանահավատորեն չափել, ապա այդ փաստը, վաճառքի պահին այդպիսի ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ճանաչված շահույթի կամ վնասի գումարը անհրաժեշտ է բացահայտել:

37. Ծանոթագրություն 17-ում բացահայտվում են «Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների» դասում տեղի ունեցած վերադասակարգումների (շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը վաճառքի համար մատչելի կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների և հակառակը) ծավալը և պատճառները:

38. Ծանոթագրություն 17-ում բացահայտվում են «Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների» դասում հաշվառվող ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված արժեթղթերը:

39. Ծանոթագրություն 17-ում բացահայտվում են «Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների» դասում հաշվառվող ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերը<sup>4</sup> ըստ սույն ծանոթագրությամբ տրված արժեթղթի տիպերի (Հայաստանի Հանրապետության պետական գանձապետական արժեթղթեր, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի թողարկած արժեթղթեր, Հայաստանի Հանրապետության պետական այլ արժեթղթեր և այլն) և ըստ գործարքի երկրորդ կողմի պատկանելիության (օրինակ՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ,



Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ բանկեր, ռեզիդենտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններ, այլ ռեզիդենտներ և այլն):

«Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների» դասում հաշվառվող ռեպո համաձայնագրով վաճառված կորպորատիվ պարտատոմսերի արժեքը 442,148.0 հազ. դրամ է, որոնք ռեպո համաձայնագրով վաճառված են ՀՀ բանկերին:

40. «Ծանոթագրություն 18. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ»  
ծանոթագրության տարրերն են<sup>ա</sup>

|    |                                                                                       | Հաշվետու<br>ժամանակաշրջան |                   | Նախորդ<br>ժամանակաշրջան |                   |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-------------------|-------------------------|-------------------|
| 1. | <b>Պետական արժեթղթեր</b>                                                              |                           |                   |                         |                   |
| 1) | <b>Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտատոմսեր</b>                                   |                           |                   |                         |                   |
|    | Գանձապետական պարտատոմսեր                                                              | 8236532                   |                   | 6909061                 |                   |
|    | Կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր                                                         |                           |                   |                         |                   |
|    | այլ                                                                                   |                           |                   |                         |                   |
| 2) | <b>ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր</b>                 |                           |                   |                         |                   |
|    | Գանձապետական պարտատոմսեր                                                              |                           |                   |                         |                   |
|    | Կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր                                                         |                           |                   |                         |                   |
|    | այլ                                                                                   |                           |                   |                         |                   |
| 3) | <b>ԲԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր</b> |                           |                   |                         |                   |
|    | Գանձապետական պարտատոմսեր                                                              |                           |                   |                         |                   |
|    | Կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր                                                         |                           |                   |                         |                   |
|    | այլ                                                                                   |                           |                   |                         |                   |
| 4) | <b>Ընդամենը պետական արժեթղթեր</b>                                                     | 8236532                   |                   | 6909061                 |                   |
| 2. | <b>Հայաստանի Հանրապետության ոչ Պետական արժեթղթեր</b>                                  | <i>ցուցակված</i>          | <i>չցուցակված</i> | <i>ցուցակված</i>        | <i>չցուցակված</i> |
| 1) | <b>Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի</b>                                      |                           |                   |                         |                   |
|    | Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                      |                           |                   |                         |                   |
|    | Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                       |                           |                   |                         |                   |
|    | Բաժնային գործիքներ                                                                    |                           |                   |                         |                   |
|    | այլ                                                                                   |                           |                   |                         |                   |
| 2) | <b>Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից §Գ -ի և</b>                      |                           |                   |                         |                   |

|    |                                                                                               |                  |                   |                  |                   |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-------------------|------------------|-------------------|
|    | <b>բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի</b>                                                        |                  |                   |                  |                   |
|    | Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                              |                  |                   |                  |                   |
|    | Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                               |                  |                   |                  |                   |
|    | Բաժնային գործիքներ                                                                            |                  |                   |                  |                   |
|    | այլ                                                                                           |                  |                   |                  |                   |
| 3) | <b>ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի</b> |                  |                   |                  |                   |
|    | Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                              |                  |                   |                  |                   |
|    | Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                               |                  |                   |                  |                   |
|    | Բաժնային գործիքներ                                                                            |                  |                   |                  |                   |
|    | այլ                                                                                           |                  |                   |                  |                   |
| 4) | <b>Ընդամենը Հայաստանի Հանրապետության ոչ պետական արժեթղթեր</b>                                 |                  |                   |                  |                   |
| 3. | <b>Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր</b>                                                      | <b>ցուցակված</b> | <b>չցուցակված</b> | <b>ցուցակված</b> | <b>չցուցակված</b> |
| 1) | <b>Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի</b>                                              |                  |                   |                  |                   |
|    | Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                              |                  |                   |                  |                   |
|    | Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                               |                  |                   |                  |                   |
|    | Բաժնային գործիքներ                                                                            |                  |                   |                  |                   |
|    | այլ                                                                                           |                  |                   |                  |                   |
| 2) | <b>ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի</b> |                  |                   |                  |                   |
|    | Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                              |                  |                   |                  |                   |
|    | Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                               |                  |                   |                  |                   |
|    | Բաժնային գործիքներ                                                                            |                  |                   |                  |                   |
|    | այլ                                                                                           |                  |                   |                  |                   |
| 3) | <b>Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր</b>                                             |                  |                   |                  |                   |
| 4) | <b>Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր</b>                                               |                  |                   |                  |                   |
| 4. | <b>Վաճառքի համար մատչելի այլ ֆինանսական ակտիվներ</b>                                          |                  |                   |                  |                   |
| 1) | <b>Տրամադրված փոխառություններ, ֆակտորինգ, դեբիտորական պարտքեր</b>                             |                  |                   |                  |                   |
|    | Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող փոխառությունների փոխառություններ                              |                  |                   |                  |                   |
|    | ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող փոխառությունների |                  |                   |                  |                   |

|    |                                                           |         |         |
|----|-----------------------------------------------------------|---------|---------|
|    | Փոխառություններ                                           |         |         |
|    | Այլ                                                       |         |         |
| 2) | <b>Ընդամենը</b>                                           |         |         |
| 5. | <b>Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</b> | 8236532 | 6909061 |

41. Ծանոթագրություն 18-ում բացահայտվում են ՏՎաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների՝ հաշվեկշռային արժեքները և իրական արժեքները, իսկ իրական արժեքը արժանահավատորեն չափելու անհնարինության դեպքում՝ ամորտիզացված արժեքը: Ընդ որում, այն ծանոթագրության մեջ, որտեղ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոխարեն բացահայտվում է դրանց ամորտիզացիոն արժեքը, բացահայտվում են նաև<sup>4</sup>

- 1) այդ ֆինանսական ակտիվների նկարագրությունը,
- 2) դրանց հաշվեկշռային արժեքը,
- 3) դրանց իրական արժեքը արժանահավատորեն չափելու անհնարինության բացատրությունը,
- 4) հնարավորության դեպքում, այն գնահատականների տիրույթը, որում մեծապես հավանական է, որ կլինի իրական արժեքը: Բացի այդ, եթե վաճառվում են այս դասում հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքները նախկինում հնարավոր չէր արժանահավատորեն չափել, ապա բացահայտվում են այդ փաստը, վաճառքի պահին այդպիսի ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ճանաչված շահույթի կամ վնասի գումարը:

42. Ծանոթագրություն 18-ում բացահայտվում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների դասում տեղի ունեցած վերադասակարգումների (վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների կամ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների և հակառակը) ծավալը և պատճառները:

43. Ծանոթագրություն 18-ում բացահայտվում են ՏՎաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների՝ դասում հաշվառվող ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերը<sup>5</sup> ըստ սույն ծանոթագրությամբ տրված արժեթղթի տիպերի (Հայաստանի Հանրապետության պետական գանձապետական արժեթղթեր, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի թողարկած արժեթղթեր, Հայաստանի Հանրապետության պետական այլ արժեթղթեր և այլն) և ըստ գործարքի երկրորդ կողմի պատկանելիության (օրինակ՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ, Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ բանկեր, ռեզիդենտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններ, այլ ռեզիդենտներ և այլն):

**«Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների» դասում հաշվառվող ռեպո համաձայնագրով վաճառված ՀՀ պետական պարտատոմսերի արժեքը 7,335,692.0 հազ. դրամ է, որոնք ռեպո համաձայնագրով վաճառված են ՀՀ բանկերին:**

44. «Ծանոթագրություն 19. Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ»  
ծանոթագրության տարրերն են՝

|    |                                                                                                                           | Հաշվետու<br>ժամանակաշրջան |                   | Նախորդ<br>ժամանակաշրջան |                   |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-------------------|-------------------------|-------------------|
| 1. | <b>Պետական արժեթղթեր</b>                                                                                                  |                           |                   |                         |                   |
| 1) | <b>Հայաստանի Հանրապետության<br/>պետական պարտատոմսեր, այդ թվում՝</b>                                                       |                           |                   |                         |                   |
|    | Գանձապետական պարտատոմսեր                                                                                                  |                           |                   |                         |                   |
|    | Կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր                                                                                             |                           |                   |                         |                   |
|    | Այլ                                                                                                                       |                           |                   |                         |                   |
| 2) | <b>ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ<br/>ունեցող երկրների պետական<br/>արժեթղթեր, այդ թվում՝</b>                                 |                           |                   |                         |                   |
|    | Գանձապետական պարտատոմսեր                                                                                                  |                           |                   |                         |                   |
|    | Կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր                                                                                             |                           |                   |                         |                   |
|    | Այլ                                                                                                                       |                           |                   |                         |                   |
| 3) | <b>ԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող,<br/>ինչպես նաև վարկանիշ չունեցող<br/>երկրների պետական արժեթղթեր,<br/>այդ թվում՝</b> |                           |                   |                         |                   |
|    | Գանձապետական պարտատոմսեր                                                                                                  |                           |                   |                         |                   |
|    | Կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր                                                                                             |                           |                   |                         |                   |
|    | Այլ                                                                                                                       |                           |                   |                         |                   |
| 4) | <b>Հաշվեգրված տոկոսներ</b>                                                                                                |                           |                   |                         |                   |
| 5) | <b>Ընդամենը պետական արժեթղթեր</b>                                                                                         |                           |                   |                         |                   |
| 2. | <b>Հայաստանի Հանրապետության ոչ<br/>պետական արժեթղթեր</b>                                                                  | <b>ցուցակված</b>          | <b>չցուցակված</b> | <b>ցուցակված</b>        | <b>չցուցակված</b> |
| 1) | <b>Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող<br/>թողարկողի, այդ թվում՝</b>                                                          |                           |                   |                         |                   |
|    | Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                                          |                           |                   |                         |                   |
|    | Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                                           |                           |                   |                         |                   |
|    | Այլ                                                                                                                       |                           |                   |                         |                   |
| 2) | <b>Հայաստանի Հանրապետության<br/>կենտրոնական բանկի կողմից §Գ -ի և<br/>բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի,<br/>այդ թվում՝</b>  |                           |                   |                         |                   |
|    | Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                                          |                           |                   |                         |                   |
|    | Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                                           |                           |                   |                         |                   |
|    | Այլ                                                                                                                       |                           |                   |                         |                   |
| 3) | <b>ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ<br/>ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և<br/>վարկանիշ չունեցող թողարկողի, այդ</b>                |                           |                   |                         |                   |

|    |                                                                                                                      |                   |                  |                   |                   |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|------------------|-------------------|-------------------|
|    | <b>թվում<sup>ա</sup></b>                                                                                             |                   |                  |                   |                   |
|    | Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                                     |                   |                  |                   |                   |
|    | Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                                      |                   |                  |                   |                   |
|    | Այլ                                                                                                                  |                   |                  |                   |                   |
| 4) | <b>Հաշվեգրված տոկոսներ</b>                                                                                           |                   |                  |                   |                   |
| 5) | <b>Ընդամենը</b>                                                                                                      |                   |                  |                   |                   |
| 3. | <b>Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր</b>                                                                             | <b>չցուցակված</b> | <b>ցուցակված</b> | <b>չցուցակված</b> | <b>չցուցակված</b> |
| 1) | <b>Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի, այդ թվում<sup>ա</sup></b>                                              |                   |                  |                   |                   |
|    | Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                                     |                   |                  |                   |                   |
|    | Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                                      |                   |                  |                   |                   |
|    | Այլ                                                                                                                  |                   |                  |                   |                   |
| 2) | <b>ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի, այդ թվում<sup>ա</sup></b> |                   |                  |                   |                   |
|    | Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                                     |                   |                  |                   |                   |
|    | Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                                                      |                   |                  |                   |                   |
|    | Այլ                                                                                                                  |                   |                  |                   |                   |
| 3) | <b>Հաշվեգրված տոկոսներ</b>                                                                                           |                   |                  |                   |                   |
| 4) | <b>Ընդամենը</b>                                                                                                      |                   |                  |                   |                   |
| 4. | <b>Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների արժեզրկում (հնարավոր կորուստների պահուստ) (ծանոթագրություն 8)</b>        |                   |                  | ( )               |                   |
| 5. | <b>Ջուտ ներդրումներ մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներում</b>                                           |                   |                  |                   |                   |

45. Ծանոթագրություն 19-ում բացահայտվում են «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների» հաշվեկշռային (ամորտիզացված) արժեքները և իրական արժեքները:

46. Ծանոթագրություն 19-ում բացահայտվում են «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների» դասում տեղի ունեցած վերադասակարգումների (մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների դասակարգումը շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների և հակառակը) ծավալը և պատճառները:

47. Ծանոթագրություն 19-ում բացահայտվում են «Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների» դասում հաշվառվող ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերը<sup>ա</sup> ըստ սույն ծանոթագրությամբ տրված արժեթղթի տիպերի (Հայաստանի Հանրապետության պետական գանձապետական արժեթղթեր, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական

բանկի թողարկած արժեթղթեր, Հայաստանի Հանրապետության պետական այլ արժեթղթեր և այլն) և ըստ գործարքի երկրորդ կողմի պատկանելիության (օրինակ՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ, Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ բանկեր, ռեզիդենտ այլ ֆինանսական կազմակերպություններ, այլ ռեզիդենտներ և այլն):

48. «Ծանոթագրություն 20. Ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում» ծանոթագրությունում պետք է բացահայտվեն ներդրումային ընկերության կողմից վերահսկվող անձանց կապիտալում իրականացված ներդրումների շարժը հաշվետու ժամանակաշրջանում<sup>a</sup>

|    | <b>Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում<br/>ներդրումների շարժը</b> | <b>Ներդրումներ այլ անձանց<br/>կանոնադրական կապիտալում</b> |
|----|------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| 1. | <b>Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբում</b>                           | 44170                                                     |
| 2. | <b>Ավելացում</b>                                                 |                                                           |
| 3. | <b>Օտարում (վաճառք)</b>                                          | ( )                                                       |
| 4. | <b>Արժեքի արժեզրկում</b>                                         | ( )                                                       |
| 5. | <b>Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում</b>                           | 44170                                                     |

|    | <b>Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում<br/>ներդրումներ</b>     | <b>Հաշվետու<br/>ժամանակաշրջան</b> | <b>Նախորդ<br/>ժամանակաշրջան</b> |
|----|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------|---------------------------------|
| 1. | <b>Ասոցիացված կազմակերպություններում<br/>ներդրումներ</b>      | 44170                             | 44170                           |
| 2. | <b>Համատեղ վերահսկվող միավորներում<br/>ներդրումներ</b>        |                                   |                                 |
| 3. | <b>Դուստր ներդրումային ընկերություններում<br/>ներդրումներ</b> |                                   |                                 |
| 4. | <b>Այլ դուստր ընկերություններում ներդրումներ</b>              |                                   |                                 |
| 5. | <b>Շահաբաժիններ</b>                                           |                                   |                                 |
| 6. | <b>Ընդամենը</b>                                               | 44170                             | 44170                           |

49. Ծանոթագրություն 20-ում պետք է բացահայտվեն այլ անձանց կապիտալում իրականացված ներդրումները<sup>a</sup> առնվազն ըստ հետևյալ չափորոշիչների.

| <b>Անձի<br/>անվանումը</b> | <b>Հիմնական<br/>գործունեությունը</b>  | <b>Գրանցման<br/>երկիրը</b> | <b>Ներդրման<br/>ամսաթիվը</b> | <b>Ներդրումը<br/>(հազար<br/>դրամ)</b> | <b>Բաժնեմասը<br/>%</b> |
|---------------------------|---------------------------------------|----------------------------|------------------------------|---------------------------------------|------------------------|
| 1.«ԳԼՈՔԱԼ»<br>ՓԲԸ         | Ներդրումային<br>ֆոնդերի<br>կառավարում | ՀՀ                         | 12/04/2017                   | 25,000.00                             | 33.33                  |
| 2.                        |                                       |                            |                              |                                       |                        |
| ո.                        |                                       |                            |                              |                                       |                        |
| <b>Ընդամենը</b>           |                                       |                            |                              |                                       |                        |

50. Ծանոթագրություն 20-ում պետք է բացահայտվեն ինքնարժեքի մեթոդով հաշվառվող ներդրումները:

51. «Ծանոթագրություն 21. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ» ծանոթագրության տարրերն են<sup>a</sup>

### **Հիմնական միջոցներ**

|     | Հոդվածի անվանումը                                 | Շենքեր | Համակարգիչներ<br>և կապի միջոցներ | Փոխադրա-<br>միջոցներ | Այլ հիմնական<br>միջոցներ | Հիմնական<br>միջոցների գծով<br>կապիտալ<br>ներդրումներ | Վարձակաժ<br>հիմնական<br>միջոցների<br>գծով<br>կապիտալ<br>ներդրումներ | Ընդամենը    |
|-----|---------------------------------------------------|--------|----------------------------------|----------------------|--------------------------|------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|-------------|
| 1.  | <b><u>Սկզբնական արժեք</u></b>                     |        |                                  |                      |                          |                                                      |                                                                     |             |
| 2.  | Մնացորդը նախորդ<br>ժամանակաշրջանի<br>սկզբում      |        | 15723                            | 45220                | 20311                    |                                                      |                                                                     | 81254       |
| 3.  | Ավելացում                                         |        | 913                              | 17579                | 3112                     |                                                      |                                                                     | 21604       |
| 4.  | Օտարում                                           | ( )    | ( )                              | (12872<br>)          | ( )                      | ( )                                                  | ( )                                                                 | (12872<br>) |
| 5.  | Արժեզրկում                                        |        |                                  |                      |                          |                                                      |                                                                     |             |
| 6.  | Վերագնահատում                                     |        |                                  |                      |                          |                                                      |                                                                     |             |
| 7.  | Մնացորդը նախորդ<br>ժամանակաշրջանի<br>վերջում      |        | 16636                            | 49927                | 23423                    |                                                      |                                                                     | 89986       |
| 8.  | Ավելացում                                         |        | 4376                             |                      | 2069                     |                                                      |                                                                     | 6445        |
| 9.  | Օտարում                                           | ( )    | ( )                              | ()                   | ( )                      | ( )                                                  | ( )                                                                 | ()          |
| 10. | Վերագնահատում                                     |        |                                  |                      |                          |                                                      |                                                                     |             |
| 11. | Արժեզրկում                                        |        |                                  |                      |                          |                                                      |                                                                     |             |
| 12. | Վերագնահատումից<br>մաշվածության<br>ճշգրտում       |        |                                  |                      |                          |                                                      |                                                                     |             |
| 13. | Մնացորդը<br>հաշվետու<br>ժամանակաշրջանի<br>վերջում |        | 21012                            | 49927                | 25492                    |                                                      |                                                                     | 96431       |
| 14. | <b><u>Կուտակված<br/>մաշվածություն</u></b>         |        |                                  |                      |                          |                                                      |                                                                     |             |
| 15. | Մնացորդը նախորդ<br>ժամանակաշրջանի<br>սկզբում      |        | 14991                            | 20629                | 11674                    | 0                                                    | 0                                                                   | 47294       |
| 16. | Ավելացում                                         |        | 1015                             | 4918                 | 1497                     |                                                      |                                                                     | 7430        |
| 17. | Օտարում                                           | ( )    | ( )                              | (12872<br>)          | ( )                      | ( )                                                  | ( )                                                                 | (12872<br>) |

|     |                                         |     |       |       |       |     |     |       |
|-----|-----------------------------------------|-----|-------|-------|-------|-----|-----|-------|
| 18. | Արժեզրկում                              |     |       |       |       |     |     |       |
| 19. | Վերագնահատում                           |     |       |       |       |     |     |       |
| 20. | Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում  |     | 16006 | 12675 | 13171 | 0   | 0   | 41852 |
| 21. | Ավելացում                               |     | 4843  | 4377  | 1676  |     |     | 10896 |
| 22. | Օտարում                                 | ( ) | ( )   | ( )   | ( )   | ( ) | ( ) | ( )   |
| 23. | Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում   |     |       |       |       |     |     |       |
| 24. | Արժեզրկում                              |     |       |       |       |     |     |       |
| 25. | Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում |     | 20849 | 17052 | 14847 | 0   | 0   | 52748 |
| 26. | <b><u>Զուտ հաշվեկշռային արժեք</u></b>   |     |       |       |       |     |     |       |
| 27. | Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում         |     | 163   | 32875 | 10645 | 0   | 0   | 43683 |
| 28. | Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում  |     | 630   | 37252 | 10252 | 0   | 0   | 48134 |

### **Ոչ նյութական ակտիվներ**

|    | <b>Հոդվածի անվանումը</b>               | <b>Համակարգչային ծրագրեր</b> | <b>Լիցենզիաներ և վստահագրեր</b> | <b>Հեղինակայի իրավունքներ</b> | <b>Այլ ոչ նյութական ակտիվներ</b> | <b>Ոչ նյութական ակտիվների գծով կապիտալ ներդրումներ</b> | <b>Ընդամենը</b> |
|----|----------------------------------------|------------------------------|---------------------------------|-------------------------------|----------------------------------|--------------------------------------------------------|-----------------|
| 1. | <b><u>Սկզբնական արժեք</u></b>          |                              |                                 |                               |                                  |                                                        |                 |
| 2. | Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում | 8145                         |                                 |                               | 222                              |                                                        | 8367            |
| 3. | Ավելացում                              |                              |                                 |                               |                                  |                                                        |                 |
| 4. | Օտարում                                | ( )                          | ( )                             | ( )                           | ( )                              | ( )                                                    | ( )             |
| 5. | Արժեզրկում                             |                              |                                 |                               |                                  |                                                        |                 |
| 6. | Վերագնահատում                          |                              |                                 |                               |                                  |                                                        |                 |
| 7. | Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի         | 8145                         |                                 |                               | 222                              |                                                        | 8367            |



|     |                                                |       |     |     |     |     |       |
|-----|------------------------------------------------|-------|-----|-----|-----|-----|-------|
|     | վերջում                                        |       |     |     |     |     |       |
| 8.  | Ավելացում                                      | 9158  |     |     | 150 |     | 9308  |
| 9.  | Օտարում                                        | ( )   | ( ) | ( ) | ( ) | ( ) | ( )   |
| 10. | Վերագնահատում                                  |       |     |     |     |     |       |
| 11. | Արժեզրկում                                     |       |     |     |     |     |       |
| 12. | Վերագնահատումից մ<br>աշվածության<br>ճշգրտում   |       |     |     |     |     |       |
| 13. | Մնացորդը հաշվետու<br>ժամանակաշրջանի<br>վերջում | 17303 |     |     | 372 |     | 17675 |
| 14. | <b><u>Կուտակված<br/>մաշվածություն</u></b>      |       |     |     |     |     |       |
| 15. | Մնացորդը նախորդ<br>ժամանակաշրջանի<br>սկզբում   | 6747  |     |     | 222 |     | 6969  |
| 16. | Ավելացում                                      | 400   |     |     |     |     | 400   |
| 17. | Օտարում                                        | ( )   | ( ) | ( ) | ( ) | ( ) | ( )   |
| 18. | Արժեզրկում                                     |       |     |     |     |     |       |
| 19. | Վերագնահատում                                  |       |     |     |     |     |       |
| 20. | Մնացորդը նախորդ<br>ժամանակաշրջանի<br>վերջում   | 7147  |     |     | 222 |     | 7369  |
| 21. | Ավելացում                                      | 9082  |     |     | 150 |     | 9232  |
| 22. | Օտարում                                        | ( )   | ( ) | ( ) | ( ) | ( ) | ( )   |
| 23. | Վերագնահատումից մ<br>աշվածության<br>ճշգրտում   |       |     |     |     |     |       |
| 24. | Արժեզրկում                                     |       |     |     |     |     |       |
| 25. | Մնացորդը հաշվետու<br>ժամանակաշրջանի<br>վերջում | 16229 |     |     | 372 |     | 16601 |
| 26. | <b><u>Զուտ հաշվեկշռային<br/>արժեք</u></b>      |       |     |     |     |     |       |

|     |                                        |      |  |  |  |  |      |
|-----|----------------------------------------|------|--|--|--|--|------|
| 27. | Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում        | 1074 |  |  |  |  | 1074 |
| 28. | Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում | 998  |  |  |  |  | 998  |

52. Ծանոթագրություն 21-ում բացահայտվում է, թե ում կողմից է կատարվել հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումը, ինչի հիման վրա (օրինակ՝ վերագնահատումը կատարվել է անկախ գնահատողների կողմից՝ շուկայական արժեքի հիման վրա) և վերագնահատման արդյունքները ինչպես են արտացոլվել (օրինակ՝ վերագնահատումից աճը վերագրվել է սեփական կապիտալի վերագնահատման պահուստին):

53. Ծանոթագրություն 21-ում բացահայտվում են նաև հաշվետու ժամանակաշրջանում տեղի ունեցած վերադասակարգումները (օրինակ՝ շահագործումից դուրս ակտիվների որ մասն է հանձնվել շահագործման):

54. «Ծանոթագրություն 22. Այլ ակտիվներ» ծանոթագրությունում բացահայտվում է հաշվետու ժամանակաշրջանում այն բոլոր ակտիվների շարժը, որոնք չեն ներառվել հաշվեկշռի ակտիվային այլ հոդվածներում.

|     |                                                                          | Հաշվետու<br>ժամանակաշրջան | Նախորդ<br>ժամանակաշրջան |
|-----|--------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-------------------------|
| 1.  | Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով                                         |                           |                         |
| 2.  | Դեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով                                   |                           |                         |
| 3.  | Կանխավճարներ աշխատակիցներին                                              | 2                         |                         |
| 4.  | Կանխավճարներ մատակարարներին                                              | 626                       | 3951                    |
| 5.  | Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով | 16540                     |                         |
| 6.  | Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ                                   | 75                        | 75                      |
| 7.  | Ընդամենը                                                                 | 17243                     | 4026                    |
| 8.  | Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթագրություն 8)      |                           |                         |
| 9.  | Ընդամենը                                                                 | 17243                     | 4026                    |
| 10. | Այլ ակտիվներ                                                             |                           |                         |
| 11. | Պահեստ                                                                   |                           |                         |
| 12. | Բռնագանձված գրավ և վաճառքի համար պահվող ակտիվներ                         |                           |                         |
| 13. | Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր                                              |                           |                         |
| 14. | Հեջավորման ածանցյալ գործիքներ                                            |                           |                         |
| 15. | Այլ ակտիվներ                                                             |                           |                         |
| 16. | Ընդամենը այլ ակտիվներ                                                    | 17243                     | 4026                    |

55. «Ծանոթագրություն 23. Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ» ծանոթագրության տարրերն են<sup>ա</sup>

|     |                                                                                                  | Հաշվետու<br>ժամանակաշրջան | Նախորդ<br>ժամանակաշրջան |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|-------------------------|
| 1.  | <b>Կենտրոնական բանկ</b>                                                                          |                           |                         |
|     | փոխառություններ                                                                                  |                           |                         |
|     | Ռեպո համաձայնագրեր                                                                               |                           |                         |
|     | այլ                                                                                              |                           |                         |
| 2.  | <b>Հայաստանի Հանրապետության բանկեր</b>                                                           | 7659437                   | 6180436                 |
|     | փոխառություններ                                                                                  |                           |                         |
|     | Ռեպո համաձայնագրեր                                                                               | 7291234                   | 5518439                 |
|     | այլ                                                                                              | 368203                    | 661997                  |
| 3.  | <b>ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր</b>                                                |                           |                         |
|     | փոխառություններ                                                                                  |                           |                         |
|     | ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր                                                                      |                           |                         |
|     | այլ                                                                                              |                           |                         |
| 4.  | <b>ԲԲԲ-/Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկեր</b>                            |                           |                         |
|     | փոխառություններ                                                                                  |                           |                         |
|     | Ռեպո համաձայնագրեր                                                                               |                           |                         |
|     | այլ                                                                                              |                           |                         |
| 5.  | <b>Հաշվեգրված տոկոսներ</b>                                                                       | 9846                      | 11071                   |
| 6.  | <b>Ընդամենը</b>                                                                                  | 7669283                   | 6191507                 |
| 7.  | <b>Ֆինանսական կազմակերպություններ</b>                                                            |                           |                         |
|     | փոխառություններ                                                                                  |                           |                         |
|     | ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր                                                                      |                           |                         |
|     | այլ                                                                                              |                           |                         |
| 8.  | <b>Հաշվեգրված տոկոսներ</b>                                                                       |                           |                         |
| 9.  | <b>Ընդամենը</b>                                                                                  |                           |                         |
| 10. | <b>Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ</b> | 7669283                   | 6191507                 |

56. «Ծանոթագրություն 24. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ» ծանոթագրության տարրերն են<sup>ա</sup>

|  |  | Հաշվետու<br>ժամանակաշրջան | Նախորդ<br>ժամանակաշրջան |
|--|--|---------------------------|-------------------------|
|--|--|---------------------------|-------------------------|

|    |                                                                                                     |       |      |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|
| 1. | <u>Հայաստանի Հանրապետության<br/>Կառավարության և տեղական<br/>ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ</u> |       |      |
| 1) | Ռեպո համաձայնագրեր                                                                                  |       |      |
| 2) | Փոխառություններ                                                                                     |       |      |
| 3) | Այլ                                                                                                 |       |      |
| 4) | Հաշվարկված տոկոսներ                                                                                 |       |      |
| 5) | Ընդամենը                                                                                            |       |      |
| 2. | <u>Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ<br/>իրավաբանական անձանց, հիմնարկների<br/>նկատմամբ</u>          |       |      |
| 1) | Ռեպո համաձայնագրեր                                                                                  |       |      |
| 2) | Փոխառություններ                                                                                     |       |      |
| 3) | Այլ                                                                                                 | 17627 | 9795 |
| 4) | Հաշվարկված տոկոսներ                                                                                 |       |      |
| 5) | Ընդամենը                                                                                            | 17627 | 9795 |
| 3. | <u>Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց,<br/>հիմնարկների նկատմամբ</u>                                    |       |      |
| 1) | Ռեպո համաձայնագրեր                                                                                  |       |      |
| 2) | Փոխառություններ                                                                                     |       |      |
| 3) | Այլ                                                                                                 |       |      |
| 4) | Հաշվարկված տոկոսներ                                                                                 |       |      |
| 5) | Ընդամենը                                                                                            |       |      |
| 4. | <u>Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ<br/>անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ</u>                          |       |      |
| 1) | Ռեպո համաձայնագրեր                                                                                  |       |      |
| 2) | Փոխառություններ                                                                                     |       |      |
| 3) | Այլ                                                                                                 |       |      |
| 4) | Հաշվարկված տոկոսներ                                                                                 |       |      |
| 5) | Ընդամենը                                                                                            |       |      |
| 5. | <u>Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի<br/>նկատմամբ</u>                                                |       |      |
| 1) | Ռեպո համաձայնագրեր                                                                                  |       |      |
| 2) | Փոխառություններ                                                                                     |       |      |
| 3) | Այլ                                                                                                 |       |      |
| 4) | Հաշվարկված տոկոսներ                                                                                 |       |      |
| 5) | Ընդամենը                                                                                            |       |      |
| 6. | <u>Հայաստանի Հանրապետության ռեզիդենտ<br/>ֆիզիկական անձանց նկատմամբ</u>                              |       |      |
| 1) | Ռեպո համաձայնագրեր                                                                                  |       |      |
| 2) | Փոխառություններ                                                                                     |       |      |
| 3) | Այլ                                                                                                 |       |      |

|    |                                                          |       |      |
|----|----------------------------------------------------------|-------|------|
| 4) | Հաշվարկված տոկոսներ                                      |       |      |
| 5) | Ընդամենը                                                 |       |      |
| 7. | <b>Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ</b>             |       |      |
| 1) | Ռեպո համաձայնագրեր                                       |       |      |
| 2) | Փոխառություններ                                          |       |      |
| 3) | Այլ                                                      |       |      |
| 4) | Հաշվարկված տոկոսներ                                      |       |      |
| 5) | Ընդամենը                                                 |       |      |
| 8. | <b>Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ</b> | 17627 | 9795 |

57. «Ծանոթագրություն 25. Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ» ծանոթագրության տարրերն են՝

|    | <b>Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ</b>             | <b>Հաշվետու ժամանակաշրջան</b> | <b>Նախորդ ժամանակաշրջան</b> |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-----------------------------|
| 1. | <b>Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ածանցյալ գործիքներ<sup>ա</sup></b> |                               |                             |
|    | ֆյուչերս                                                                                             |                               |                             |
|    | ֆորվարդ                                                                                              |                               |                             |
|    | օպցիոն                                                                                               |                               |                             |
|    | սվոպ                                                                                                 |                               |                             |
|    | այլ                                                                                                  |                               |                             |
| 2. | <b>Հեջավորման ածանցյալ գործիքներ</b>                                                                 |                               |                             |
| 3. | <b>Այլ</b>                                                                                           |                               |                             |
| 4. | <b>Ընդամենը</b>                                                                                      |                               |                             |

58. «Ծանոթագրություն 26. Ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված արժեթղթեր» ծանոթագրության տարրերն են՝

|    | <b>Ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված արժեթղթեր</b>                                                     | <b>Հաշվետու ժամանակաշրջան</b> | <b>Նախորդ ժամանակաշրջան</b> |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-----------------------------|
| 1. | <b>Ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր</b>                                        |                               |                             |
| 2. | <b>Ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր</b>                                           |                               |                             |
| 3. | <b>Ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսեր (ֆինանսական պարտավորություններ համարվող)</b> |                               |                             |
| 4. | <b>Թողարկված այլ արժեթղթեր</b>                                                                                 |                               |                             |
| 5. | <b>Հաշվեգրված տոկոսներ</b>                                                                                     |                               |                             |

|    |          |  |  |
|----|----------|--|--|
| 6. | Ընդամենը |  |  |
|----|----------|--|--|

59. «Ծանոթագրություն 27. Պահուստներ» ծանոթագրություն 27-ում բացահայտվում է հաշվետու ժամանակաշրջանում պահուստների շարժը.

|    | <u>Պահուստներ</u>                           | <u>Հաշվետու<br/>ժամանակաշրջան</u> | <u>Նախորդ<br/>ժամանակաշրջան</u> |
|----|---------------------------------------------|-----------------------------------|---------------------------------|
| 1. | <b>Սկզբնական մնացորդ</b>                    | 89894                             | 9925                            |
| 2. | <b>Պահուստին կատարված մասհանումներ</b>      | 868                               | 79969                           |
| 3. | <b>Պահուստի օգտագործում</b>                 |                                   |                                 |
| 4. | <b>Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ</b> | 868                               | 79969                           |
| 5. | <b>Վերջնական մնացորդ</b>                    | 90762                             | 89894                           |

60. Ծանոթագրություն 27-ում բացահայտվում են.

1) պարտականությունների բնույթը համառոտ նկարագրությամբ և դրա արդյունքում առաջացող տնտեսական օգուտների արտահոսքերի ակնկալվող ժամկետները

2) անորոշությունների հայտանիշները, որոնք վերաբերում են նշված արտահոսքերի գումարներին կամ ժամկետներին

3) ապագա դեպքերին վերաբերող հիմանական ենթադրությունները, որոնք իրենց արտացոլումն են գտել պահուստի գումարում

4) ցանկացած ակնկալվող փոխհատուցման գումարը:

61. Ծանոթագրություն 27-ում բացահայտվում են.

1) Ներդրումային ընկերության իրավական պարտավորությունները: Այս ծանոթագրությունում բացահայտվում են տեղեկություններ ներդրումային ընկերության այն իրավական պարտավորությունների վերաբերյալ, որոնց գծով իրականացվել է պահուստավորում (ներդրումային ընկերության նկատմամբ ներկայացված հայցը դատարանի կողմից ընդունվել է վարույթ և այլն), իսկ եթե այդպիսիք բացակայում են, ապա ներկայացվում է ներդրումային ընկերության ղեկավարության հավաստիացումը, որ ներդրումային ընկերությունն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և իր իրավական պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

**Ներդրումային ընկերության ղեկավարությունը հավաստիացնում է, որ ներդրումային ընկերությունը իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և իր իրավական պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:**

2) Ներդրումային ընկերության հարկային պարտավորությունները: Այս ծանոթագրությունում բացահայտվում են տեղեկություններ ներդրումային ընկերության այն հարկային պարտավորությունների վերաբերյալ, որոնց գծով իրականացվել է պահուստավորում (հարկային մարմինների կողմից կազմված ստուգման ակտի հիման վրա և այլն), իսկ եթե այդպիսիք բացակայում են, ապա ներկայացվում է ներդրումային ընկերության ղեկավարության հավաստիացումը, որ ընկերությունն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային

պարտավորությունները, և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:

**Ներդրումային ընկերության ղեկավարությունը հավաստիացնում է, որ ընկերությունն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չկա:**

62. «Ծանոթագրություն 28. Այլ պարտավորություններ» ծանոթագրություն 28-ի տարրերն են<sup>a</sup>

|    | <b>Այլ պարտավորություններ</b>                              | <b>Հաշվետու ժամանակաշրջան</b> | <b>Նախորդ ժամանակաշրջան</b> |
|----|------------------------------------------------------------|-------------------------------|-----------------------------|
| 1. | Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով                          |                               |                             |
|    | Շահութահարկի գծով                                          | 90604                         | 83912                       |
|    | Ավելացված արժեքի հարկի գծով                                |                               | 1744                        |
|    | Այլ հարկերի ու տուրքերի գծով                               | 7057                          | 4287                        |
|    | Սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով                | 18                            | 19                          |
| 2. | Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով | 353                           |                             |
| 3. | Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ                | 7994                          | 10671                       |
| 4. | Կրեդիտորական պարտքեր կանոնադրական կապիտալի համալրման գծով  |                               |                             |
| 5. | Այլ պարտավորություններ                                     | 120218                        |                             |
| 6. | Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում                            | 226244                        | 100633                      |

63. «Ծանոթագրություն 29. Կանոնադրական կապիտալ» ծանոթագրություն 29-ում բացահայտվում է.

1) ներդրումային ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական (բաժնեհավաք) կապիտալի չափը,

**Ներդրումային ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 267,150.0 հազ. ՀՀ դրամ:**

2) ներդրումային ընկերության թողարկված և տեղաբաշխված սովորական բաժնետոմսերի քանակը, անվանական արժեքը,

**Ներդրումային ընկերության թողարկված և տեղաբաշխված սովորական բաժնետոմսերի քանակը 267,150 հատ է, յուրաքանչյուրը 1.0 հազ. ՀՀ դրամ անվանական արժեքով,**

3) ներդրումային ընկերության թողարկված և տեղաբաշխված արտոնյալ բաժնետոմսերի քանակը, անվանական արժեքը,

4) ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերի՝ բաժնետոմսի հետ կապված իրավունքները (իրավունքների սահմանափակումները),

5) ներդրումային ընկերության կողմից հետգնված սեփական բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) քանակը, գնման գումարը, հետգնված բաժնետոմսերի մարումը, վերավաճառքը (քանակը, վաճառքի գինը),

6) հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ ներդրումային ընկերության նշանակալից մասնակիցների վերաբերյալ տեղեկություններ.

| Նշանակալից մասնակցի անունը, ազգանունը/անվանումը | Ներդրումային ընկերությունում ունեցած մասնակցության գումարը | Ներդրումային ընկերությունում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ | Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանականա նձանցհամար) |
|-------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| Արամ Կայֆաջյան                                  | 115 943 000                                                | 43.4%                                                                            |                                                           |
| Ջերման քոքազիան թրեյդինգ ՍՊԸ                    | 72 934 000                                                 | 27.3%                                                                            | ներդրումներ                                               |
| Աշոտ Չաղարյան                                   | 27 000 000                                                 | 10.11%                                                                           |                                                           |

- 7) հաշվետու ժամանակաշրջանում կանոնադրական կապիտալի ավելացումը, այդ թվում՝
- ա. Դրամական միջոցներով
  - բ. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի հաշվին
  - գ. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ածանցյալ գործիքների իրագործումից,

8) հաշվետու ժամանակաշրջանում կանոնադրական կապիտալի նվազումը հետգնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին,

9) հաշվետու ժամանակաշրջանում ներդրումային ընկերության կողմից հայտարարված և վճարված շահութաբաժինները:

64. «Ծանոթագրություն 30. Սեփական կապիտալի այլ տարրեր» Ծանոթագրությունում ցույց է տրվում որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ածանցյալ գործիքների հաշվեկշռային արժեքը, ինչպես նաև սույն ծանոթագրությունում առանձին տողով չներառված սեփական կապիտալի այլ տարրերի մնացորդների մեծությունը:

65. «Ծանոթագրություն 31. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ» Ծանոթագրությունում բացահայտվում են ներդրումային ընկերության հետ կապակցված կողմերը<sup>ա</sup> համաձայն ՀՀՄՍ 24-ի, այդ թվում<sup>ա</sup>

1) ներկայացվող հաշվետվությունների առումով ովքեր են համարվում ներդրումային ընկերության հետ կապակցված կողմեր,

2) այն խմբի կառուցվածքը և կազմը, որի անդամ է ներդրումային ընկերությունը,

3) տեղեկություններ ներդրումային ընկերության հետ կապակցված կողմերի հետ այն գործարքների վերաբերյալ, որոնք իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից տարբեր պայմաններով, իսկ նման գործարքների բացակայության դեպքում ներկայացվում է ղեկավարության հավաստիացումը, որ ներդրումային ընկերության հետ



կապակցված կողմերի հետ գործարքներն իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններին և տոկոսադրույքներին համապատասխան,

**Հաշվետու եռամսյակում կազմակերպության հետ կապակցված կողմերի հետ գործարքներն իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններին և տոկոսադրույքներին համապատասխան:**

**Ստորև ներկայացվում է ղեկավարներին տրամադրված փոխառությունների մնացորդները և ղեկավար անձնակազմի ընդհանուր վարձատրությունը.**

|                                                                                             | <b>Հաշվետու<br/>ժամանակաշրջան</b> | <b>Նախորդ<br/>ժամանակաշրջան</b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|---------------------------------|
| <b>Տրամադրված փոխառություններ ղեկավար անձ-<br/>նակազմին (այդ թվում հաշվեգրված տոկոսներ)</b> | <b>22381</b>                      | <b>1039</b>                     |
| <b>Ղեկավար անձնակազմի ընդհանուր վարձատրություն<br/>(ծանոթագրություն 8)</b>                  | <b>49660</b>                      | <b>42695</b>                    |

4) նախորդ և հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ ներդրումային ընկերության հետ կապակցված կողմերի գործարքների գծով առկա մնացորդները.

|    | <b>Պահանջներ այլ ներդրումային<br/>ընկերությունների նկատմամբ</b> | <b>Հաշվետու<br/>ժամանակաշրջան</b> | <b>Նախորդ<br/>ժամանակաշրջան</b> |
|----|-----------------------------------------------------------------|-----------------------------------|---------------------------------|
| 1. | Մնացորդը առ 1 հունվարի                                          |                                   |                                 |
| 2. | Տարվա ընթացքում ավելացում                                       |                                   |                                 |
| 3. | Տարվա ընթացքում նվազում                                         |                                   |                                 |
| 4. | Մնացորդը 31 դեկտեմբերի դրությամբ                                |                                   |                                 |

66. Ծանոթագրություն 31-ում բացահայտվում է այլ ներդրումային ընկերությունների հետ կապակցվածության բնույթը և նրանց հետ գործարքների բնույթը (օրինակ՝ ներդրումային ընկերության նշանակալից մասնակցի (մասնակիցների) հետ փոխկապակցված ներդրումային ընկերությունների, բանկերի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների բանկային հաշիվներով գործարքներ):

|    | <b>Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ</b> | <b>Հաշվետու<br/>ժամանակաշրջան</b> | <b>Նախորդ<br/>ժամանակաշրջան</b> |
|----|----------------------------------------|-----------------------------------|---------------------------------|
| 1. | Մնացորդը առ 1 հունվարի                 |                                   |                                 |
| 2. | Տարվա ընթացքում պահանջների աճ          |                                   |                                 |
| 3. | Տարվա ընթացքում մարված պահանջներ       | ( )                               | ( )                             |
| 4. | Մնացորդը 31 դեկտեմբերի դրությամբ       |                                   |                                 |
| 5. | Տոկոսային եկամուտ                      |                                   |                                 |

67. Ծանոթագրություն 31-ում բացահայտվում է հաճախորդների հետ կապակցվածության բնույթը (ներդրումային ընկերության ղեկավարներ, նրանց հետ փոխկապակցված անձինք, այլ):

|    | <b>Պարտավորություններ հաճախորդների<br/>նկատմամբ</b> | <b>Հաշվետու<br/>ժամանակաշրջան</b> | <b>Նախորդ<br/>ժամանակաշրջան</b> |
|----|-----------------------------------------------------|-----------------------------------|---------------------------------|
| 1. | Մնացորդը առ 1 հունվարի                              |                                   |                                 |
| 2. | Տարվա ընթացքում ստացված գումարներ                   |                                   |                                 |

|    |                                          |     |     |
|----|------------------------------------------|-----|-----|
| 3. | <b>Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ</b> | ( ) | ( ) |
| 4. | <b>Մնացորդը 31 դեկտեմբերի դրությամբ</b>  |     |     |
| 5. | Տոկոսային ծախս                           |     |     |

68. Ծանոթագրություն 31-ում բացահայտվում է հաճախորդների հետ կապակցվածության բնույթը և նրանց հետ կնքված խոշոր գործարքների բնույթը (օրինակ՝ ներդրումային ընկերության նշանակալից մասնակցի կողմից վերահսկվող կազմակերպությունից ներգրավված փոխառություն, այլ)։

69. «Ծանոթագրություն 32. Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ» ծանոթագրությունում բացահայտվում է այն տեղեկատվությունը, որը շուկայի մասնակիցներին թույլ կտա էական տվյալների հիման վրա գնահատել տվյալ ներդրումային ընկերության գործունեության ոլորտը, կապիտալը, ռիսկերը, ռիսկերի գնահատման գործընթացները և կապիտալի համարժեքությունը։

70. Ծանոթագրություն 32-ում, իլյումն ՀՀՄՍ 32-ով պահանջվող ֆինանսական ռիսկերի քանական վերլուծությունների վերաբերյալ բացահայտումների, ներկայացվում են տեղեկատվություն ներդրումային ընկերության ռիսկերին ենթարկվածության աստիճանի մասին, բացահայտումներ ռիսկերի բոլոր կենտրոնացումների (ըստ արժույթի, գործընկերոջ, այլ) վերաբերյալ, և ինչպես է ղեկավարությունը որոշում այդպիսի ռիսկերի կենտրոնացումները։

71. Ծանոթագրություն 32-ում ներկայացվում են ֆինանսական գործիքներով (այդ թվում՝ հետհաշվեկշռում հաշվառվող) գործառնությունների արդյունքում առաջացող ռիսկերին ենթարկվածության վերաբերյալ՝ ներդրումային ընկերության ղեկավար աշխատակազմի համար պատրաստված ներքին տեղեկատվության վրա հիմնված, որակյալ բացահայտումներ, առնվազն.

- 1) ներդրումային ընկերության գործունեությանը բնորոշ հիմնական ռիսկերի վերաբերյալ,
- 2) ռիսկերի վերլուծությունն՝ ըստ առանձին ռիսկերի,
- 3) ռիսկերի կառավարման ներդրումային ընկերության կողմից կիրառվող քաղաքականությունը, այն միջոցները և գործընթացները, որոնք ընկերությունն օգտագործում է ռիսկերի գնահատման և կառավարման համար՝ ըստ առանձին ռիսկերի։

72. Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ բացահայտումները տրվում են սույն հավելվածի 73-97-րդ կետերին համապատասխան։

**Ընկերության գործունեությունն առնչվում է հետևյալ ֆինանսական ռիսկերի հետ։**

**1. վարկային (պարտքային) ռիսկ,**

**2. շուկայական ռիսկ.**

**Գնային ռիսկ,**

**Տոկոսային ռիսկ,**

**Արժույթային ռիսկ,**

**3. իրացվելիության ռիսկ։**

Ընկերության գործունեության հետ կապված ռիսկերը կառավարելու նպատակով առաջնորդվում է ՀՀ ԿԲ սահմանած հիմնական տնտեսական նորմատիվներով և

Ընկերության ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարի և գլխավոր տնօրենի համատեղ որոշմամբ հաստատված ընկերության գործունեության հետևյալ տնտեսական նորմատիվներով.

1. կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափ - 1 մլն. դրամ,
2. ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ - 300 մլն. դրամ,
3. ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցություն (կապիտալի համարժեքության նորմատիվ) – 12%,
4. բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցություն – 15%,
5. բարձր իրացվելի ակտիվների և ընթացիկ պարտավորությունների միջև սահմանային հարաբերակցություն – 60%,
6. մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափ – ընդհանուր կապիտալի 20%,
7. բոլոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափ – ընդհանուր կապիտալի 500%,
8. մեկ պարտատիրոջ գծով ռիսկի առավելագույն չափ – ընդհանուր կապիտալի 20%,
9. բոլոր պարտատերերի գծով ռիսկի առավելագույն չափ – ընդհանուր կապիտալի 500%,
10. արտարժույթային համախառն դիրքի առավելագույն մեծություն – ընդհանուր կապիտալի 80%:

Բացի կանոնադրական կապիտալի և ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափերի և կապիտալի համարժեքության նորմատիվից, մյուս բոլոր նորմատիվները հաշվարկվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրվա դրությամբ:

Ընկերությունը պետք է յուրաքանչյուր ամսվա միջին օրական հաշվարկով ապահովի կանոնադրական կապիտալի և ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափերը, և կապիտալի համարժեքության նորմատիվը:

Կանոնադրական կապիտալի և ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափերի և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի հաշվարկն իրականացնում է մինչև յուրաքանչյուր ամսվան հաջորդող ամսվա 7-րդ աշխատանքային օրը:

Մյուս նորմատիվներ ի հաշվարկը իրականացնում է մինչև յուրաքանչյուր ամսվան հաջորդող ամսվա 10-րդ աշխատանքային օրը:

Ընկերության ընդհանուր կապիտալի մեծությունը և կապիտալի համարժեքության նորմատիվը հաշվարկվում են Կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված «Ներդրումային ընկերությունների հիմնական տնտեսական նորմատիվները, դրանց սահմանաչափերը, հաշվարկման կարգը, հաշվարկում մասնակցող տարրերի կազմը, սահմանված տնտեսական նորմատիվների խախտումների չափը» կանոնակարգ 4/02-ով (այսուհետ՝ կանոնակարգ 4/02) սահմանված կարգով:

Մյուս նորմատիվների հաշվարկը իրականացնում է Ընկերության ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարի և գլխավոր տնօրենի համատեղ որոշմամբ հաստատված կարգով:

73. **Վարկային ռիսկ:** Վարկային ռիսկի բացահայտումները տրվում են սույն հավելվածի 74--76-րդ կետերով նախատեսված կարգով: Այս ծանոթագրությունում ներկայացվում են.

- 1) վարկային ռիսկի ներդրումային ընկերության սեփական սահմանումը,
- 2) վարկային ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները,

3) մոդելների նկարագրությունը (առկայության դեպքում),

4) վարկային ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական,

5) վարկային ռիսկի կարգավորումը՝ վարկային ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները:

**Վարկային ռիսկը գործընկերոջ կողմից իր ստանձնած պարտավորությունները (այդ թվում թողարկած արժեթղթերի գծով) ժամանակին և լրիվությամբ չկատարելու ռիսկն է, որը գնահատվում է պարտքի և տոկոսային վճարումների ընդհանուր գումարով,**

Վարկային ռիսկը հաշվարկելիս հաշվի են առնվում ներդրումային ընկերության ակտիվները, բացառությամբ կանոնակարգ 4/02-ի 15-րդ կետի համաձայն՝ ներդրումային ընկերության հիմնական կապիտալից նվազեցվող ակտիվների, հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունները և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունները:

Վարկային ռիսկը հաշվարկելիս՝ Ընկերության ակտիվները, հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունները և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունները ծախսերի հաշվին ձևավորված իրենց համապատասխան հնարավոր կորուստների պահուստի գումարների չափով նվազեցվելուց հետո կշռվում են համապատասխան ռիսկի կշիռներով, որոնք սահմանված են կանոնակարգ 4/02-ով:

Կապիտալի համարժեքության նորմատիվի հաշվարկում ընդգրկելու նպատակով վարկային ռիսկը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$ՎՌ = (ՎՌ1 + ՎՌ2 + \dots + ՎՌN) / N,$$

որտեղ՝

ՎՌ – վարկային ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,

ՎՌ1, ՎՌ2, ..., ՎՌN – վարկային ռիսկն է՝ ըստ օրերի,

N – հաշվետու ամսվա օրերի թիվն է:

Յուրաքանչյուր օրվա վարկային ռիսկը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$ՎՌ = (Ա1 - \mathcal{A}1) * \mathcal{N}1 + (Ա2 - \mathcal{A}2) * \mathcal{N}2 + \dots + (ԱN - \mathcal{A}N) * \mathcal{N}N,$$

Որտեղ՝

Ա1, Ա2, ..., ԱN-ը Ընկերության ակտիվների (բացառությամբ այն ակտիվների, որոնք պակասեցվում են հիմնական կապիտալից), հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների հանրագումարն են՝ խմբավորված ըստ ռիսկի միևնույն կշիռների,

Պ1, Պ2, ..., ՊN-ը համապատասխան ակտիվների, հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և հետ հաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստների հանրագումարն են՝ խմբավորված ըստ ռիսկի միևնույն կշիռների,

Ռ1, Ռ2, ..., ՌN-ը համապատասխան ակտիվների ռիսկի կշիռներն են:

Վարկային ռիսկի հաշվարկում ընդգրկելու նպատակով հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների նկատմամբ կիրառվում են կանոնակարգ 4/02-ով սահմանված վարկային ռիսկի փոխարկման գործոնները (ՎՌՓԳ): Հետհաշվեկշռային հոդվածները պահուստի չափով նվազեցնելուց հետո

**ՎՌՓԳ-ների միջոցով վերածվում են հաշվեկշռային վարկային ռիսկի, որից հետո կշռվում են ռիսկի համապատասխանկշիռներով:**

**Վարկային ռիսկի հաշվարկի ընթացքում կանոնակարգ 4/02-ով սահմանված դեպքերում և կարգով կիրառվում են վարկային ռիսկի զսպման մեխանիզմները (ՎՌՀՄ-ները):** ՎՌՀՄ-ն հնարավորություն է տալիս ճշգրտել ներդրումային ընկերության վարկային ռիսկի գնահատականը, եթե առկա են վարկային ռիսկը ճշգրտող գործոններ: ՎՌՀՄ-ի կիրառման արդյունքում պահանջի ապահովված մասը ստանում է ապահովվածության կամ ապահովվածություն տրամադրող անձի ռիսկի կշիռը, իսկ չապահովված մասը՝ փոխառուի/գործիքի ռիսկի կշիռը:

**2019թ-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերության վարկային ռիսկի մակարդակը կազմում է 2,845,889.0 հազ. ՀՀ դրամ, իսկ 2018թ-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ կազմում էր 1,587,178.0 հազ. ՀՀ դրամ:**

**74. Վարկային ռիսկի վերլուծություն:** Ծանոթագրություն 32-ում բացահայտվում է<sup>3</sup>

1) յուրաքանչյուր դասի ֆինանսական գործիքների գծով առկա վարկային ռիսկի առավելագույն չափը՝ հանելով արժեզրկման պահուստները, առանց հաշվի առնելու այդ ակտիվների ապահովվածությունը և վարկային ռիսկը նվազեցնող գործիքները, որոնց նկարագրությունը տրվում է առանձին,

2) այն ֆինանսական ակտիվների վարկային որակը, որոնք ստանդարտ են (օրինակ՝ նրանց վերլուծությունն ըստ վարկանիշների կամ վարկային ռիսկի խմբերի)։

3) վարկային ռիսկի նվազեցման գործիքների, այդ թվում՝ ապահովության նկարագրությունը, բնույթը և իրական արժեքը,

4) ստացված ապահովվածությունը, որը վերահսկվում է ներդրումային ընկերության կողմից,

5) այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք ժամկետանց են, սակայն արժեզրկված չեն,

6) վարկային ռիսկի բոլոր կենտրոնացումները (օրինակ՝ ըստ արժույթի, գործընկերոջ, այլ), և ինչպես է ղեկավարությունը որոշում այդպիսի ռիսկերի կենտրոնացումները:

75. Ծանոթագրություն 32-ում ներկայացվում են նաև փոխառությունների կառուցվածքի և կենտրոնացումների (ըստ գործիքների, տնտեսության ճյուղերի, ծագման, աշխարհագրական տարածաշրջանների, մեկ/փոխկապակցված փոխառուների, փոխառության վերադարձման աղբյուրների, ապահովվածության (գրավի), այլ) վերլուծությունների արդյունքները:

**76. Աշխարհագրական կենտրոնացումներ:** Ներդրումային ընկերության ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական կենտրոնացումների վերլուծությունը ներկայացվում է սույն աղյուսակով նախատեսված տեսքով.

**Հաշվետու ժամանակաշրջան**

|    | Հողվածի անվանումը                                                                            | Հայաստանի<br>Հանրապետություն | Անկախ պետությունների<br>համագործակցության(այ<br>սուիետ՝ ԱՊՀ)երկրներ | Տնտեսական<br>համագործակցության և<br>զարգացման կազմակեր-<br>պության (այսուիետ՝<br>ՏՀԶԿ)երկրներ | Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ | Ընդամենը |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|---------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|----------|
| 1  | <b>Ակտիվներ</b>                                                                              |                              |                                                                     |                                                                                               |                 |          |
| 1) | Կանխիկ դրամական միջոցներ և<br>մնացորդներ Կենտրոնական<br>բանկում                              | 1827                         |                                                                     |                                                                                               |                 | 1827     |
| 2) | Պահանջներ բանկերի և այլ<br>ֆինանսական<br>կազմակերպությունների<br>նկատմամբ                    | 72233                        |                                                                     |                                                                                               |                 | 72233    |
| 3) | Շահույթի կամ վնասի միջոցով<br>վերաչափվող իրական արժեքով<br>հաշվառվող ֆինանսական<br>ակտիվներ  | 2214806                      |                                                                     |                                                                                               |                 | 2214806  |
| 4) | Հաճախորդների նկատմամբ<br>պահանջներ                                                           | 62341                        |                                                                     | 11927                                                                                         |                 | 74268    |
| 5) | Վաճառքի համար մատչելի<br>ֆինանսական ակտիվներ                                                 | 8236532                      |                                                                     |                                                                                               |                 | 8236532  |
| 6) | Մինչև մարման ժամկետը<br>պահվող ներդրումներ                                                   |                              |                                                                     |                                                                                               |                 | 0        |
| 7) | Այլ ակտիվներ                                                                                 | 17243                        |                                                                     |                                                                                               |                 | 17243    |
| 8) | <b>Ընդամենը ակտիվներ</b>                                                                     | 10604982                     |                                                                     | 11927                                                                                         | 0               | 10616909 |
| 2  | <b>Պարտավորություններ</b>                                                                    |                              |                                                                     |                                                                                               |                 | 0        |
| 1) | <b>Պարտավորություններ բանկերի<br/>և այլ ֆինանսական<br/>կազմակերպությունների<br/>նկատմամբ</b> | 7669283                      |                                                                     |                                                                                               |                 | 7669283  |
| 2) | <b>Պարտավորություններ<br/>հաճախորդների նկատմամբ</b>                                          | 17627                        |                                                                     |                                                                                               |                 | 17627    |
| 3) | <b>Այլ պարտավորություններ</b>                                                                | 226244                       |                                                                     |                                                                                               |                 | 226244   |
| 4) | <b>Ընդամենը<br/>պարտավորություններ</b>                                                       | 7913154                      |                                                                     |                                                                                               |                 | 7913154  |
| 3. | <b>Զուտ դիրք</b>                                                                             | 2691828                      |                                                                     | 11927                                                                                         | 0               |          |

**Նախորդ ժամանակաշրջան**

|    | Հողվածի անվանումը                                                                           | Հայաստանի<br>Հանրապետություն | Անկախ պետությունների<br>համագործակցության<br>(այսուհետ՝ ԱԴՀ) երկրներ | Տնտեսական<br>համագործակցության և<br>գարգացման կազմակեր-<br>պության (այսուհետ՝<br>ՏՀՀԿ) երկրներ | Ոչ ՏՀՀԿ երկրներ | Ընդամենը |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|----------|
| 1. | <b>Ակտիվներ</b>                                                                             |                              |                                                                      |                                                                                                |                 |          |
| 1) | Կանխիկ դրամական միջոցներ և<br>մնացորդներ Կենտրոնական<br>բանկում                             | 1505                         |                                                                      |                                                                                                |                 | 1505     |
| 2) | Պահանջներ բանկերի և այլ<br>ֆինանսական<br>կազմակերպությունների<br>նկատմամբ                   | 65840                        |                                                                      |                                                                                                |                 | 65840    |
| 3) | Շահույթի կամ վնասի միջոցով<br>վերաչափվող իրական արժեքով<br>հաշվառվող ֆինանսական<br>ակտիվներ | 1755286                      |                                                                      |                                                                                                |                 | 1755286  |
| 4) | Հաճախորդների նկատմամբ<br>պահանջներ                                                          | 23460                        | 1125                                                                 | 2746                                                                                           |                 | 27331    |
| 5) | Վաճառքի համար մատչելի<br>ֆինանսական ակտիվներ                                                | 6909061                      |                                                                      |                                                                                                |                 | 6909061  |
| 6) | Մինչև մարման ժամկետը<br>պահվող ներդրումներ                                                  |                              |                                                                      |                                                                                                |                 | 0        |
| 7) | Այլ ակտիվներ                                                                                | 4026                         |                                                                      |                                                                                                |                 | 4026     |
| 8) | <b>Ընդամենը ակտիվներ</b>                                                                    | 8759178                      | 1125                                                                 | 2746                                                                                           | 0               | 8763049  |
| 2. | <b>Պարտավորություններ</b>                                                                   |                              |                                                                      |                                                                                                |                 | 0        |
| 1) | Պարտավորություններ բանկերի<br>և այլ ֆինանսական<br>կազմակերպությունների<br>նկատմամբ          | 6191507                      |                                                                      |                                                                                                |                 | 6191507  |
| 2) | Պարտավորություններ<br>հաճախորդների նկատմամբ                                                 | 9795                         |                                                                      |                                                                                                |                 | 9795     |
| 3) | Այլ պարտավորություններ                                                                      | 100633                       |                                                                      |                                                                                                |                 | 100633   |
| 4) | <b>Ընդամենը<br/>պարտավորություններ</b>                                                      | 6301935                      |                                                                      |                                                                                                |                 | 6301935  |
| 3. | <b>Զուտ դիրք</b>                                                                            | 2457243                      | 1125                                                                 | 2746                                                                                           | 0               |          |

77. **Շուկայական ռիսկ:** Շուկայական ռիսկի բացահայտումները տրվում են սույն հավելվածի 78-90 կետերով նախատեսված կարգով:

78. **Շուկայական ռիսկի վերլուծություն:** Այս ծանոթագրությունում բացահայտվում է շուկայական ռիսկի նկատմամբ զգայունությունը, որը ներառում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շուկայական պարամետրերի Տինարավոր փոփոխությունների՝ ազդեցությունը, այն մեթոդները և ենթադրությունները, որոնք արվել են տվյալ վերլուծության պատրաստման համար: Ընդ որում, սույն կետի իմաստով՝ Տինարավոր փոփոխությունների՝ տակ հասկացվում է այն տնտեսական միջավայրի դիտարկումը, որում գործում է ներդրումային ընկերությունը՝ գնահատելու համար, թե հաշվետու ժամանակաշրջանում ինչպիսի փոփոխություններ են հնարավոր:

79. Եթե նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանում շուկայական ռիսկի նկատմամբ զգայունության վերլուծության մեթոդներում և ենթադրություններում կատարվել են փոփոխություններ, ապա բացահայտվում են այդ փոփոխությունների իրականացման պատճառները:

80. Շուկայական ռիսկի վերլուծության ծանոթագրությունում բացահայտվում են շուկայական ռիսկի բոլոր կենտրոնացումները (օրինակ՝ ըստ արժույթի, տնտեսության ճյուղերի, տարածաշրջանների, գործընկերոջ, այլ), և ինչպես է ղեկավարությունը որոշում այդպիսի ռիսկերի կենտրոնացումները:

81. Շուկայական ռիսկի բացահայտումներում ներկայացվում են՝

- 1) շուկայական ռիսկի ներդրումային ընկերության սեփական սահմանումը,
- 2) շուկայական ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները,
- 3) մոդելների նկարագրությունը (առկայության դեպքում),
- 4) շուկայական ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական,
- 5) շուկայական ռիսկի կարգավորումը՝ շուկայական ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները (օրինակ՝ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառումը):

82. Շուկայական ռիսկի վերլուծության ծանոթագրությամբ ներկայացվում են շուկայական ռիսկի հիմնական բաղադրիչների՝ տոկոսադրույքի, արտարժույթի փոխարժեքի, բաժնային գործիքների գնային տատանումներից առաջացող ռիսկերի վերլուծությունները: Վերլուծությունները կարող են ներկայացվել նաև գրաֆիկական պատկերմամբ:

83. Եթե առկա են այնպիսի գործոններ, որոնք ընդգրկված չեն զգայունության վերլուծության մոդելում, սակայն կարող են ազդել վերջնական արդյունքի վրա, ապա այդ փաստը լրացուցիչ բացահայտվում է:

#### **Շուկայական ռիսկի վերլուծություն**

**Շուկայական ռիսկը ֆինանսական շուկայում անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով վնասներ կրելու ռիսկն է: Այն կազմված է երեք բաղադրիչներից՝ տոկոսային, արժույթային և գնային ռիսկերից:**



84. Արտարժութային ռիսկ: Ներդրումային ընկերության կողմից ներկայացվում է ներդրումային ընկերության արտարժութային ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.

Արժութային ռիսկը արժութային փոխարժեքի անբարենպաստ փոփոխության ռիսկն է, որն իր մեջ ներառում է փոխարժեքների, դրանց տատանողականության փոփոխության, տարբեր փոխարժեքների միջև հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը:

Ակտիվները կամ պարտավորությունները պարունակում են արտարժութային ռիսկ, երբ դրանց մեծությունները, դրանց գծով ստացվելիք կամ վճարվելիք գումարները դրամային արտահայտությամբ ժամանակի ընթացքում կարող են փոփոխվել արտարժույթի՝ Հայաստանի Հանրապետության դրամի նկատմամբ փոխարժեքի փոփոխությամբ պայմանավորված:

Արտարժութային դիրքը Ընկերության արտարժութային ռիսկ պարունակող ակտիվների և արտարժութային ռիսկ պարունակող պարտավորությունների միջև եղած տարբերությունն է: Արտարժութային դիրքերը սահմանվում են՝

- ա. երկար, եթե տարբերությունը մեծ է զրոյից,
- բ. կարճ, եթե տարբերությունը փոքր է զրոյից,
- գ. փակ, եթե տարբերությունը հավասար է զրոյի:

Արտարժութային առավելագույն դիրքը ներքոհիշյալ մեծությունների հանրագումարն է.

- 1) արտարժութային երկար դիրքերի հանրագումարի և արտարժութային կարճ դիրքերի հանրագումարի բացարձակ մեծություններից առավելագույն մեծություն,
- 2) թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների բաց դիրքերի բացարձակ մեծությունների հանրագումար:

Արտարժութային դիրքի հաշվարկն իրականացվում է արտարժույթների առանձին տեսակներով:

Արտարժութային դիրքերի հաշվարկում չեն ընդգրկվում արտարժութային ռիսկ պարունակող այն ակտիվները, որոնք նվազեցվում են հիմնական կապիտալի հաշվարկից:

Արտարժութային դիրքերը հաշվարկվում են յուրաքանչյուր օրվա դրությամբ և արտահայտվում են Հայաստանի Հանրապետության դրամով:

Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև սահմանային հարաբերակցության նորմատիվի հաշվարկում ընդգրկելու նպատակով արտարժութային ռիսկը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

ԱՌ = առավելագույն (ԱԱԴ1, ԱԱԴ2, ..., ԱԱԴՆ ) որտեղ՝

ԱՌ-արտարժութային ռիսկն է,

ԱԱԴ1, ԱԱԴ2, ..., ԱԱԴՆ - արտարժութային առավելագույն դիրքի 12 տոկոսն է՝ ըստ հաշվետու ամսվա օրերի,

«Ն» - հաշվետու ամսվա օրերի թիվն է:

2019թ-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերության արտարժութային ռիսկի մակարդակը կազմում է 32,709.00 հազ. ՀՀ դրամ, իսկ 2018թ-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ կազմում էր 30,227.00 հազ. ՀՀ դրամ:

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.

**Հաշվեքու ժամանակաշրջան**

|    |                                                                                                | <b>Հայաստանի<br/>Հանրապետության<br/>դրամ</b> | <b>I խմբի<br/>արտարժույթ</b> | <b>II խմբի<br/>արտարժույթ</b> | <b>Ընդամենը</b> |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|------------------------------|-------------------------------|-----------------|
| 1. | <b>Ակտիվներ</b>                                                                                |                                              |                              |                               |                 |
| 1) | Կանխիկ դրամական<br>իջուցներ և<br>մնացորդներ Կենտրոնական<br>բանկում                             | 1827                                         |                              |                               | 1827            |
| 2) | Պահանջներ բանկերի և այլ<br>ֆինանսական<br>կազմակերպությունների<br>նկատմամբ                      | 72173                                        | 60                           |                               | 72233           |
| 3) | Շահույթի կամ վնասի<br>միջոցով վերաչափվող<br>իրական արժեքով<br>հաշվառվող ֆինանսական<br>ակտիվներ | 817516                                       | 1397290                      |                               | 2214806         |
| 4) | Հաճախորդների նկատմամբ<br>պահանջներ                                                             | 66272                                        | 7996                         |                               | 74268           |
| 5) | Վաճառքի համար մատչելի<br>ֆինանսական ակտիվներ                                                   | 8236532                                      |                              |                               | 8236532         |
| 6) | Մինչև մարման<br>ժամկետը պահվող<br>ներդրումներ                                                  |                                              |                              |                               | 0               |
| 7) | Այլ                                                                                            | 17243                                        |                              |                               | 17243           |
| 8) | <b>Ընդամենը ակտիվներ</b>                                                                       | 9211563                                      | 1405346                      | 0                             | 10616909        |
| 2. | <b>Պարտավորություններ</b>                                                                      |                                              |                              |                               |                 |
| 1) | Պարտավորություններ<br>բանկերի և այլ<br>ֆինանսական<br>կազմակերպությունների<br>նկատմամբ          | 6703105                                      | 966178                       |                               | 7669283         |
| 2) | Պարտավորություններ<br>հաճախորդների նկատմամբ                                                    | 17627                                        |                              |                               | 17627           |
| 3) | Այլ պարտավորություններ                                                                         | 226244                                       |                              |                               | 226244          |
| 4) | <b>Ընդամենը<br/>պարտավորություններ</b>                                                         | 6946976                                      | 966178                       | 0                             | 7913514         |
| 3. | <b>Զուտ դիրք</b>                                                                               | 2264587                                      | 439168                       | 0                             |                 |

**Նախորդ ժամանակաշրջան**

|           | <b>Հոդվածի անվանումը</b>                                                           | <b>Հայաստանի<br/>Հանրապետության<br/>դրամ</b> | <b>I խմբի<br/>արտարժույթ</b> | <b>II խմբի<br/>արտարժույթ</b> | <b>Ընդամենը</b> |
|-----------|------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|------------------------------|-------------------------------|-----------------|
| <b>1.</b> | <b>Ակտիվներ</b>                                                                    |                                              |                              |                               |                 |
| 1)        | Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ Կենտրոնական բանկում                          | 1505                                         |                              |                               | 1505            |
| 2)        | Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ                   | 65657                                        | 118                          | 65                            | 65840           |
| 3)        | Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ | 458459                                       | 1296827                      |                               | 1755286         |
| 4)        | Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ                                                    | 27331                                        |                              |                               | 27331           |
| 5)        | Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ                                          | 6909061                                      |                              |                               | 6909061         |
| 6)        | Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ                                            |                                              |                              |                               | 0               |
| 7)        | Այլ                                                                                | 4026                                         |                              |                               | 4026            |
| 8)        | <b>Ընդամենը ակտիվներ</b>                                                           | 7466039                                      | 1296945                      | 65                            | 8763049         |
| <b>2.</b> | <b>Պարտավորություններ</b>                                                          |                                              |                              |                               |                 |
| 1)        | Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ          | 5164988                                      | 1026519                      |                               | 6191507         |
| 2)        | Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ                                           | 9795                                         |                              |                               | 9795            |
| 3)        | Այլ պարտավորություններ                                                             | 100633                                       |                              |                               | 100633          |
| 4)        | <b>Ընդամենը պարտավորություններ</b>                                                 | 5275416                                      | 1026519                      | 0                             | 6301935         |
| <b>3.</b> | <b>Զուտ դիրք</b>                                                                   | 2190623                                      | 270426                       | 65                            |                 |

85. «I խմբի արտարժույթի» կազմը: Արտարժույթի առաջին խմբի մեջ մտնում են ՍԴՌ-ը, ՍԴՌ-ի զամբյուղի մեջ մտնող արտարժույթները (ԱՄՆ-ի դոլարը, եվրոն, ճապոնական իենը և

անգլիական ֆունտ ստեռլինգը), շվեյցարական ֆրանկը, կանադական դոլարը, շվեդական կրոնը, դանիական կրոնը, ավստրալիական դոլարը և բանկային ոսկին:

86. «II խմբի արտարժույթի» կազմը: Արտարժույթի երկրորդ խմբի մեջ մտնում են այլ արտարժույթները:

87. Ներդրումային ընկերության կողմից ներկայացվում է ներդրումային ընկերության արտարժույթային ռիսկի վերլուծությունն ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների տեսակների.

|    | Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների տեսակները                                                                                                                            | Հայաստանի Հանրապետության դրամ | I խմբի արտարժույթ | II խմբի արտարժույթ | Ընդամենը |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-------------------|--------------------|----------|
| 1. | <b>Ֆյուչերսային գործիքների գծով</b>                                                                                                                                 |                               |                   |                    |          |
|    | - պարտավորություններ                                                                                                                                                |                               |                   |                    |          |
|    | - պահանջներ                                                                                                                                                         |                               |                   |                    |          |
| 2. | <b>Ֆորվարդային գործիքների գծով</b>                                                                                                                                  |                               |                   |                    |          |
|    | - պարտավորություններ                                                                                                                                                |                               |                   |                    |          |
|    | -պահանջներ                                                                                                                                                          |                               |                   |                    |          |
| 3. | <b>Օպցիոնների գծով</b>                                                                                                                                              |                               |                   |                    |          |
|    | - պարտավորություններ                                                                                                                                                |                               |                   |                    |          |
|    | - պահանջներ                                                                                                                                                         |                               |                   |                    |          |
| 4. | <b>Սվոպերի գծով</b>                                                                                                                                                 |                               |                   |                    |          |
|    | -պարտավորություններ                                                                                                                                                 |                               |                   |                    |          |
|    | -պահանջներ                                                                                                                                                          |                               |                   |                    |          |
| 5. | <b>Այլ ածանցյալ գործիքների գծով</b>                                                                                                                                 |                               |                   |                    |          |
|    | - պարտավորություններ                                                                                                                                                |                               |                   |                    |          |
|    | - պահանջներ                                                                                                                                                         |                               |                   |                    |          |
| 6. | <b>Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների</b>                                                                                                                 |                               |                   |                    |          |
| 7. | <b>Զուտ բաց դիրք</b> (նախորդ աղյուսակում սրացված «Զուտ դիրք» տողի տվյալներից հանվում են «Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների» տողի համապատասխան տվյալները) |                               |                   |                    |          |

Ներդրումային ընկերությունը ներկայացնում է արտարժույթի փոխարժեքի տատանումների ռիսկի կառավարման մեխանիզմները (օրինակ՝ առանձին արտարժույթների գծով բաց դիրքի և

ընդհանուր բաց դիրքի գումարների սահմանաչափերի սահմանում, ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառում, այլ):

88. **Տոկոսադրույքի ռիսկ:** Տոկոսադրույքի փոփոխությունն ուղղակիորեն ազդում է ներդրումային ընկերության տոկոսադրույքի ռիսկի, ակտիվների ու պարտավորությունների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Այդ պատճառով, ակտիվների և պարտավորությունների տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետայնության վերլուծությունը թույլ է տալիս ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողներին վերլուծել ներդրումային ընկերության տոկոսադրույքի ռիսկը և, հետևաբար, ակնկալվող օգուտները կամ վնասները:

89. Ներդրումային ընկերությունը ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների:

**Տոկոսային ռիսկը փոխառու կապիտալի շուկայում անբարենպաստ փոփոխությունների ռիսկն է, որը իր մեջ ներառում է տոկոսադրույքների փոփոխության, եկամտաբերության կորի տեսքի փոփոխության, տոկոսադրույքների տատանողականության փոփոխության, տարբեր տոկոսադրույքների միջև հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը:**

Տոկոսադրույքի ռիսկը հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի և ընդհանուր ռիսկի հանրագումար, որը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$S\Omega = S<\Omega + S\Delta\Omega,$$

որտեղ՝

$S\Omega$  – տոկոսադրույքի ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,

$S<\Omega$  – տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,

$S\Delta\Omega$  – տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով:

Տոկոսադրույքի հատուկ և ընդհանուր ռիսկերը հաշվարկվում են առևտրական նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի, ինչպես նաև փոփոխվող տոկոսադրույքով մինչև մարման ժամկետը պահվող պարտքային արժեթղթերի նկատմամբ: Ընդ որում, պարտքային արժեթղթերը դիրքերի հաշվարկում ընդգրկվում են ընթացիկ շուկայական արժեքով:

Պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկում ընդգրկվում են նաև ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթերը, գրավադրված պարտքային արժեթղթերը, ինչպես նաև այն արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքները, որոնց հիմքում ընկած է պարտքային արժեթուղթ: Պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկում չեն ընդգրկվում ռեպո համաձայնագրերով ձեռքբերված արժեթղթերը, ռեպո համաձայնագրերով ձեռքբերված արժեթղթերի գծով պարտավորությունները, որպես գրավ ստացված, ինչպես նաև Ընկերության կողմից արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո գտնվող պարտքային արժեթղթերը:

Պարտքային արժեթղթերի դիրքը պարտքային արժեթղթերի (ներառյալ՝ արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած պարտքային արժեթղթերի) և որպես պարտավորություն հանդիսացող պարտքային արժեթղթերի

(ներառյալ՝ արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած պարտքային արժեթղթերի) մեծությունների տարբերությունն է: Պարտքային արժեթղթերի դիրքերը սահմանվում են.

- 1) երկար, եթե տարբերությունը մեծ է զրոյից,
- 2) կարճ, եթե տարբերությունը փոքր է զրոյից,
- 3) փակ, եթե տարբերությունը հավասար է զրոյի:

Պարտքային արժեթղթերի համախառն դիրքը հաշվարկվում է որպես պարտքային արժեթղթերի երկար և կարճ դիրքերի բացարձակ մեծությունների հանրագումար:

Տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի հաշվարկման նպատակով պարտքային արժեթղթերի յուրաքանչյուր խմբի նկատմամբ իրականացվում է պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկ:

Դիրքերի հաշվարկից հետո հաշվարկվում է պարտքային արժեթղթերի համախառն դիրքը, որն էլ տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի մեծությունն է:

Համախառն դիրքի հաշվարկում պարտքային արժեթղթերը տարբերակված կշիռներով ընդգրկելու նպատակով դասակարգվում են հետևյալ դասերի.

1) պետական պարտքային արժեթղթեր՝ պետությունների/կառավարությունների, կենտրոնական բանկերի և տեղական ինքնակառավարման մարմինների պարտքային արժեթղթեր,

2) հուսալի պարտքային արժեթղթեր, որոնց թվին են դասվում միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը, Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի, վարկային կազմակերպությունների և օտարերկրյա բանկերի՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող մասնաճյուղերի պարտքային արժեթղթերը, օտարերկրյա բանկի կողմից թողարկված /ԲԲԲ-/Բաա3/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող պարտքային արժեթղթերը, օտարերկրյա ոչ բանկ կազմակերպության կողմից թողարկված /Ա-/Ա3/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող պարտքային արժեթղթերը, ինչպես նաև Կենտրոնական բանկի կողմից «Բ-» և ավելի բարձր վարկանիշ ստացած ոչ ֆինանսական կազմակերպությունների պարտքային արժեթղթերը,

3) այլ պարտքային արժեթղթեր, որոնք չեն դասվում պետական պարտքային և հուսալի պարտքային արժեթղթերի շարքին:

Համախառն դիրքի հաշվարկում պարտքային արժեթղթերի դիրքերն ընդգրկվում են կանոնակարգ 4/02-ով սահմանված կշիռներով:

Տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկը հաշվարկվում է յուրաքանչյուր օրվա դրությամբ և արտահայտվում Հայաստանի Հանրապետության դրամով:

Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների միջև սահմանային հարաբերակցության նորմատիվի հաշվարկում ընդգրկելու նպատակով տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$S<N = (S<N1 + S<N2 + \dots + S<Nn) / N$$
, որտեղ՝

$S<N$  – տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,

$S<N1$ ,  $S<N2$ , ...,  $S<Nn$  – պարտքային արժեթղթերի համախառն դիրքն է՝ ըստ օրերի:

« $N$ » - հաշվետու ամսվա օրերի թիվն է:

Տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկի հաշվարկման նպատակով պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկն իրականացվում է պարտքային արժեթղթերի յուրաքանչյուր խմբի նկատմամբ: Ընդ որում, պարտքային արժեթղթերի համախառն զուտ դիրքը հաշվարկվում է որպես պարտքային արժեթղթերի երկար դիրքերի հանրագումարի և կարճ դիրքերի հանրագումարի (բացարձակ մեծությամբ) տարբերություն:

Պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկից հետո պարտքային արժեթղթերի երկար կամ կարճ դիրքերը բաշխվում են կանոնակարգ 4/02-ով սահմանված՝ մինչև մարումը ընկած ժամանակաշրջաններում և ժամանակային երեք գոտիներում՝ համապատասխան կշիռներով:

Տվյալ օրվա տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկը ներքոհիշյալ մեծությունների հանրագումարն է.

- 1) մինչև մարումն ընկած յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի նվազագույն դիրքի 10 տոկոս,
- 2) առաջին գոտու նվազագույն դիրքի 40 տոկոս,
- 3) երկրորդ գոտու նվազագույն դիրքի 30 տոկոս,
- 4) երրորդ գոտու նվազագույն դիրքի 30 տոկոս,
- 5) առաջին և երկրորդ գոտիների միջև նվազագույն դիրքի 40 տոկոս,
- 6) երկրորդ և երրորդ գոտիների միջև նվազագույն դիրքի 40 տոկոս,
- 7) առաջին և երրորդ գոտիների միջև նվազագույն դիրքի 150 տոկոս,
- 8) պարտքային արժեթղթերի համախառն զուտ դիրքի 100 տոկոս:

Տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$SLO = (SLO_1 + SLO_2 + \dots + SLO_N) / N,$$

որտեղ՝

SLO – տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,

SLO<sub>1</sub>, SLO<sub>2</sub>, ..., SLO<sub>N</sub> – տոկոսադրույքների ընդհանուր ռիսկերն են՝ ըստ օրերի,

«N» - հաշվետու ամսվա օրերի թիվն է:

2019թ-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ընկերության տոկոսային ռիսկի մակարդակը կազմում է 1,221,376.00 հազ. դրամ, իսկ 2018թ-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ընկերության տոկոսային ռիսկի մակարդակը կազմում էր 1,050,964.00 հազ. դրամ:

**Հաշվեքու ժամանակաշրջան**

|    | Հոդվածի<br>անվանումը                                                                                        | մինչև 1 ամիս |                | 1-ից մինչև 3 ամիս |                | 3-ից մինչև 6<br>ամիս |                | 6-ից մինչև 1<br>տարի |                | 1-ից մինչև 5 տարի |                | 5 տարուց ավելի |                |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|----------------|-------------------|----------------|----------------------|----------------|----------------------|----------------|-------------------|----------------|----------------|----------------|
|    |                                                                                                             | դրամով       | իսկաբանությամբ | դրամով            | իսկաբանությամբ | դրամով               | իսկաբանությամբ | դրամով               | իսկաբանությամբ | դրամով            | իսկաբանությամբ | դրամով         | իսկաբանությամբ |
| 1. | Տեղաբաշխված<br>միջոցներ                                                                                     |              |                |                   |                |                      |                |                      |                |                   |                |                |                |
| 1) | Պահանջներ<br>բանկերի և այլ<br>ֆինանսական<br>կազմակերպությո<br>ւնների<br>նկատմամբ, այդ<br>թվում <sup>ա</sup> | 61740        | 357833         |                   |                |                      |                |                      |                |                   |                |                |                |
|    | ավանդներ                                                                                                    |              |                |                   |                |                      |                |                      |                |                   |                |                |                |
|    | Ռեպո<br>համաձայնագրեր                                                                                       |              |                |                   |                |                      |                |                      |                |                   |                |                |                |
|    | այլ                                                                                                         | 61740        | 2507           |                   |                |                      |                |                      |                |                   |                |                |                |
| 2) | Հաճախորդների<br>նկատմամբ<br>պահանջներ, այդ<br>թվում <sup>ա</sup>                                            | 24542        |                |                   |                |                      |                |                      |                | 4822              |                |                |                |
|    | Ռեպո<br>համաձայնագրեր                                                                                       |              |                |                   |                |                      |                |                      |                |                   |                |                |                |
|    | այլ                                                                                                         | 24542        |                |                   |                |                      |                |                      |                | 4822              |                |                |                |
| 3) | Շահույթի կամ<br>վնասի միջոցով<br>վերաչափվող                                                                 | 0            | 14872          | 0                 | 37062          | 0                    | 0              | 21552                | 0              | 3926091           | 981013         | 4217954        | 29211          |



|    |                                                                                                                |         |        |      |        |   |   |       |   |         |        |         |       |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|------|--------|---|---|-------|---|---------|--------|---------|-------|
|    | իրական արժեքով<br>հաշվառվող և<br>վաճառքի համար<br>մատչելի<br>ֆինանսական<br>ակտիվներ, այդ<br>թվում <sup>ա</sup> |         |        |      |        |   |   |       |   |         |        |         |       |
|    | Երկարաժամկետ<br>պարտքային<br>գործիքներ                                                                         | 0       | 14872  | 0    | 37062  | 0 | 0 | 21552 | 0 | 3926091 | 981013 | 3995501 |       |
|    | Կարճաժամկետ<br>պարտքային<br>գործիքներ                                                                          |         |        |      |        |   |   |       |   |         |        |         |       |
|    | Բաժնային<br>գործիքներ                                                                                          |         |        |      |        |   |   |       |   |         |        | 15583   |       |
|    | այլ                                                                                                            |         |        |      |        |   |   |       |   |         |        | 206870  | 29211 |
| 4) | Մինչև մարման<br>ժամկետը<br>պահվող<br>ներդրումներ                                                               |         |        |      |        |   |   |       |   |         |        |         |       |
| 5) | Տեղաբաշխված<br>այլ միջոցներ                                                                                    |         |        |      |        |   |   |       |   |         |        |         |       |
| 6) | Ընդամենը                                                                                                       | 86282   | 17379  | 0    | 37062  | 0 | 0 | 21552 | 0 | 3930913 | 981013 | 4217954 | 29211 |
| 2  | Պարտավորությու<br>ններ                                                                                         |         |        |      |        |   |   |       |   |         |        |         |       |
| 1) | Պարտավորությու<br>ններ բանկերի և<br>այլ<br>ֆինանսական<br>կազմակերպությո<br>ւնների<br>նկատմամբ, այդ             | 5801144 | 316544 | 1749 | 486440 | 0 | 0 | 0     | 0 | 53668   | 58325  |         |       |

|    |                                                                                                    |           |          |         |          |   |   |       |   |         |        |         |       |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|----------|---------|----------|---|---|-------|---|---------|--------|---------|-------|
|    | <b>թվում<sup>ա</sup></b>                                                                           |           |          |         |          |   |   |       |   |         |        |         |       |
|    | վարկեր                                                                                             |           |          | 1749    | 486440   |   |   |       |   | 53668   | 58325  |         |       |
|    | Ռեպո<br>համաձայնագրեր                                                                              | 5801144   | 316544   |         |          |   |   |       |   |         |        |         |       |
|    | այլ                                                                                                |           |          |         |          |   |   |       |   |         |        |         |       |
| 2) | <b>Պարտավորություններ<br/>հաճախորդների<br/>նկատմամբ, այդ<br/>թվում<sup>ա</sup></b>                 |           |          | 13559   |          |   |   |       |   |         |        |         |       |
|    | Ռեպո<br>համաձայնագրեր                                                                              |           |          |         |          |   |   |       |   |         |        |         |       |
|    | այլ                                                                                                |           |          | 13559   |          |   |   |       |   |         |        |         |       |
| 3) | <b>Ներդրումային<br/>ընկերության կողմ<br/>ից թողարկված<br/>արժեթղթեր, այդ<br/>թվում<sup>ա</sup></b> |           |          |         |          |   |   |       |   |         |        |         |       |
|    | Փոխարկելի<br>արժեթղթեր                                                                             |           |          |         |          |   |   |       |   |         |        |         |       |
|    | Այլ<br>պարտատոմսեր                                                                                 |           |          |         |          |   |   |       |   |         |        |         |       |
|    | Ստորադաս<br>փոխառություններ                                                                        |           |          |         |          |   |   |       |   |         |        |         |       |
| 4) | <b>Ներգրաված այլ<br/>միջոցներ</b>                                                                  |           |          |         |          |   |   |       |   |         |        |         |       |
| 5) | <b>Ընդամենը</b>                                                                                    | 5801144   | 316544   | 15308   | 486440   | 0 | 0 | 0     | 0 | 53668   | 58325  | 0       | 0     |
| 3  | <b>Զուտ դիրք</b>                                                                                   | (5714862) | (299165) | (15308) | (449378) | 0 | 0 | 21552 | 0 | 3877245 | 922688 | 4217954 | 29211 |

**Նախորդ ժամանակաշրջան**

|    | Հոդվածի անվանումը                                                                   | մինչև 1 ամիս |            | 1-ից մինչև 3 ամիս |            | 3-ից մինչև 6 ամիս |            | 6-ից մինչև 1 տարի |            | 1-ից մինչև 5 տարի |            | 5 տարուց ավելի |            |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------|--------------|------------|-------------------|------------|-------------------|------------|-------------------|------------|-------------------|------------|----------------|------------|
|    |                                                                                     | դրամով       | իսկությամբ | դրամով            | իսկությամբ | դրամով            | իսկությամբ | դրամով            | իսկությամբ | դրամով            | իսկությամբ | դրամով         | իսկությամբ |
| 1. | <b>Տեղաբաշխված միջոցներ</b>                                                         |              |            |                   |            |                   |            |                   |            |                   |            |                |            |
| 1) | <b>Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ, այդ թվում՝</b> | 65657        | 183        |                   |            |                   |            |                   |            |                   |            |                |            |
|    | ավանդներ                                                                            |              |            |                   |            |                   |            |                   |            |                   |            |                |            |
|    | Ռեպո համաձայնագրեր                                                                  |              |            |                   |            |                   |            |                   |            |                   |            |                |            |
|    | այլ                                                                                 | 65657        | 183        |                   |            |                   |            |                   |            |                   |            |                |            |
| 2) | <b>Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ, այդ թվում՝</b>                                  | 22883        |            |                   |            |                   |            |                   |            | 4448              |            |                |            |
|    | Ռեպո համաձայնագրեր                                                                  |              |            |                   |            |                   |            |                   |            |                   |            |                |            |
|    | այլ                                                                                 | 22883        |            |                   |            |                   |            |                   |            | 4448              |            |                |            |
| 3) | <b>Շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով</b>                         | 27890        | 29254      | 5224              | 69533      | 0                 | 130203     | 0                 | 35133      | 3823839           | 1004501    | 3510567        | 28203      |

|    |                                                                                              |         |        |      |        |   |        |   |       |         |         |         |       |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------|---------|--------|------|--------|---|--------|---|-------|---------|---------|---------|-------|
|    | <b>հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, այդ թվում՝</b>                     |         |        |      |        |   |        |   |       |         |         |         |       |
|    | Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                             | 27890   | 29254  | 5224 | 69533  | 0 | 130203 | 0 | 35133 | 3823839 | 1004501 | 3294818 |       |
|    | Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ                                                              |         |        |      |        |   |        |   |       |         |         |         |       |
|    | Բաժնային գործիքներ                                                                           |         |        |      |        |   |        |   |       |         |         | 9834    |       |
|    | այլ                                                                                          |         |        |      |        |   |        |   |       |         |         | 205915  | 28203 |
| 4) | <b>Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ</b>                                               |         |        |      |        |   |        |   |       |         |         |         |       |
| 5) | <b>Տեղաբաշխված այլ միջոցներ</b>                                                              |         |        |      |        |   |        |   |       |         |         |         |       |
| 6) | <b>Ընդամենը</b>                                                                              | 116430  | 29437  | 5224 | 69533  | 0 | 130203 | 0 | 35133 | 3828287 | 1004501 | 3510567 | 28203 |
| 2. | <b>Պարտավորություններ</b>                                                                    |         |        |      |        |   |        |   |       |         |         |         |       |
| 1) | <b>Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ, այդ թվում՝</b> | 5160910 | 703147 | 720  | 193500 |   |        |   |       | 3358    | 129872  |         |       |
|    | վարկեր                                                                                       | 1345    | 338625 | 720  | 193500 |   |        |   |       | 3358    | 129872  |         |       |

|    |                                                                                                    |           |              |        |          |   |        |   |       |         |        |         |       |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|--------------|--------|----------|---|--------|---|-------|---------|--------|---------|-------|
|    | Ռեպո<br>համաձայնագրեր                                                                              | 5159565   | 364522       |        |          |   |        |   |       |         |        |         |       |
|    | այլ                                                                                                |           |              |        |          |   |        |   |       |         |        |         |       |
| 2) | <b>Պարտավորություններ<br/>հաճախորդների<br/>նկատմամբ, այդ<br/>թվում<sup>ա</sup></b>                 |           |              | 9795   |          |   |        |   |       |         |        |         |       |
|    | ռեպո<br>համաձայնագրեր                                                                              |           |              |        |          |   |        |   |       |         |        |         |       |
|    | այլ                                                                                                |           |              | 9795   |          |   |        |   |       |         |        |         |       |
| 3) | <b>Ներդրումային<br/>ընկերության կողմ<br/>ից թողարկված<br/>արժեթղթեր, այդ<br/>թվում<sup>ա</sup></b> |           |              |        |          |   |        |   |       |         |        |         |       |
|    | Փոխարկելի<br>արժեթղթեր                                                                             |           |              |        |          |   |        |   |       |         |        |         |       |
|    | Այլ պարտատոմսեր                                                                                    |           |              |        |          |   |        |   |       |         |        |         |       |
|    | Ստորադաս<br>փոխառություններ                                                                        |           |              |        |          |   |        |   |       |         |        |         |       |
| 4) | <b>Ներգրավված այլ<br/>միջոցներ</b>                                                                 |           |              |        |          |   |        |   |       |         |        |         |       |
| 5) | <b>Ընդամենը</b>                                                                                    | 5160910   | 703147       | 10515  | 193500   | 0 | 0      | 0 | 0     | 3358    | 129872 |         |       |
| 3. | <b>Զուտ դիրք</b>                                                                                   | (5044480) | (673710<br>) | (5291) | (123967) | 0 | 130203 | 0 | 35133 | 3824929 | 874629 | 3510567 | 28203 |

90. Ներդրումային ընկերության կողմից ներկայացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

|    | Հոդվածի անվանումը                                                                                                         | Հաշվետու ժամանակաշրջանի<br>տոկոսադրույքներ |            | Նախորդ հաշվետու<br>ժամանակաշրջանի<br>տոկոսադրույքներ |            |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|------------|------------------------------------------------------|------------|
|    |                                                                                                                           | Հայաստանի<br>Հանրապետության<br>դրամ        | Արտարժույթ | Հայաստանի<br>Հանրապետության<br>դրամ                  | Արտարժույթ |
|    |                                                                                                                           | %                                          | %          | %                                                    | %          |
| 1. | <b>Ակտիվներ</b>                                                                                                           |                                            |            |                                                      |            |
| 1) | Մնացորդներ<br>Կենտրոնական բանկում                                                                                         |                                            |            |                                                      |            |
| 2) | Պահանջներ բանկերի և<br>այլ ֆինանսական<br>կազմակերպությունների<br>նկատմամբ, այդք վում <sup>3</sup> -                       |                                            |            |                                                      |            |
|    | Ռեպո համաձայնագրեր                                                                                                        |                                            |            |                                                      |            |
|    | Սվոպ                                                                                                                      |                                            |            |                                                      |            |
| 3) | Հաճախորդների<br>նկատմամբ պահանջներ                                                                                        | 10%                                        |            | 12%                                                  |            |
| 4) | Շահույթի կամ վնասի<br>միջոցով վերաչափվող<br>իրական արժեքով<br>հաշվառվող և վաճառքի<br>համար մատչելի<br>ֆինանսական ակտիվներ | 11.33 %                                    | 5.09%      | 12.63 %                                              | 6.01%      |
| 5) | Մինչև մարման ժամկետը<br>պահվող ներդրումներ                                                                                |                                            |            |                                                      |            |
| 2. | <b>Պարտավորություններ</b>                                                                                                 |                                            |            |                                                      |            |
| 1) | Պարտավորություններ<br>բանկերի և այլ<br>ֆինանսական<br>կազմակերպությունների<br>նկատմամբ                                     | 6.03%                                      | 2.9 %      | 6.52%                                                | 3.02 %     |
| 2) | Պարտավորություններ<br>հաճախորդների<br>նկատմամբ                                                                            |                                            |            |                                                      |            |
| 3) | Պարտավորություններ<br>ներդրումային                                                                                        |                                            |            |                                                      |            |

|  |                                                    |  |  |  |  |
|--|----------------------------------------------------|--|--|--|--|
|  | ընկերության կողմից<br>թողարկված արժեթղթերի<br>գծով |  |  |  |  |
|--|----------------------------------------------------|--|--|--|--|

91. **Գնային ռիսկ:** Այս ծանոթագրությունում ներկայացվում են<sup>3</sup>

- 1) գնային ռիսկի ներդրումային ընկերության սեփական սահմանումը,
- 2) գնային ռիսկին ներդրումային ընկերության ենթարկվածության վերլուծությունները,
- 3) գնային ռիսկի կառավարման մեխանիզմները:

Գնային ռիսկը ֆոնդային շուկայում անբարենպաստ փոփոխությունների ռիսկն է, որն իր մեջ ներառում է արժեթղթերի գների փափախության, արժեթղթերի գների տատանողականության, տարբեր արժեթղթերի և ինդեքսների միջև գնային հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը:

Գնային ռիսկը հաշվարկվում է առևտրական նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների (բաժնային արժեթղթերի) համար:

Բաժնային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկում ընդգրկվում են նաև ռեպո համաձայնագրերով վաճառված բաժնային արժեթղթերը, գրավադրված բաժնային արժեթղթերը, ինչպես նաև այն արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքները, որոնց հիմքում ընկած են բաժնային արժեթղթերը: Բաժնային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկում չեն ընդգրկվում ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված բաժնային արժեթղթերը, ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված բաժնային արժեթղթերի գծով պարտավորությունները, որպես գրավ ստացված, ինչպես նաև Ընկերության կողմից արժեթղթերի փաթեթի կառավարման ներքո կառավարվող բաժնային արժեթղթերը:

Բաժնային արժեթղթերի դիրքը, որպես ակտիվ հանդիսացող բաժնային արժեթղթերի (ինչպես նաև արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած բաժնային արժեթղթերի) և որպես պարտավորություն հանդիսացող բաժնային արժեթղթերի (ներառյալ՝ արտահաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած բաժնային արժեթղթերի) մեծությունների տարբերությունն է: Բաժնային արժեթղթերի դիրքերը սահմանվում են՝

- 1) երկար, եթե տարբերությունը մեծ է զրոյից,
- 2) կարճ, եթե տարբերությունը փոքր է զրոյից,
- 3) փակ, եթե տարբերությունը հավասար է զրոյի:

Բաժնային արժեթղթերի համախառն դիրքը հաշվարկվում է որպես բաժնային արժեթղթերի տարբեր դիրքերի (երկար և կարճ) բացարձակ մեծությունների հանրագումար:

Բաժնային արժեթղթերի համախառն զուտ դիրքը հաշվարկվում է որպես բաժնային արժեթղթերի երկար դիրքերի հանրագումարի և կարճ դիրքերի հանրագումարի (բացարձակ մեծությամբ) միջև տարբերություն:

Բաժնային արժեթղթերի դիրքերը հաշվարկվում են յուրաքանչյուր օրվա դրությամբ և արտահայտվում Հայաստանի Հանրապետության դրամով:

Բաժնային արժեթղթերի գնային ռիսկը բաժնային արժեթղթերի գնային ընդհանուր ռիսկի և բաժնային արժեթղթերի գնային հատուկ ռիսկի հանրագումարն է, որը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով.

$$ԲԱԳՌ = (\text{ԸՌ1} + \text{ԸՌ2} + \dots + \text{ԸՌN}) / \text{Ն} + (\text{ՀՌ1} + \text{ՀՌ2} + \dots + \text{ՀՌN}) / \text{Ն},$$

որտեղ՝

ԲԱԳՌ - բաժնային արժեթղթերի գնային ռիսկն է՝ ամսվա միջին օրական հաշվարկով,  
ԸՌ1+ ԸՌ2+...+ԸՌN - բաժնային արժեթղթերի գնային ընդհանուր ռիսկն է՝ ըստ օրերի,  
ՀՌ1+ՀՌ2+...+ՀՌN -բաժնային արժեթղթերի գնային հատուկ ռիսկն է՝ ըստ օրերի,  
Ն - հաշվետու ամսվա օրերի թիվն է:

Տվյալ օրվա համար բաժնային արժեթղթերի գնային ընդհանուր ռիսկը հավասար է տվյալ օրվա բաժնային արժեթղթերի համախառն գուտ դիրքի 8 տոկոսի բացարձակ մեծությանը:

Տվյալ օրվա բաժնային արժեթղթերի գնային հատուկ ռիսկը հավասար է տվյալ օրվա բաժնային արժեթղթերի համախառն դիրքին՝ հաշվարկված կանոնակարգ 4/02-ով սահմանված կշիռներով:

Համախառն դիրքի հաշվարկում բաժնային արժեթղթերի տարբերակված կշիռներով ընդգրկելու նպատակով դասակարգվում են հետևյալ դասերի.

- 1) իրացվելի և դիվերսիֆիկացված բաժնային արժեթղթերի,
- 2) այլ բաժնային արժեթղթերի:

Բաժնային արժեթղթերը դասվում են իրացվելի և դիվերսիֆիկացված բաժնային արժեթղթերի շարքին, եթե միաժամանակ բավարարվել են հետևյալ պայմանները.

1) Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկի, վարկային կազմակերպության կամ այլ ֆինանսական կազմակերպության բաժնային արժեթուղթ է կամ /ԲԲԲ-/Բաա3/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող օտարերկրյա բանկի բաժնային արժեթուղթ, որը մտնում է սույն կանոնակարգի հավելված 1-ի 29-րդ կետի աղյուսակով սահմանվող որևէ բորսայական ինդեքսի մեջ, կամ Կենտրոնական բանկի կողմից «Գ-» և ավելի բարձր վարկանիշ ստացած ոչ ֆինանսական կազմակերպության բաժնային արժեթուղթ է, կամ /Ա-/Ա3/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող օտարերկրյա ոչ բանկ կազմակերպության բաժնային արժեթուղթ, որը մտնում է սույն կանոնակարգի հավելված 1-ի 29-րդ կետի աղյուսակով սահմանվող որևէ բորսայական ինդեքսի մեջ,

2) բաժնային արժեթղթի դիրքը (կարճ կամ երկար) չի գերազանցում բաժնային արժեթղթերի համախառն դիրքի 10 տոկոսը:

Բաժնային արժեթղթերի գնային հատուկ ռիսկի հաշվարկման ընթացքում համախառն դիրքի հաշվարկում բաժնային արժեթղթերի դիրքերը (բացարձակ մեծությամբ) մտնում են հետևյալ կշիռներով.

- ա) իրացվելի և դիվերսիֆիկացված բաժնային արժեթղթերի դիրքերը՝ 4 տոկոս,
- բ) այլ բաժնային արժեթղթերի դիրքերը՝ 8 տոկոս:

2019թ-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ընկերության գնային ռիսկի մակարդակը կազմում է 53,259.00 հազ. դրամ, իսկ 2018թ-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ընկերության գնային ռիսկի մակարդակը կազմում էր 42,941.00 հազ. դրամ:



92. **իրացվելիության ռիսկ:** Այս ծանոթագրությունում ներկայացվում են.

- 1) իրացվելիության ռիսկի ներդրումային ընկերության սեփական սահմանումը,
- 2) իրացվելիության ռիսկի չափման և գնահատման մոդելների նկարագրությունը,
- 3) իրացվելիության ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական,
- 4) իրացվելիության ռիսկի կարգավորումը՝ իրացվելիության ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները:

93. Իրացվելիության ռիսկի բացահայտման ծանոթագրությունում ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետների բացահայտումներից բացի անհրաժեշտ է բացահայտել իրացվելիության ռիսկի կառավարման ներդրումային ընկերության կողմից օգտագործվող մեթոդները:

**Իրացվելիության ռիսկը այն ռիսկն է, որ ընկերության իրացվելի ակտիվները չեն բավականացնի ընկերության պարտավորությունները կատարելու համար:**

**Իրացվելիության ռիսկի կարգավորման՝ դրա ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման նպատակով կիրառվում են իրացվելիության նորմատիվները՝ բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցությունը (ընդհանուր իրացվելիություն) և բարձր իրացվելի ակտիվների և ընթացիկ պարտավորությունների միջև սահմանային հարաբերակցությունը (ընթացիկ իրացվելիություն):**

**Ընկերության բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև հարաբերակցությունը (Ն31 նորմատիվը) հաշվարկվում է՝**

$U_{\text{բի}}$

$N31 = \text{-----}$  բանաձևով,

$U_{\text{ընդ}}$

որտեղ՝

$U_{\text{բի}}$  - բարձր իրացվելի ակտիվներն են,

$U_{\text{ընդ}}$  - ընդհանուր ակտիվներն են:

**Ընկերության բարձր իրացվելի ակտիվների և ընթացիկ պարտավորությունների միջև հարաբերակցությունը (Ն32 նորմատիվը) հաշվարկվում է՝**

$U_{\text{բի}}$

$N32 = \text{-----}$  բանաձևով,

$\Pi_{\text{ընթ}}$

որտեղ<sup>a</sup>

$U_{\text{բի}}$  - բարձր իրացվելի ակտիվներն են,

$\Pi_{\text{ընթ}}$  - ընթացիկ պարտավորություններն են:

2019թ-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Ընկերության բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև հարաբերակցությունը կազմել է 74.22%, իսկ բարձր իրացվելի ակտիվների և ընթացիկ պարտավորությունների միջև հարաբերակցությունը՝ 95.81%: 2018թ-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այդ ցուցանիշները համապատասխանաբար կազմում էին 83.84% և 111.06%:

94. Իրացվելիության ռիսկի բացահայտման ծանոթագրությունում ներկայացվում է ներդրումային ընկերության ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների բաշխումը<sup>3</sup> ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների: Ընդ որում, լողացող վճարումով և ֆիքսված ստացումով տոկոսային սվոպերը ժամկետայնության վերլուծության ժամանակ ընդգրկվում են զուտ գումարով, միայն, եթե դրամական հոսքերի փոխանակումը տեղի է ունենալու զուտ հիմունքով: Իսկ արժութային սվոպը ժամկետայնության վերլուծության մեջ ընդգրկվում է համախառն դրամական հոսքերով:

### Հաշվեքու ժամանակաշրջան

|    | ԱԿՏԻՎՆԵՐ                                                                         | Մարմանը մնացել է |             |             |              |                      | Անժամկետ | Ընդամենը |
|----|----------------------------------------------------------------------------------|------------------|-------------|-------------|--------------|----------------------|----------|----------|
|    |                                                                                  | մինչև<br>1ամիս   | 1-3<br>ամիս | 3-6<br>ամիս | 6-12<br>ամիս | 1<br>տարուցա<br>վելի |          |          |
| 1. | Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ Կենտրոնական բանկում |                  |             |             |              |                      | 1804     | 1804     |
| 2. | Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ                 |                  |             |             |              |                      | 64247    | 64247    |
| 3. | Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ                                                  | 24542            |             |             |              | 4822                 |          | 29364    |
| 4. | Արժեթղթեր, այդ թվում <sup>6</sup>                                                | 14872            | 37062       | 0           | 21552        | 8902605              | 251664   | 9227755  |
|    | շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող                   | 14872            | 37062       | 0           | 21552        | 1266458              | 251664   | 1591608  |
|    | Վաճառքի համար մատչելի                                                            |                  |             |             |              | 7636147              |          | 7636147  |
|    | մինչև մարման ժամկետը պահվող                                                      |                  |             |             |              |                      |          | 0        |
|    | ռեպո                                                                             |                  |             |             |              |                      |          | 0        |
| 5. | Այլ պահանջներ                                                                    |                  |             |             |              |                      |          | 0        |
| 6. | Հետհաշվեկշռային պայմանական ակտիվներ                                              |                  |             |             |              |                      |          | 0        |
| 7. | Պայմանագրային պահանջներ                                                          | 492              | 1794        | 0           | 1841         | 5438283              |          | 5442410  |
| 8. | Ընդամենը                                                                         | 39906            | 38856       | 0           | 23393        | 14345710             | 317715   | 14765580 |

| ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ | Մարմանը մնացել է | Ժ | ա | մ | կ | ա | ը |
|--------------------|------------------|---|---|---|---|---|---|
|--------------------|------------------|---|---|---|---|---|---|

|    |                                                                              | <i>մինչև<br/>1ամիս</i> | <i>1-3<br/>ամիս</i> | <i>3-6<br/>ամիս</i> | <i>6-12<br/>ամիս</i> | <i>1<br/>տարուց<br/>ավելի</i> |   |         |
|----|------------------------------------------------------------------------------|------------------------|---------------------|---------------------|----------------------|-------------------------------|---|---------|
| 1. | Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ    | 6605877                |                     |                     |                      | 111993                        |   | 6717870 |
| 2. | Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ                                     |                        | 13559               |                     |                      |                               |   | 13559   |
| 3. | Պարտավորություններ ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով |                        |                     |                     |                      |                               |   | 0       |
| 4. | Այլ պարտավորություններ                                                       | 113426                 |                     |                     |                      | <b>5742</b>                   |   | 119168  |
| 5. | Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ                                |                        |                     |                     |                      |                               |   | 0       |
| 6. | Պայմանագրային պարտավորություններ                                             | 3953                   |                     |                     |                      | 1112                          |   | 5065    |
| 7. | <b>Ընդամենը</b>                                                              | 6723256                | 13559               | 0                   |                      | 118847                        | 0 | 6855662 |

### **Նախորդ ժամանակաշրջան**

|    | <i>ԱԿՏԻՎՆԵՐ</i>                                                                  | <i>Մարմանը մնացել է</i> |                     |                     |                      |                               | <i>Անժամկետ</i> | <i>Ընդամենը</i> |
|----|----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|---------------------|---------------------|----------------------|-------------------------------|-----------------|-----------------|
|    |                                                                                  | <i>մինչև<br/>1ամիս</i>  | <i>1-3<br/>ամիս</i> | <i>3-6<br/>ամիս</i> | <i>6-12<br/>ամիս</i> | <i>1<br/>տարուց<br/>ավելի</i> |                 |                 |
| 1. | Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ Կենտրոնական բանկում |                         |                     |                     |                      |                               | 1505            | 1505            |
| 2. | Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ                 |                         |                     |                     |                      |                               | 65840           | 65840           |
| 3. | Հաճախորդների նկատմամբ պահանջներ                                                  | 22883                   |                     |                     |                      | 4448                          |                 | 27331           |
| 4. | Արժեթղթեր, այդ թվում՝                                                            | 57144                   | 74757               | 130203              | 35133                | 8123158                       | 243952          | 8664347         |
|    | շահույթի կամ վնասի միջոցով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող                   | 57144                   | 74757               | 130203              | 35133                | 1214097                       | 243952          | 1755286         |

|    |                                     |       |       |        |       |              |        |          |
|----|-------------------------------------|-------|-------|--------|-------|--------------|--------|----------|
|    | Վաճառքի համար մատչելի               |       |       |        |       | 6909061      |        | 6909061  |
|    | մինչև մարման ժամկետը պահվող         |       |       |        |       |              |        | 0        |
|    | <i>ռեպո</i>                         |       |       |        |       |              |        | 0        |
| 5. | Այլ պահանջներ                       |       |       |        |       |              |        | 0        |
| 6. | Հետհաշվեկշռային պայմանական ակտիվներ |       |       |        |       |              |        | 0        |
| 7. | Պայմանագրային պահանջներ             | 492   | 1794  | 2934   | 2676  | 4611837      |        | 4619733  |
| 8. | <b>Ընդամենը</b>                     | 80519 | 76551 | 133137 | 37809 | 1273944<br>3 | 311297 | 13378756 |

|    | ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ                                                           | Մարմանը մնացել է |          |          |           |                | Անժամկետ | Ընդամենը |
|----|------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|----------|-----------|----------------|----------|----------|
|    |                                                                              | մինչև 1ամիս      | 1-3 ամիս | 3-6 ամիս | 6-12 ամիս | 1 տարուց ավելի |          |          |
| 1. | Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ    | 5864057          | 194220   |          |           | 133230         |          | 6191507  |
| 2. | Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ                                     |                  | 9795     |          |           |                |          | 9795     |
| 3. | Պարտավորություններ ներդրումային ընկերության կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով |                  |          |          |           |                |          | 0        |
| 4. | Այլ պարտավորություններ                                                       | 16721            |          |          | 83912     |                |          | 100633   |
| 5. | Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ                                |                  |          |          |           |                |          | 0        |
| 6. | Պայմանագրային պարտավորություններ                                             | 9593             | 759      |          |           | 15987          |          | 26339    |
| 7. | <b>Ընդամենը</b>                                                              | 5890371          | 204774   | 0        | 83912     | 149217         | 0        | 6328274  |

95. «Պայմանագրային պահանջներ» տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված (հաշվեկշռում կամ հետհաշվեկշռում չարտացոլված), սակայն պայմանագրով նախատեսված ստացվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

96. «Պայմանագրային պարտավորություններ» տողում լրացվում են դեռևս չհաշվեգրված, սակայն պայմանագրով նախատեսված վճարվելիք բոլոր գումարները (այդ թվում՝ տոկոսագումարները)՝ ըստ պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետների:

97. Ճեղքվածքը բացասական լինելու դեպքում անհրաժեշտ է բացահայտել ճեղքվածքի ֆինանսավորման աղբյուրները և դրանց արժեքը:

98. «Ծանոթագրություն 33. Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն» ծանոթագրությունում ներկայացվում են կապիտալի վերաբերյալ բացահայտումներ, այդ թվում<sup>3</sup>

1) արդյո՞ք ներդրումային ընկերությունում առկա են կապիտալի մակարդակի նկատմամբ սահմանված ներքին պահանջներ, նպատակներ, և որոնք են այդ պահանջները, նպատակները, և արդյո՞ք ներդրումային ընկերությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար ղեկավարության կողմից սահմանված ներքին պահանջները և եթե ոչ, ապա որոնք են այդ խախտման, չկատարման հետևանքները, արդյունքները:

2) արդյո՞ք ներդրումային ընկերությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար սահմանված նորմատիվային պահանջները և եթե ոչ, ապա որոնք են այդ խախտման, չկատարման հետևանքները, արդյունքները:

**Ընկերության ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարի և գլխավոր տնօրենի համատեղ որոշմամբ սահմանվել են ընկերության գործունեության տնտեսական նորմատիվները, որոնցից են.**

**1. կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափը**

**2. ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը**

**3. ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև սահմանային հարաբերակցությունը:**

**Ընկերության կանոնադրական կապիտալի նվազագույն չափը սահմանվել է 1 միլիոն դրամ, իսկ ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափը՝ 300 միլիոն դրամ:**

**Ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը սահմանվել է 12 տոկոս:**

**Ընկերությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար ղեկավարության կողմից սահմանված ներքին և նորմատիվային պահանջները:**

99. Ծանոթագրություն 33-ում ներկայացվում են Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված տնտեսական նորմատիվների հաշվարկման համար կիրառվող հիմնական և ընդհանուր կապիտալները, կապիտալի համարժեքության նորմատիվի ցուցանիշները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում<sup>3</sup> ըստ ամիսների, համեմատելով այդ ցուցանիշները նորմատիվային պահանջների հետ:

**2019թ-ի հուլիս-սեպտեմբեր ամիսներին Ընկերության ընդհանուր կապիտալի միջին օրական մեծությունները համապատասխանաբար կազմել է 1,627,833.00 հազ. դրամ, 1,678,045.00 հազ. դրամ և 1,741,281.00 հազար դրամ: 2018թ-ի հուլիս-սեպտեմբեր ամիսներին Ընկերության ընդհանուր կապիտալի միջին օրական մեծությունները համապատասխանաբար կազմել է 2,068,352.00 հազար դրամ, 2,135,872.00 հազար դրամ և 2,261,012.00 հազար դրամ:**

**2019թ-ի հուլիս-սեպտեմբեր ամիսներին Ընկերության ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև հարաբերակցությունը կազմել է 12.1%, 12.0%, 12.6%:**

**2018թ-ի հուլիս-սեպտեմբեր ամիսներին Ընկերության ընդհանուր կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև հարաբերակցությունը կազմում էր 18.0%, 18.1%, 20.4%:**

**Ընկերության գործունեության փաստացի ցուցանիշները բազմակի անգամ գերազանցում են սահմանված նորմատիվների մակարդակները:**

100. Եթե Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվել են խստացվող պահանջներ, ապա ներդրումային ընկերությունը ներկայացնում է կապիտալի համարժեքության խստացված նորմատիվների պահպանման ուղղությամբ ներդրումային ընկերության կողմից ձեռնարկվելիք քայլերը:

101. «Ծանոթագրություն 34. Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք» ծանոթագրությունում ներկայացվում են ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքի վերաբերյալ բացահայտումներ<sup>ա</sup> կատարված ՖՀՄՄ 7 «Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումներ» և ՀՀՄՄ 32 «Ֆինանսական գործիքներ. ներկայացումը» ստանդարտների պահանջների համաձայն, այդ թվում՝

1) ֆինանսական գործիքի յուրաքանչյուր դասի իրական արժեքի գնահատման ժամանակ ներդրումային ընկերության կողմից օգտագործվող մեթոդներն ու գնահատումները (էական վարկածները/ենթադրությունները)՝ ինչպես նաև հետևյալ բացահայտումները՝

ա. արդյո՞ք իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշումների, թե գնահատման մոդելների հիման վրա,

բ. եթե իրական արժեքը որոշվում է գնահատման մոդելի հիման վրա, ապա արդյո՞ք գնահատման մոդելը օգտագործում է այնպիսի վարկածներ, որոնք հիմնված չեն շուկայական գների և փոխարժեքների վրա, եթե այո, ապա բացահայտվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության մեջ արտացոլված այդպիսի ակտիվների վերագնահատումից ստացված եկամուտները,

2) տեղեկատվություն այն ֆինանսական գործիքների վերաբերյալ, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ հավաստիորեն որոշել, այդ թվում՝<sup>ա</sup>

ա. պատճառների բացատրությունը (թե ինչու հնարավոր չէ հավաստիորեն որոշել այդ ակտիվների իրական արժեքը),

բ. նկարագրությունն այն մասին, թե ներդրումային ընկերությունն ինչպես է մտադրված տնօրինել այդ ակտիվները:

3) իրական արժեքի գնահատման ժամանակ ներդրումային ընկերության կողմից օգտագործվող մեթոդները և գնահատումները պետք է ներկայացվեն առնվազն հետևյալ խմբավորմամբ.

ա. կարճաժամկետ մարման պայման ունեցող այնպիսի ֆինանսական գործիքների համար, ինչպիսիք են կանխիկ դրամական միջոցները, Կենտրոնական բանկի, բանկերի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների նկատմամբ պահանջները և պարտավորությունները,

բ. երկարաժամկետ մարման պայման ունեցող գործիքների համար,

գ. փոխառությունների համար, այդ թվում<sup>ա</sup> փոխառությունների արժեզրկման գնահատման համար:

**Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ նրանց շուկայական գնանշման վրա, առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները: Եթե շուկայական գնանշումը հասանելի չէ, գործիքի իրական արժեքը չափվում է կիրառելով գնորոշման մոդելներ կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկան:**

**Երբ կիրառվում է զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկան, գնահատված ապագա դրամական հոսքերը հիմնված են ղեկավարության լավագույն գնահատկանքների հիման վրա և զեղչման դրույքը նմանատիպ պայմաններով գործիքի տոկոսադրույքն է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Երբ գնորոշման մոդելներն են կիրառվում, ներմուծվող փոփոխականները հիմնված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շուկայական համապատասխան փոփոխականների վրա:**

102. Ծանոթագրություն 34-ով բացահայտվում են նաև այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքը գերազանցող գումարով: Ընդ որում, բացահայտվում են պատճառները և բերվում են փաստարկներ, որոնք յուրահատուկ են տվյալ ակտիվին և կառավարման մարմինների համար հիմք են հանդիսանում եզրակացնելու, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը կփոխհատուցվի:

103. «Ծանոթագրություն 35. Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»: Համաձայն ՖՀՄՍ 7 «Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումներ» և ՀՀՄՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ. ներկայացումը» ստանդարտների<sup>ա</sup> ծանոթագրություն 35-ում ներկայացվում են՝

1) կանխատեսվող գործարքների նկարագրությունը, ներառյալ այն ժամանակահատվածը, երբ դրանք ակնկալվում է, որ կկատարվեն,

2) հեջավորման գործիքների նկարագրությունը,

3) ցանկացած հետաձգված կամ չճանաչված շահույթի (այլ եկամտի) կամ կորստի գումարը և որպես եկամուտ կամ ծախս ճանաչելու ակնկալվող ժամանակը:

104. «Ծանոթագրություն 36. Ապաճանաչում»: Համաձայն ՖՀՄՍ 7 «Ֆինանսական գործիքներ. բացահայտումներ» և ՀՀՄՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ. ներկայացումը» ստանդարտների՝ ծանոթագրություն 36-ում անհրաժեշտ է բացահայտել այն դեպքերը, երբ փոխանցված ակտիվը ամբողջությամբ կամ դրա մի մասը չի բավարարում ապաճանաչման չափանիշներին, կամ երբ առկա է Տշարունակվող մասնակցություն<sup>ի</sup>:

105. «Ծանոթագրություն 37. Գրավադրված ակտիվներ» ծանոթագրությունում ներդրումային ընկերությունը բացահայտում է ապահովված պարտավորությունների ընդհանուր գումարը և գրավադրված ակտիվների բնույթն ու հաշվեկշռային արժեքը, գրավի տրամադրման պայմանները:

**Ընկերության գրավով ապահովված պարտավորությունների ընդհանուր գումարը կազմում է 370,437.00 հազար դրամ, որն ապահովված է 411,700.0 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով պետական և կորպորատիվ պարտատոմսերի գրավով:**

106. «Ծանոթագրություն 38. Ընդունված գրավ» ծանոթագրությունում ներդրումային ընկերությունը բացահայտում է գրավով ապահովված ակտիվների ընդհանուր գումարը, որպես գրավ ընդունված այն ակտիվների իրական արժեքը, բնույթը, պայմանները, որոնք ներդրումային ընկերությունն իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել նույնիսկ հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման բացակայության դեպքում:

107. «Ծանոթագրություն 39. Պարտավորությունների չկատարում/խախտում» ծանոթագրությունում բացահայտվում են այն պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը և հիմնական պայմանները, որոնց գծով պայմանագրային պարտավորությունները ներդրումային ընկերության կողմից խախտվել են:



## ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սույնով հայտարարում ենք, որ պատասխանատվություն ենք կրում.

1. ընկերության ֆինանսական վիճակը (բոլոր էական առումներով) արժանահավատորեն արտացոլող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և հաստատման համար, այն է՝
  - ա. հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ընտրության, հաստատման և դրա հետևողականորեն կիրառման համար,
  - բ. հիմնավորված գնահատումներ, հաշվարկներ կատարելու համար,
  - գ. ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների պահանջների պահպանման, իսկ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներից շեղումների դեպքում՝ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այդ շեղումների բացահայտման համար,
  - դ. հաշվապահական հաշիվների գրանցումների ճշգրիտ վարման համար,
  - ե. ֆինանսական հաշվետվությունները ընկերության գործունեության անընդհատության հիման վրա պատրաստելու համար,
2. ընկերության ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ ժամանակին և բավարար ճշտությամբ տեղեկատվություն ապահովող, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը և ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին համապատասխանող հաշվապահական հաշվառման գործուն համակարգի ներդրման համար,
3. ընկերության ակտիվների պահպանության, խարդախությունների և անճշտությունների բացահայտման ու կանխման ուղղությամբ՝ մեր իրավասությունների սահմաններում, միջոցներ ձեռնարկելու համար

Հավաստիացնում ենք, որ ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ ակտերին:

«ԱՐՄԵՆԲՐՈԿ» ԲԲԸ

գլխավոր տնօրեն

Արամ Կայֆաջյան

գլխավոր հաշվապահ

Սիրանուշ Խլղաթյան

15.10.2019թ.